

NOVA DOBA

Cena za izvod izven Slovenije: Hrvaška in BiH 200 DIN, Avstrija 35 ATS, Nemčija 4 DEM, Švica 4 SFR, ZDA in Kanada 4 USD, Švedska 16 SEK, Avstralija 5 AUD, Italija 1.000 LIT

Izhaja vsako drugo sredo. Glavni in odgovorni urednik Janez Sever. Izdaja PRESE d.o.o. naslov redakcije PRESE NOVA DOBA, Aškerčeva 15, 63000 Celje. Nenaročenih rokopisov ne vračamo, na nepodpisana pisma se ne oziramo.

CENA 80 SIT SLOVENIJA, SREDA, 16. SEPTEMBER 1992 ŠT. 36, LETO XXVI

LASTINJENJE:

**PRIŠEL PO
TOVARNO, DOBIL
PA PISKER**

**JANŠA STRELJA
KOZLE
V TRIGLAVSKEM
PARKU**

**POGLEJ ME
V OČI, DA TI
POVEM, KJE TE
BOLI**

**Z NOŽEM NAD
DRUŽINO**

**BONI NAMESTO
PLAČ**

**50 LET
SLOVENSKE
VOJSKE**

**CERKEV IN DRŽAVA
SE BOJITA HRVATOV**

**ANGEL IZ
SARAJEVSKEGA
PEKLA**

... bemti državo, če nima Bosne

DRAGI MINISTER!

Suše še ni konec, čeprav je najhujše mimo. Škode bo zagotovo več kot 30 milijard dolarjev. Resen razlog za resen razmislek, ki ga namenjam predvsem dr. Davorinu Kračunu, ministru za plan.

Dragi gospod, 30 milijard je denar, s katerim bi lahko storili marsikaj, da bi bile suše manj pogubne, da mnogih Slovencev tudi ne bi pestilo pomanjkanje vode. Morda se strinjaš, da bi lahko Slovenija bila en sam vrt, ki ne bi smel imeti problema z namakanjem, prav tako pa ne bi smelo biti krajev, ki nimajo zdrave pitne vode. Seveda ne gre, da bi kar na pamet ukrepali, zato pa imamo ministrstvo za planiranje.

Zagotovo bi lahko kakšno polovico zemljišč namakali, Slovenija pa ima dovolj pitne vode, da bi jo lahko dobili prav vsi. Potreben je torej plan slovenskega namakanja, potreben je načrt za »slovenski« vodovod. To seveda tudi pomeni, da je potrebno poskrbeti, da bo voda za namakanje čim bolj zdrava, da bodo viri pitne vode zaščiteni, da oskrba z vodo ne bo odvisna od občinskih meja. Kar zadeva onesnaževanje voda, že imamo načrte, vendar jih prepočasno izvajamo. (HE Vrhovo bodo skušali dati v pogon, čeprav Sava ne bo ustrezno očiščena!) Zagotovo mora stroka tudi povedati ali bomo imeli nekaj večjih ali več manjših zbiralnikov vode, najbrž kar kombinacijo. To pomeni, da bo treba najti skupno besedo z ministrom za okolje, za kmetijstvo in še s kom.

Predvsem pa, dragi minister, razmisli, kaj vse bi lahko naredili s 30 milijardami, kolikor jih je pobrala letošnja suša, če bi se plansko lotili problema...

TVOJ DRŽAVLJAN

IZJAVA ZA JAVNOST SDP SLOVENIJE PROTI POSEGANJU DRŽAVE V NEODVISNOST JAVNIH GLASIL

Tudi v času volilne kampanje moramo zagotoviti politično neodvisnost javnih glasil. Zato nasprotujemo predlogom, da se z zakonom predpiše uredništvom javnih glasil brezplačno odstopanje prostora v glasilih za objave spročil strank v volilni kampanji. Nesprejemljivo je tudi poseganje v uredniško politiko v obliki zakonsko predlagane »koordinacije strank« pri posameznih uredništvih. Prepričani smo, da so ekonomski in profesionalni razlogi, da se bodo javna glasila aktivno vključila v volilno kampanjo s svojimi informacijami in da bodo enakopravno obravnavala kandidate in stranke.

Predsednik SDP Slovenije
Ciril Ribičič
Vodja poslanskega kluba
SDP Slovenije
Miran Potrč

NOVA DOBA

Glavni in odgovorni urednik: Janez Sever

Pomočnik odgovornega urednika: Peter Tomaž Dobrila
Uredniki: LucaS (fotografija), Anton Koritnik (svobodne aktivnosti), Janez Herle (tehnično urejanje), Zoran Vlajič (dopisništvo Koper)

Tajnica redakcije: Suzana Rober
Prodaja: Renato Vedečnik

Izdaja PRESE d.o.o., direktor: Janez Sever, pomočnica direktorja Valerija Glavač – Tiska Družbeno podjetje Delo – Tisk časopisov in revij, p.o. – Naslov uredništva: Celje – knežje mesto, Aškerčeva 15, 63000 Celje, tel. (063) 441-215, 441-606, telefax (063) 25-849. Dopisništvo Koper, Cankarjeva 5, 66000 Koper, telefon (066) 23-868, telefax (66) 51-702. Za naročnino glej naslovnico. Žiro račun pri celjski SDK št. 50700-603-31455. Na podlagi Zakona o prometnem davku in mnenja Ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 sodi časopis med proizvode informativne narave, za katere se plačuje 5-odstotni prometni davek od prometa proizvodov.

CERKEV IN DRŽAVA SE BOJITA HRVATOV

Donedavna bratje Hrvati, njih oblast in novinarji, iz dneva v dan stopnjujejo gonjo proti Slovincem in Sloveniji. Po vsej sili in za vsako ceno bi radi Slovenijo potegnili nazaj v balkansko morijo. Kot da je, morije, že nimajo dovolj, odštevši Bosno.

Uradno, enoumno in sila ubrano hrvaško državno novinarstvo kot, da tekmuje v stopnjevanju nestrpnosti svojega, v vojni in s krizo osiromašenega občinstva do Slovencev in Slovenije. Skorajda ne mine dan, da ne bi zdaj s te ali one strani, s tega in drugega konca plati in države vznikla kakšna vest o tem, kako Slovenci o Hrvaški ali zoper Hrvate to in ono, tako, da Hrvat, ki sledi temu časopisju, v strahu gleda za hrbet, kjer bi naj že bili Alpški Hrvati. Slovenci.

Zanimivo je, kako naša država, njeno vodstvo, ponižno in milosti polno sprejema te žalitve, klevete in laži računajoč, verjetno, da pametni Hrvat tej gonji zoper Slovence in Slovenijo ne bo nasedel. Navzlic morebitnemu podtikanju o zmotni popkovini, se je treba spomniti, da so (žal) nekateri Srbi pred osamosvojitvijo Slovenije javno opozarjali na »brate« Hrvate, ki se v novejši skupni zgodovini niso nikoli deciderano izjasnjevali o sebi in o Sloveniji.

Nepojmljivo in zato še bolj zaskrbljujoče pri vsej tej raboti je to, da se je v netenje in krhanje dobrih medsosedskih, medljudskih in medverskih odnosov v Razkrižju vključila zdaj še Cerkev. Dogodki v zvezi s tamkajšnjim mašnikom, ki so ga slovenski verniki nagnali iz slovenske cerkve Janeza Krstnika, vendar ta kljub vsemu vstrajno mašuje v hrvaškem jeziku pečenci vernikov, izziva in neti narodnostno mržnjo, kažejo na trdno odločnost, da je treba netiti prepričano za vsako ceno tudi tam, kjer ga nihče niti v sanjah ne bi pričakoval.

Če je bilo ob dogodkih s slovenskimi ribiči še moč verjeti v prenapetost hrvaške mejne policije, je skomina Hrvatov po slovenskih počitniških domovih na Hrvaškem še tako naivnemu skororejčcu v slovenski politiki morala dati jasno na znanje, kam pes taco moli. Dogodki ob

da so sporu vernikov z župnikom odmerili krajšo molitev, verjetno v prepričanju, da bo pripočilo o pameti seglo globlje v srce od božjega nauka.

In tako veselo naprej, do žalostnega konca, ko bo psovka in mržnja razmejila soseda ali Slovenijo. Sodeč po ravnanju in obnašanju tako slovenske države kot Cerkve se je upravičeno bati misli zapitega Cankarja, ki je o svojem narodu sodil, da »je Slovenec biča vajen in željan...«.

Da smo, kar smo, in kakršni smo, Slovenci, uokvirja tudi nedavna vrnitev nekrononega vojvode Dragiša Marojevića, ki se je blagovolil vrniti v toliko opsovano Slovenijo, da bi jo znova okinčal s psovkami in žalitvami ter povezal svoje tovariše v samozvani skrbi za nas, Slovence in njih, Srbe. Zakaj torej ne bi smel tovariš Marojević, sicer srbski državljan, pripeljati svoje zakonite družice, Slovence na njeno rodno grudo, ko ima vendar veljavno osebno legitimacijo države Slovenije, če lahko neki tovariši Hrvati v tej isti državi Sloveniji ustanovljajo politično stranko tuje države...

Dajte, gospodje v vladi in Cerkvi, dajte, otrsate se bojev za oslovo senco na oblasti in kupite tem tovarišem in gospodi karto za tisti vlak, ki ima najbolj oddaljeno postajo. Narod to hvaležno pričakuje.

Janez Sever

BRIGADIRJI V ZBOR

Iniciativni odbor Mladinskih delovnih brigad vabi vse nekdanje brigadirje, udeležence Mladinskih delovnih brigad, da se udeležijo srečanja ob proslavi 50-letnice ustanovitve slovenske vojske.

Dobimo se v soboto, 19. septembra, na zbornem mestu pri spomeniku I. Cankarju ob deseti uri in trideset minut, ob enajsti uri se bomo udeležili proslave na Trgu Republike, po proslavi pa nadaljevali tovariško srečanje na Gospodarskem razstavišču.

Iniciativni odbor MD

NOVI DANAS UKINJEN, KER NI PISAL PO TUĐMANOVEM DIKTATU

SE BO FENIKS TRETJIČ DVIGNIL IZ PEPELA?

Mitološkemu je uspelo samo enkrat. Najpopularnejšemu hrvaškemu političnemu tedniku »Novi Danas« tretje rojstvo najbrž ne bo dopuščeno. Le to mu preprečuje težak pritisk hrvaškega političnega vrha na javne medije, ki onemogoča in izloča iz igre vse, ki niso »na edlni pravi strani – zna se.«

Danas je letos prenehal prvič izhajati, ko ga je ukinil upravni odbor, ki ga je uredništvu zaradi kritičnega pisanja o hrvaški oblasti, postavila država. Po parih tednih se je v kioskih pojavil v Ljubljani natisnjeni »Danas«, ki so ga izdajali novinarji sami, brez kapitala. Slednji se je našel pri poslovnežu Emilu Tedeschiju, ki je priljubljeni tednik prevzel in začel iskati v nakladi zavidljivih štirideset tisoč komadov. Časopis,

Politični vrh si lahko ob zadnji smrti nenaklonjenega časopisa pilatovsko umije roke, saj ga je onemogočil s prefinjeno metodo vplivanja na Vjesnikovo prodajno

OB 50. LETNICI ROJSTVA SLOVENSKE LJUDSKE VOJSKE SLOVENSKI VOJAKI

Letos mineva 30 let, odkar so se uporniške partizanske skupine, čete, odredi v okupirani Sloveniji združile v večje vojaške enote – partizanske brigade. Tako je bila iz II. štajerskega bataljona, ki je pozimi 1941/42 taboril in se bojeval z Italijani na Pugledu, 5. aprila 1942 v taboru na Kremenjaku ustanovljena prva partizanska brigada na Slovenskem, tretja na ozemlju predaprilske Jugoslavije. Štab brigade so sestavljali: komandant Franc Rozman-Stane, politični komisar Dušan Kveder-Tomaž in namestnik komandanta Peter Stante-Skala.

Poleti 1943 je tudi nad drugimi, vsemi brigadami, ki so nastale leta 1942 in kasneje, prevzel poveljstvo Franc Rozman-Stane kot vrhovni komandant Glavnega štaba NOV.

Slovensko partizansko oporniško gibanje, ki je z ustanovitvijo večjih vojni enot brigad preraslo v narodno-osvobodilno vojsko Slovenije, je bilo že med vojno priznано s strani zaveznikov. S tem je slovenski narod postavil prve temelje svoje sedanje državnosti in hkrati prispeval pomemben delež k skupnemu boju zmagovite zavezniške protifašistične koalicije.

Osrednja proslava tega zgodovinskega dogodka pred pol stoletja ob 19. septembra ob 11. uri na Trgu republike v Ljubljani. Slavnostni govornik na njej bo Milan Kučan, predsednik predsedstva Republike Slovenije, ki bo opravil tudi častni obhod zbranih predstavnikov MAistrovih borcev in brigad NOV Slovenije.

Ob tej priložnosti si bo možno ogledati tudi razstavo »Reševanje zavezniških letalcev med NOB na Slovenskem«. Odprta bo od 18. septembra do 3. oktobra 1992 v avli stolpnice Iskre, Trg Republike 3. Razstavo je pripravila ZB Slovenije v sodelovanju z Muzejem novejših zgodovine v Ljubljani in Letalsko zvezo Slovenije.

mrežo, ki je prepovedal prodajo »Novega Danasa« v svojih kioskih. Prodajni uspehi parih zasebnikov so bili premajhni, tako da je nesrečni časopis prenehal izhajati že po treh številkah.

Afera z »Novim Danasom« je bila končno dovolj, da se je zganilo tudi hrvaško novinarsko društvo in naslovilo protest hrvaški vladi in premierju Hrvoju Šariniću. Ni prepozno že za mnoge izmed piščih? Za tiste pri »Slobodni Dalmaciji« najbrž.

F. F.

danas

»Glava« najpopularnejšega hrvaškega političnega tednika v desetem letu izhajanja

OROŽNE VAJE SLOVENSKE POLICIJE V PSIHIATRIČNI BOLNIŠNICI V VOJNIKU IN NA DOLENJSKIH CESTAH

Z BOMBAMI NAD BOLNIKA

Najbrž ne bomo nikoli izvedeli, kaj je razbesnelo osemindesetletnega psihiatričnega bolnika, da je ustrahoval in razgalil paciente ter zdravstvene delavce, razbil, kar se je z golimi rokami dalo razbiti v traktu zaprtega sprejemnega oddelka Nevropsihiatrije v Vojniku, po čemer ga je s plinskimi bombami komaj uspelo onemogočiti ducatu policajev. Ta in njemu podoben dogodek s pobesnelim šoferjem na Dolenjskem odpirata vprašanje o usposobljenosti slovenske policije na eni ter mačehovskemu odnosu slovenske družbe do psihiatrije na drugi strani. Psihiatrija je v Sloveniji še vedno tabu tema, o kateri se nerado razpravlja, če se, pa z veliko distanco.

Čist' nor!

V petek, 4. septembra, ob peti uri popoldan je bila v psihiatrični bolnišnici že pravcata vojna. Njen povod (vzroki so globlji) sega v popoldanske ure, ko so policaji privedli bolnika, ki je že doma kazal znake nestrpnosti in agresivnosti, ki pa jih ob sprejemu ni bilo opaziti. Začelo se je, ko bi možakar moral obleči pižamo. Napadel je enega izmed pacientov, nakar je razmetal štiri bolničarje, ki so ga hoteli umiriti (Enemu izmed njih je zlomil nos). Oddivjal je proti koncu hodnika, razbil vse šipe, skupaj z okvirji, najprej s stolom in nato z golimi rokami. Gor so plačale tudi omare, vrata in skratka vse, kar se je dalo zlomiti. Razbijanje je spremljalo nezaslišano preklinjanje nesrečnega človeka, ki se ni zavedal, kaj počne.

Zdravniško osebje je takoj poklicalo policijo in predstojnika Nevropsihiatrije Vojnik dr. Danijela Lajlarja, ki se dogodka spominja takole: »Iz sprejemnega oddelka smo takoj evakuirali vse paciente razen enega, ki je ostal v sobi, ki jo je »nadzoroval« neprištevnim bolnik, in ki smo ga s policisti pozneje spravili skozi okno z zunanje strani, pri čemer smo morali sneti rešetke. Bolnik je ogrožal sebe in ostale s šipami, s katerimi se je »oborožil« in jih metal na vsakogar, ki se mu je približal. Štirje policisti, brez opreme so bili premalo, zato so poklicali pomoč.«

Ducat na enega

»Okrog deset policistov se je odločilo za uporabo solzivca. Vrgli so kakšne štiri plinske bombe skozi razbita okna v hodnik, nakar so vdrli vrata, ki jih je bolnik zabarikadiriral. Solzivec na bolnika ni deloval, tako da se je še vedno branil z metanjem šip, ki so se jih policisti obranili s posebnimi ščiti. (Podivjanec, ki se je v svoji besnosti slekel do golega, je bil za policaje težak zalogaj. Imun na vpliv solzivca, je strgal neke-

mu uniformirancu z obraza zaščitno masko, nakar je slednji padel skupaj (op. av.) Ko jim ga je uspelo zgrabiti in prinesiti iz smrdečega prostora, smo mu dali injekcijo pomirjevala in ga spravili v »prisilni jopič.«

Zaradi ureznin in udarnin, ki jih je dobil ob razbiranju (in v boju s policaji op. av.), smo ga dali v oskrbo kirurgu. V ponedeljek je prišlo zaradi udarnin do komplikacij na ledvicah, zaradi česar smo ga morali zadržati na zdravljenju na internem oddelku,« vé povedati dr. Lajlar. (Prej bi verjel, da so komplikacije ledvic nastopile kot posledica udarcev policajev, kot običajno. op. av.)

Kdo je najbolj oškodovan?

Dr. Lajlar meni, da so v tej zgodbi prizadete vse tri vpletene strani: bolnik, bolniško osebje in policija, ki po njegovem ni prekoračila svojih pooblastil.

Ni dvoma, da je največji oškodovanec bolnik sam, saj je v neprištevnem ravnanju dobil poškodbe, ki niso zanemarljive, ves čas pa je bil pred smrtjo zaradi možne izkrcovitve. Izpostavljen je bil dolgotrajnemu vplivu solzivca, plina, ki ni tako nenevarna, kot pravijo nekateri.

Prizadeto je zmeraj izpostavljeno bolnišnično osebje, posebej medicinski tehnik, ki je zadobil težko poškodbo nosu. Lahko rečemo, da je prizadeta celotna slovenska psihiatrija, kar pa se lahko izraža na več načinov.

Ob divjanju nesrečnika je nastala materialna škoda 510 tisočakov SIT, ki bo še bolj osiromašila že tako slabo opremljeno psihiatrično bolnišnico v Vojniku, za katero (in ostale podobne ustanove) slovenska družba ne najde tako potrebnega denarja. Bolnišnica na robu mesta, ki je hkrati skupaj z ostalimi slovenskimi sorodnimi ustanovami tudi na robu družbe, pa s pičlimi sredstvi dela najboljše, kar je v trenutnem stanju sploh mogoče narediti. Širša družba ne ve za na-

Kup polomije, ki je ostala po »bitki«.

predek v odnosih med bolniki in terapevti, njeno mnenje je predvsem negativno, večkrat tudi posledica tendencioznega poročanja o tovrstnih nemilih dogodkih.

Sprednja in zadnja stran slovenske psihiatrije

Niso razumljena javna pisma dr. Daverca, direktorja psihiatrične bolnišnice Ljubljana Polje in drugih predstojnikov tovrstnih ustanov, ki opozarjajo na nevzdržno stanje v slovenskih psihiatričnih zavodih. Pridružuje se jim tudi dr. Lajlar: »Psihiatrične ustanove so praviloma stare hiše na odročnih lokacijah, ki so na repu potreb vseh zdravstvenih ustanov. V časopise pridemo samo, če se zgodi kaj nenavadnega. Tako smo čitali o dveh umorjenih pacientih v Hravstcu in požaru v Ljubljani – Polje na ženskem oddelku, v katerem je izgubila življenje ena izmed pacientk. To pa sigurno niso zadnji tragični dogodki v slovenskih psihiatričnih ustanovah, kot je zapisal dr. Pregl.

Velik prispevek temu je to, da psihiatrične ustanove niso dobro zgrajene, opremljene in kadrovske zasledene. Psihiatrija je na zadnjem mestu interesa slovenske družbe. V vseh dosedanjih in tudi sedanjem sistemu je bila in je obtožba družbe. Kljub temu, da naj bi bil vsak nov družbeni sistem bolj zdrav od predhodnega, se v vsakem pojavlja isto število pacientov, ki bo ostalo tudi v naprej. Glas psihiatrije jem-

ljejo vse moderne družbe kot svojo vest in ji tudi prisluhnejo. V Sloveniji ni tako.

Sami psihiatri se bojimo, da bi bili preglasni, konec koncev nočemo »spihiatrizirati« družbe. Če smo malce glasnejši, dobimo še manj. Zanima nas, kdaj bo družba spoznala, da družbeni sistemi niso krivi za konstantno število obolenih.

Kdaj je bil nazadnje slovesno odprt kakšen psihiatrični oddelček? Kdaj je bil v tovrstni ustanovi na obisku kakšen vpliven politik z vsem pozitivnim novinarskim pompom? V Vojniku nismo praznovali niti pred kratkim pretekle tridesetletnice obstoja zavoda niti stoletnice obstoja stavbe. Koga pa naj povabimo v to slabo stavbo, ki je urejena samo spredaj, zadnje stene pa razpadajo? Notranja oprema je rezultat tega, da nas od časa do časa »časti« kakšno podjetje.«

Policaji so hrabri, ko jih je veliko

Ni se mogoče strinjati, da so oškodovanci tudi policisti. V vsaki moderni družbi je Policija ustanova, ki usposablja in plačuje ljudi za odpravljanje vseh delikventnih obnašanj. So pa v različnih državah zelo različno učinkoviti.

Slovenska policija se s svojo učinkovitostjo sicer rada pohvali, kar pa je diskutabilno. Še se spominjamo dogodka v vrhniškem bifeju, kjer je skupina policajev z veliko muko s plinom onemogočila podivjanega Bosanca. Minuli dogodek v Vojniku je zopet pokazal, da je potrebno veliko število zajcev, da pade lovljeni zajec, seveda z uporabo plinskih bomb.

Slednjih so se morali poslužiti tudi dolenski policaji, da so v sredo po tistem, ko so več ur begali pred ponorelim voznikom tovornjaka, starim znancem psihiatrične bolnišnice v Vojniku, le-tega izbezali iz kleti, kamor se je zabarikadiriral.

Kot na filmu

Podivjani voznik tovornjaka, star toliko kot njegov tovariš iz Vojnika, pa je delal bele lase tudi hrvaškimi policajem. Ko jim ga je uspelo ujeti, so ga vrnili v Slovenijo.

Jezo svojega sina, duševnega bolnika, je naprej izkusil oče, ki je zaprosil za po-

moč v Zdravstvenem domu v Krškem. Druga po vrsti sta bila zdravnica in medicinski tehnik, ki ju je njun pacient ob prihodu na njegov dom »napadel« s kamionom. Na srečo jima je uspelo pobegniti.

V. Š. je presedel v drugi tovornjak, in se, razburjen, odpeljal v Radeče. Med vračanjem proti Krškemu ni upošteval zaustavljanja policijske patrulje in v Impolci zapeljal na levo nasproti vozečemu avtobusu. Ko je začel avtobusni voznik močno zavirati, se je umaknil na desno in nadaljeval z norenjem. V Spodnjem Pijavškem ga je zaustavil policist. V. Š. je zapeljal na desno bankino proti policijskemu avtomobilu, pri čemer je policaj odskočil, tovornjak pa se je zaletel v nasip, nakar ga je odbilo na sredo vozišča.

Seveda V. Š. ni upošteval policajev prigravarjanja, naj pride iz vozila. Še več, uspelo mu je znova zagnati motor in odpeljati proti Krškemu. Za spomin je še odrgnil keson ob cesti stoječega tovornjaka. V. Š. je svoje nevarne norčije nadaljeval v Guntah, kjer se je hotel zaleteti v policijski avtomobil, ki ga je šofer še pravi čas

umaknil na dvorišče bližnje hiše. V Krškem je podivjanec zapeljal na levi pas pred nasproti vozečo voznico, zadnji čas ji je uspelo »pobegniti« na pločnik. Na brežiškem mostu je bil na tarči spet policijski avtomobil, ki se mu je uspelo umakniti. Da je dober taktik, je »tovornjakar« dokazal v nadaljnji vožnji, ko je s sunkovitim zaviranjem izsilil trčenje dveh policijskih avtomobilov, ki sta ga zasledovala.

Vožnja se je končala v Trebežu, kjer se je V. Š. zabarikadiriral v kleti svojega in začel policaje obstreljevati s steklenicami.

Šestim policajem ga je uspelo izbežati na plan s solzivcem in ga, namesto v Vojnik, prepeljati k preiskovalnemu sodniku, ki je zanj odredil pripor in napisal kazensko ovadbo.

Pojavov norosti bo v prihodnosti najbrž še veliko. Med drugim zato, ker ni dovolj denarja za ljudi, ki so poklicani, da jo zdravijo in preprečujejo. Vedno pa se ne bodo končale tako »srečno«. V vsakem primeru pa bo prelita kri – nedolžna.

Tekst in slike Ancil Solan

In zadnja stran psihiatrije.

Prednja...

Humoreska BABA BREZ UŽITKOV

Ozračje je bilo popolnoma cestno. Zdelo se je, ko da bi bile ceste speljane čez dvorano in bi razpravljajci poskakovali po luknjah. Prošnja, naj ne bi govorili o potrebnosti cest, ker je bilo o tem že nešteto vse povedano, ni zalegla, saj se je hitro pokazalo, da si življenja brez cest ne moremo zamisliti. Ampak ko gre za avtomobilsko cesto, kaže, da nismo prepričani, ali je potrebna ali ne. Saj vozniki ne bodo hoteli plačevali cestnine!

Ko je nastopil strokovnjak Tine in je na dolgo in široko razložil zgodovino neke ceste, so na njej odkrili luknje. Dal je vedeti, da je naša zakonodaja tako luknjičasta, da se v njej skoraj vse porazgubi in se sploh ne vidi, kaj kdo na cesti ali s ceste dela. Najbolj zamotano je preverjanje preverjenega.

Večina razpravljalcev ni vedela, pri čem je in je samo slutila ceste. Ko je strokovnjak Tine menil, da je vse treba jemati zelo integralno, ker imamo tudi integralni proračun, je nekdo dregnil svoje soseda in mu šepnil: »Da se le ne bi spomnil Kosovelovih Integralov!«

»Dragi moji, povem vam, da sem že naveličan vsega tega, se je dvignil nekdo, kajti kjerkoli se dobimo, govorimo in poslušamo vedno isto in izzveni vse v prazno.«

»Res je, stvar je že zoprna,« je dodal drugi. »Pri nas so strukture, ki enostavno nočejo avtomobilske ceste.«

»Ti, a se ti ne zdi, da ne govorijo samo o cestnem križu, ampak tudi o kražu?« je pripomnil nekdo.

»Hočeš reči, da je to cestni križ kraž?« se je vmešal tretji, in se zasmejal.

»Kaj je pa smešnega?« ga je vprašal posvetovalec za njim. »Kako se lahko ob tej problematiki kdo smeje, ko je za razjokati! Kje se bomo pa vozili, če ne po cesti?«

»Pssst,« je siknil nekdo spredaj in se obrnil. »Če vam ni do ceste, je škoda, da ste tu. Poslušajte!«

Nepoučeni poslušalec bi se znašel v velikanski zadregi, ko bi slišal tega, ki je prav takrat rekel, da »ima Baba tak pas, ki poveča hitrost za dobrih dvajset sekund,« to pa se je prisotnim zdelo seveda popolnoma normalno in nedolžno, saj so vedeli, da ima v mislih trojansko Babo. Zato ni bilo nič pregrešno, ko je dodal, kako neverjetno malo užitka nudi Baba, saj bi se po njej lahko vozil kar deset let, da bi pridobil na hitrosti en dan.

»Babo so nam dobesedno vsilili,« je ugotovil nasprotnik Babe, »saj smo bili vsi proti njej.«

»Povem vam, da nikakor nočemo več Babe s tremi pasovi,« je dodal razpravljalec. »Lahko mi verjamete, da je veliko boljše Baba s štirimi pasovi.«

Pavle Cestnik

PEDRO ALEKSANDER WESTEN, LASTNIK CELJSKE EMO IN KEMIČNE V HRASTNIKU, JE PREGLEDAL SVOJO DEDIŠČINO

PRIŠEL PO TOVARNO IN DOBIL PISKER

Pedro (Peter) Aleksander Westen, sin Maksa in nečak Avgusta, do nacionalizacije lastnikov velikega imetja, med drugim celjske tovarne EMO, je pripotoval iz Argentine, da bi si ogledal dediščino. Celjani so gospoda Westna dokaj hladno sprejeli, dovolili pa so mu ogled enega dela imetja.

Sprožil bom postopek za vrnitev lastnine

Pred dnevi se je v Celju pojavil turist v velikem avtomobilu, za katerega je bila pripeta skoraj enako velika prikolica in v njej razkošna limuzina. Petdesetletni možak, argentinski državljani in nekaj starejši Nemeč sta iskala Marjana Ašiča, zdaj upokojenega pravnikarja, nekdanjega predsednika izvršnega sveta občine.

Ob srečanju je presenečeni Marjan Ašič ugotovil, da se je k njemu na priporočilo nekega prijatelja iz Argentine zatekel po pomoč sin Adolfa Westna, nekdanjega lastnika tovarne EMO. Kot je znano, je bil Adolf Westen 1946. leta navzlic sodelovanju z NOB proglašen za »izdajalca«, obsojen na smrt in razlaščen vsega imetja.

Pedro Aleksander Westen, zdaj trgovec v Argentini, je po tolikih letih prišel prvič v »domovino«, saj je bil rojen v Celju in prva tri leta otroštva preživel v Celju. Očitno je bil pod vtisom različnih vesti o razmerah v svobodni

Sloveniji, saj je zaupal le svojemu avtomobilu za bivanje, v veliki avtomobilski prikolici pa je vlačil za sabo še avtomobil. Pripotoval je v spremstvu gospoda Pfeiferja, družinskega prijatelja in sina nemškega podjetnika, ki je njegovega deda in očeta iz Nemčije (tudi pozneje je EMO obdržal poslovne vezi) oskroboval z reprodukcijskim materialom. Gospod Pfeifer, nekoliko starejši od Petra Westna, je svojemu gostu obujal spomine na njegovo mladost in skušal razkazati vse, kar so Westnovi v Sloveniji premoogli.

Po treh dneh bivanja v Sloveniji je mladi Westen navdušen nad tem, kar je videl, odpotoval. V Celju je pooblastil odvetniško pisarno Marjana Finguša, da naj zastopa njegove interese, saj obstajajo zakonite možnosti za vrnitev celotnega imetja.

Sprejemi kislih obrazov

Peter ali Pedro, kot je zdaj prekrščen, je žal tako kot na stotine drugih seveda ugotovil, da vprašanje denacionalizacije in odprava krivic v svo-

bodni Sloveniji lebdi med željo in nasprotovanji, da bi nekdanji lastniki v resnici dobili povrnjenega vsaj en del premoženja, ki jim je bilo po vojni odvzeto.

Resnici na ljubo pa je v našem primeru treba povedati, da so gospodu Westnu omogočili ogled nekdanje lastnine, na vladnostni obisk ga je

sprejel tudi gospod župan Anton Rojec in direktor tovarne EMO Maks Bastl. Gospod Maks Bastl je gosta opozoril, da se lahko »o vsem pogovarjata in dogovarjata, le o vračanju tovarne ne, ker to ni v njegovi pristojnosti«. Po ogledu tovarne EMO, kjer se je »zakoniti lastnik« najdlje zadržal ob starih strojih in orodju, ki je

v tovarni še iz očetovih časov, sicer pa je bil navdušen da je en komplet hotel celo kupiti, vendar je vodstvo tovarne nato sklenilo, da mu posodo pokloni in ga je v resnici, posoda, čakala pri vratarju...

Ogledal si je tudi ostale nepremičnine, od zgradbe, v kateri je tri leta živel in v kateri je zdaj zdravstvena ambulanta, zgradbo čez Mariborsko cesto, v kateri je zdaj vrtec, vilo na Golovcu, v kateri je že vrsto let dom za prizadete otroke, graščino v Žovneku, ki je bila last Ane Marie Hünermann in je bila namenjena njeni prizadeti hčeri, do Kemične tovarne v Hrastniku, katere velik del je bil prav tako v njihovi lasti, medtem ko ga železarna na Jesenicah ni zanimala, ker je bila v lasti strica Avgusta, »črni ovci« njihove družine, ki se je šele s poroko neke baletnice toliko »umiril«, da so mu zaupali solastništvo, upravljanje ali delno vodenje velikanskega imetja Westnovih.

Medtem ko uradna oblast v Celju obisk morebitnega lastnika tovarne EMO in drugih nepremičnin javno ne komentira, je zanimivo, kako so reagirali delavci ob obisku Pedra Aleksandra Westna v tovarni EMO: »...naj pride kdorkoli in naj bo tovarna čiščena, slabše ne more biti kot je zdaj...«, prav v tistem času je namreč sindikat spet organiziral – stavko, ker ni bilo denarja za plače...

Janez Sever

PRIVATIZACIJA: KATERI IN KAKŠNI VREDNOSTNI PAPIRJI LAHKO DELAVCEM ZAMENJAJO DENAR

TOLAŽILNI BON NAMESTO PLAČE

V številnih slovenskih podjetjih zaposleni čakajo ob koncu meseca, ali bo podjetje »zbralo« denar za plačo ali bo ta prepolovljena ali »odložena« in podobno.

Razlogi za takšna stanja podjetij so različni, enostavnih rešitev pa ni. Ena izmed preverjenih dolgoročnih rešitev uspešnih gospodarstev je »privatizacija«, ki ima za posledico svobodni trg kapitala in seveda tudi trg menedžerjev. Zaenkrat imamo samo trg zaposlenih – »odpuščanje delavcev«, privatizacija pa naš slovenski, z ustavo neusklajeni parlament, zlasti Zbor združenega dela, ne odobri, saj privatizacija predstavlja resnično pravo odpravo starega socialističnega gospodarskega in družbenega sistema.

Nove desno sredinske stranke odločno zagovarjajo načelo pravičnosti in enakosti državljanov pri privatizaciji in s tem seveda razdelitev večjega deleža družbenega premoženja državljanov. To ima za posledico vzpostavitev svobodnega trga kapitala za večino državljanov in seveda vzpostavitev trga (in kontrole) menedžerjev. Nove leve stranke, večji del sedanje pozicije, pa se zavzemajo za načelo učinkovitosti podjetij, kar naj bi dosegli s takšno privatizacijo, ko bi

večji del lastnine družbenih podjetij po zakonu pripadlo internim delničarjem, to je zaposlenim in seveda prednostno menedžerjem. To bi imelo za posledico navidezni manjši trg kapitala – delnic in teoretični trg menedžerjev. Ostal pa bo dejanski trg delojemalcev – brezposelnih.

Kakorkoli obračunaj – kraja

Ob omenjenem, mogoče načrtnem, pomanjkanju novih privatizacijsko-upravljaljskih zakonov, številna vodstva družbenih podjetij odigravajo vlogo menedžerjev in lastnikov, za kar je poskrbel večji del sedanje levice s sprejetjem Markovičevih zakonov, in to tik pred volitvami.

V takšnem stanju upravljalske zakonodaje preštevilne menežerske ekipe inovativno vodijo družbena podjetja kot lastniki, jih delijo in tudi privatizirajo in podobno, čemur bomo prej ali slej tudi uradno rekli – kraja.

Uradno pa se temu danes še prepogosto reče prestrukturiranje gospodarstva, ki ima kot glavno posledico odpuščanje zaposlenih, čeprav se temu ne bo moč izogniti. Prisotna upravljalska kriza gospodarstva in zaton vzhodnih socialističnih trgov so med drugimi glavni vzroki,

da so blagajne podjetij konec meseca pogosto bolj ali manj prazne, žal tudi za plače.

Kaj storiti v takšni situaciji, premlevajo številna vodstva družbenih podjetij, zaposleni in seveda sindikati. Mnogi poskušajo težave izplačil reševati z izdajo različnih vrednostnih papirjev, na katere pa zaposleni pogosto gledajo z velikim nezaupanjem in občutkom opeharjenosti.

Namesto plače – tolažilni bon

Zatečena in predvidena privatizacija z vrednostnimi papirji bo za večino slovenskih prebivalcev velika šola življenja, ki žal že poteka po načelu na napakah se učimo.

Izgledi za to so veliki, saj kakšnega posebnega javnega medijskega, problema primernega podučevanja o vrstah in uporabi vrednostnih papirjev ni zaslediti. Zato bo verjetno potekal in že poteka samo praktični kruti del te šole.

Kot že rečeno, številni zaposleni dobivajo namesto polne plače vrednostne papirje, ki jim nekateri že pravijo tolažilni bon. Aktualnost problema načina izplačila plač je za velik del slovenskih zaposlenih zagotovo eksistenčne pomena. V tem smislu je dobrodošel odgo-

vor finančnega ministra Mitje Gasparija podružnici sindikata Neodvisnost – KNSS, ki bo zanimal vse, ki ta problem osebno doživljajo, to je predvsem zaposlene in sindikaliste.

Finančno ministrstvo v svoji pisni informaciji podaja odgovor o možnosti izplačila razlike od dejanskega izplačila BOD do BOD opredeljenih po kolektivni pogodbi v obliki vrednostnih papirjev z rokom zapadlosti največ do enega leta. Po mnenju finančnega ministra je izplačilo osebnih dohodkov v obliki vrednostnih papirjev mogoče, vendar največ do višine neto osebnih dohodkov. Davke in prispevke je potrebno obračunati in plačati v skladu z veljavno zakonodajo na celotni znesek BOD, ne glede na obliko izplačila osebnih dohodkov. To pomeni, da se tudi za razliko do BOD po kolektivni pogodbi, davki in prispevki obračunajo, plačajo pa se v šestih dneh po izplačilu osebnih dohodkov, vendar najpozneje do prvega naslednjega izplačila osebnih dohodkov.

Počasnost ustreznih inšpekcijskih služb

Izdajo vrednostnih papirjev določa zakon o vrednostnih papirjih (Uradni list

SFRJ, št. 64/89 in 29/90, ki omogoča podjetjem zbiranje kratkoročnih denarnih sredstev z izdajo komercialnih zapisov. Pri tem je potrebno s sklepom o izdaji, ki ga sprejema ustrezen organ upravljanja, opredeliti vse sestavine in značilnosti emisije.

Ta informacija finančnega ministra pojasnjuje torej, kateri in kakšni vrednostni papirji so dovoljeni in za prizadete zaposlene uporabni. Podana ministrova navodila za obračun in izplačilo plač seveda terjajo preverbo in usklajitev takšnih izplačil tistim podjetjem, kjer so že izdajali vrednostne papirje. Ker pa so za nadzor izvajanja ministrovih navodil v pravni državi poklicane javne inšpekcije in inšpektorati, pričakujem kot poslanec aktualnosti primerno ažurnost teh javnih služb ter seveda javno objavo njihovih ugotovitev in ukrepov.

Budnost in angažiranost prizadetih zaposlenih in njihovih sindikatov sta seveda samoumevni, saj se takšnim izplačilom plač verjetno tudi v bodoče ne bo dalo povsem izogniti, vendar naj bo način legitimen in vrednostni papir vnovčljiv, oboje pa med partnerji pogodbeno.

Franc Mihič

IRIDOLOGIJA, DIAGNOSTIKA NA PODLAGI PREGLEDA ŠARENICE

SKRIVNOST NAŠIH OČI

Naključje je zaneslo ruskega zdravnika Jurija Kolpakova v Slovenijo. Za naše razmere in dojemanja je posebej. Internist in psihiater in iridolog. Iridologija, ki pri nas ni v veljavi, temelji na domnevi, da stanje oči, še posebej irisa oziroma šarenice vsebuje znamenja, ki lahko služijo pri diagnosticiranju duševnih in telesnih motenj. Slovenska uradna medicina iridologu, ki ji je ponujal nova spoznanja in metode, ni bila naklonjena in zanj ni pokazala zanimanja. Narobe. Moder izrek nas uči takole: »Nikoli ne izreci besed: Tega ne poznam, zatorej je napačno. Da bi spoznal, moraš preučevati, da bi razumel, poznati, da bi sodil, razumeti.«

»Osnova iridologije je v tem, da je šarenica povezana s celotnim organizmom, vsak delček šarenice je povezan s kakšnim organom. Črte, pege in pigment šarenice dajejo informacije o stanju organizma. Če nastopijo kakšne spremembe, se izrazijo tudi v delčku šarenice«, je povedal dr. Kolpakov in poudaril, da ne gre za zapleteno metodo. Treba je znati izkoristiti spremembo v šarenici in jo pravilno tolmačiti. Velikega pomena pa so izkušnje pri tovrstnem diagnosticiranju. Iridologi ugotavljajo trenutno stanje organizma, pretekle bolezni in tudi potencialna žarišča bolezni, ki so še skrita in jih medicina z ustaljenimi pregledi in znanimi metodami še ne odkriva. Ljudi napotijo iridologi na nadaljnje, podrobnejše preiskave, koristno pa je tudi opozorilo, na katere organe morajo biti v prihodnosti še posebej pozorni. Pacienti, ki obiščejo dr. Kolpakova, vsi odnesejo še dobrodošel napotek o zdravem načinu življenja.

Diagnostika iris nekoč in danes

»Zgodovina iridologije je dolga in pestra. Tovrstno diagnosticiranje so poznali že v starem Egiptu in Babilonu, seveda še zdaleč ne tako izpopolnjeno, kot je danes. Potem je bil njen razvoj prekinjen, dokler ni bila ponov-

lokalno organov glede na njihovo odrajanje v šarenici. Strokovnjaki za iridologijo delijo šarenico na segmente, ki so podobni razdelkom na urah, vsak predstavlja kakšen organ ali funkcijo. Pego, nenavadno barvo ali kakšno drugo znamenje na segmentu imajo za znak bolezni. »Bolezen žolča na primer

prejšnja znanja,« razmišlja ruski iridolog.

Pregled pri dr. Kolpakovu

Jurij Kolpakov je diplomiral na moskovski akademiji, delal je v Moskvi na univerzitetni kliniki Patrica Lumumbe v laboratoriju znanega strokovnjaka za iridologijo profesorja dr. Evgenija Velhova. Pred dobrim letom je prišel službeno v Beograd, da bi navezal stike po strokovni plati. Obiskal je prijatelje v Sloveniji in tam ga je ujela vojna. Odločil se je, da bo ostal in tako že skoraj leto in pol nudi svoje znanje zasebnikom. Dvakrat tedensko dela v Ljubljani v zasebnem podjetju za zeliščarstvo Era nova, naključje pa ga je vodilo tudi k redovnikom v dve stoletno lekarno samostana Olimje pri Podčetrtku, dvakrat na teden dela tudi tam.

da je neboleča.« Ljudje, ki dajejo neradi kri za preiskave in ki se nočejo izpostavljati rentgenskim žarkom, v Rusiji raje obiščejo iridologa, ki lahko postavi diagnozo brez bolečin. »Pri nas so iridologi samo zdravniki. Zjutraj je internist, nevrolog ali psihiater, zvečer iridolog. Zanesljivost iris diagnostike je štideset do devdeset odstotna, odvisna je od zdravnikovih izkušenj pa tudi od jasnosti oči.« Jurij Kolpakov se z iridologijo ukvarja deset let, profesionalno dela na tem področju štiri leta. »V to smer me je pritegnila radovednost in želja za novim znanjem. Stroka je zahtevna, a študiram zelo rad. In to je edina posebnost, ki zaznamuje moje življenje.«

Diagram šarenice

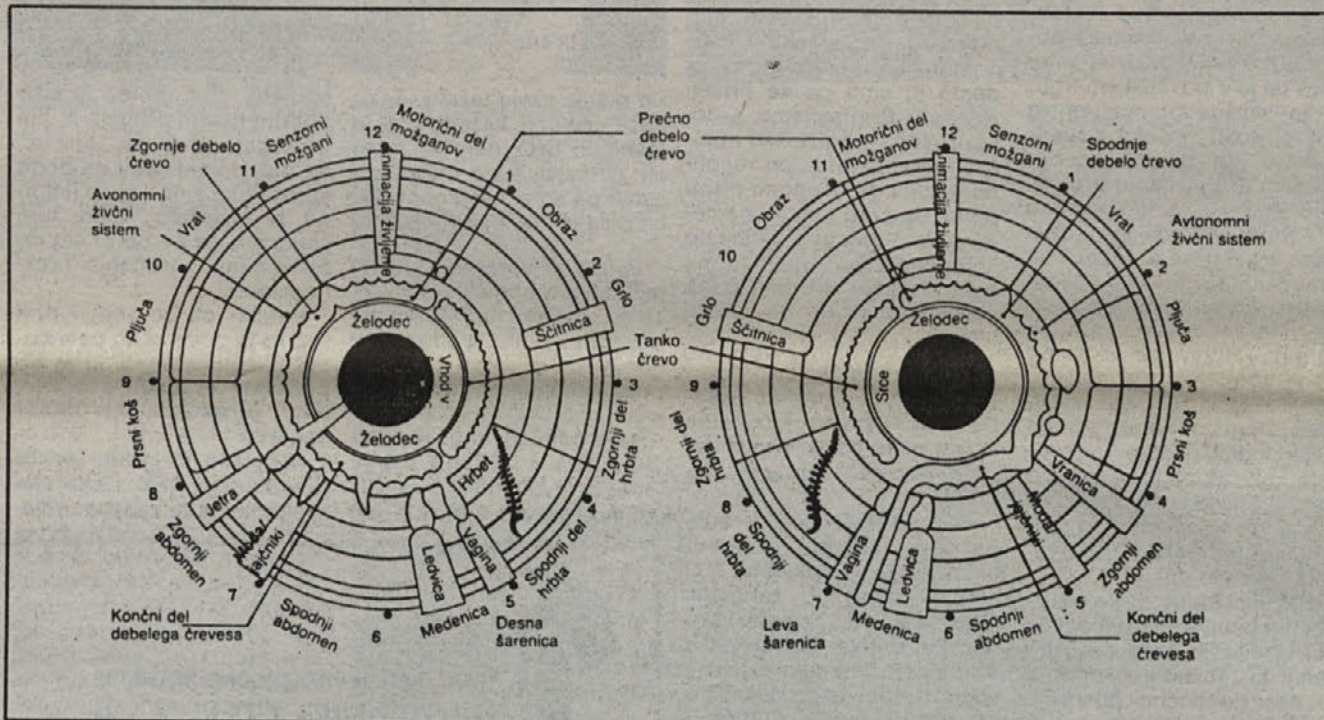
Z diagramom šarenice iridologi razberejo, kje v očeh

se odražajo različni deli telesa. Pri vrhu vsake šarenice so možgani in organi v glavi, stopala pa so spodaj. Od zenice do zunanega roba sta šarenici razdeljeni v tri koncentrične cone. Organi za prebavo in absorpcijo so v notranji, organi za transport, izkoriščanje in odstranjevanje preko ledvic so v srednji, organi strukture in odstranjevanja, vključno z okostjem in kožo, pa v zunanji coni.

Moderni specialisti za iridologijo uporabljajo pri diagnosticiranju posebne naprave za slikanje oči in diafilme. Posnetke projicirajo na platno, jih obrazložijo pacientu, se z njim posvetujejo in ga napotijo na nadaljnje preiskave. »Te aparature so zelo drage, zato ostaja moj osnovni pripomoček povečalo,« je povedal dr. Kolpakov.

Z iridologijo si pri diagnosticiranju pomagajo tudi mnogi alternativni terapevti osteopati, akupunkturisti, zeliščarji in homeopati. To pa najbrž še ni razlog, da bi jo uradna medicina zavračala.

Bo dr. Jurij Kolpakov iridologiji ostal zvest v prihodnosti, bo to njegovo poslanstvo? »Za zdravnika je to nekoliko ozko področje. Ne vem, kakšno pot bo ubralo moje življenje. Razumljivo je, da si vsakdo želi tudi nekakšno uradno priznanje. V Sloveniji bi želel ostati še leto dni, potem grem v Rusijo. Morda bom delal kot internist ob dopoldnevih, zvečer pa kot iridolog. Želim pa si, da bi to področje diagnostike doseglo slehernega zdravnika.« Torej, dr. Kolpakov, srečno pot!

Ksenija Lekić

Kupujte boljše kot sosed!

TRGOVSKO PODJETJE
POTROŠNIK

**Blagovnica
Nova vas – živila**

– ODPRTO TUDI OB NEDELJAH

BOGATA PONUDBA!

OZIMNICA – TUDI NA KREDIT

NIŽJE REKLAMNE CENE!
UGODNO!

Pralni prašek Weisse Riese 3/1	599,90
Kis za vlaganja 5/1	347,30
Kis za vlaganje 1/1	84,40
Testenine uvoz	65,00
Sveže meso, mesni izdelki	

odkrijem preko spremembe v barvi in vzorcu na desni šarenici in sicer v razdelku med sedmo in osmo uro. Bolezen sinusov je vidna na desni šarenici med tretjo in drugo uro in na levi med deveto in deseto. Črevesna obolenja nakaže sprememba obeh šarenic, temni pas pri svetlih šarenicah in svetel pri temnih. Na ta način ugotavljam še druga obolenja in bolezenska žarišča,« je razložil Jurij Kolpakov.

Iridologija je v Rusiji sestavni del uradne medicine, že dvajset let priznana in spoštovana predvsem kot preventivna metoda. Obstajajo združenja iridologov, njihovi časopisi, strokovnjaki organizirajo srečanja in predavanja. Izvajajo jo celo v zdravstvenih domovih pri preventivnih pregledih otrok in delavcev. Pri nas si z diagnosticiranjem iris ne želijo uradno mazati rok, saj še ni dokončno raziskana, zato je odrinjena na knjižne police z alternativno medicino. Najdemo jo v poglavju o paranormalni diagnostiki.

»V Sloveniji medicinci niso pokazali pripravljenosti za sodelovanje, pa tudi javno mnenje v tej smeri ni pripravljeno. Določene zdravniške diagnostike irisa zanima, a to so entuzijasti. Uradno je vedno težko sprejeti nekaj novega, še posebno, če novost ruši

Ljudje, ki prihajajo po pomoč k dr. Kolpakovu, se soočijo s pričakovanji in morda tudi trohico strahu pred neznanim. Odhajajo zadovoljni, predvsem zato, ker je metoda hitra, neboleča in učinkovita. Zdravnik jim pregleda oči s povečalom in baterijo, pove kaj je narobe in nato svetuje. Bolniku vedno razloži, za kaj gre: »To je pomembno, kajti če ni sodelovanja, ni efekta. Vsak človek je najprej sam svoj zdravnik.« Priporoča predvsem naravna zdravila in pravilno prehrano glede na bolezen. Takole prvi dr. Kolpakov: »Polovica življenja je pravilna prehrana, druga polovica je gibanje.« Ljudem odločno svetuje, naj ne kadijo. Radi prisluhnejo njegovim nasvetom, ki jih deli v pravilni slovenščini, a s pridihom melodičnosti ruskega jezika. Zaradi nepravilne diangoze se ni pritožil še nihče. Veliko ljudi pa je pravilno usmeril, da so našli izhod iz svoje bolezni.

»Iridologija ima pred drugimi diagnostičnimi načini precej prednosti. Največja je ta, da lahko iridolog samo z opazovanjem obeh šarenic razbere podatke o vseh delih telesa. Sklepa o trenutnem zdravstvenem stanju, predvideva in razkriva nagnjenja, ki se še niso odrazila kot resni simptomi. Odlika metode je,

TRST TRST TRST TRST TRST TRST TRST

ZNANA PRAŽARNA KAVE

AMIGOS

DI SEVERINO MINGARDI & C.
VIA COSULICH 15, TRST
SKLADIŠČE TEL. 040/820-302
PRIVAT TEL. 040/383-428

PONUJA

PRODAJO PET VRST KVALITETNE NEPRAŽENE IN PRAŽENE KAVE.
PRODAJA NA DEBELO. NAJMANJŠA KOLIČINA PRODAJE ENA TONA.
NAJVEČJA PO ŽELJI. CENE ZELO UGODNE IN PO DOGOVORU.
PRIDITE BOSTE ZADOVOLJNI!

DEGUSTACIJA NAŠE KAVE VSAK DAN V BAR IL MACIONINO LARGO BARRIERA VECETA 16. TRST

MAGISTER HERMAN RIGELNIK »RESNIČNO BREZ DELA LE OD 10 DO 15 TISOČ LJUDI«

PLAZU STEČAJEV NE BO

»Vlada je s svojim delom vzpostavila robne pogoje gospodarjenja, ki se že normalizirajo in približujejo zahodnoevropskim«, pravi mag. Herman Rigelnik, podpredsednik vlade odgovoren za gospodarska vprašanja.

Kaj menite o slovenskih direktorjih? So očitki o nesposobnosti, pomanjkanju inovativnosti pri iskanju novih trgov in o prelahkotnem odpuščanju delavcev, ki letijo na njihov račun, opravičeni?

»Moje mnenje je, da je menedžerski kader z vidika transformacije gospodarstva eden od pozitivnih dejavnikov, ki lahko premaknejo zadeve naprej. Ta kader se je dokazal že prej, saj se je moral že v prejšnjem sistemu prilagajati stalnim spremembam. Dokaj dobro je usposobljen za spopad s posledicami razpada jugoslovanskega trga in z velikimi notranjimi težavami. Menedžment je v težkem položaju predvsem zaradi pomanjkanja lastninske zakonodaje. Ne ve se, kdo je resnični lastnik, v čigavem interesu bi moral direktor delati. Tako so sedaj direktorji hkrati tudi člani upravnih odborov in dostikrat še predsedniki skupščin družabnikov, kar še dodatno obremenjuje njihov že tako nezavidljiv položaj.

Gotovo pa je, da potrebujemo tudi mlade sposobne ljudi. Zato poteka tudi projekt 1000 mladih menedžerjev, s katerim bomo skušali usposobiti in izobraziti mlade strokovnjake, ki bi lahko prevzeli pomembne funkcije v gospodarstvu.

Do stabilizacije gospodarstva in zaustavitve negativnih trendov še vedno ni prišlo.

»S tem se nikakor ne strinjam. Z liberalizacijo uvoza smo vzpostavili konkurenco na domačem trgu, hkrati pa je to pripeljalo do nižjih poslovnih stroškov za podjetja. Odkar je prevzela posle nova vlada, se ni niti en vhodni strošek dvignil, niti se ne povečuje izguba. Zadeve poizkušamo reševati z notranjimi intervencijami. Banka Slovenije je z lombardnimi krediti in z »dvojčki« uspela dvigniti devizni tečaj. Zmanjšale so se tudi obrestne mere, saj je sedaj veliki »R« zgolj še simbolična vrednost, za dolžni-

ke A in B kategorije pa vlada daje bankam jamstva in ta podjetja lahko delajo s sredstvi, ki so obrestovana približno tako kot v tujini – tako je mali r zanje 12 odstotkov, obresti za medbančne kredite pa znašajo 17 odstotkov. Zadržujemo plače v javni upravi, kontaktiramo s sindikati in si na vsak način prizadevamo priti do dogovora z njimi. V času naše vlade se niso povečali niti davki, skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja pa ni v naši pristojnosti.

Kljub vsemu pa proizvodnja še vedno pada.

»Vlada je v tem času vzpostavila robne pogoje gospodarjenja, v katerih se da gospodariti. Veliko podjetij že ima za zaposlovanje podobne pogoje, kot jih imajo podjetja v tujini. Osnovna omejitev pa je v slovenskem trgu, ki je seveda premajhen za zmogljivosti našega gospodarstva. Za pomoč gospodarstvu pripravljamo tudi bilateralne sporazume z vzhodnoevropskimi državami, s katerimi bi sodelovali preko blagovnih list, kar bi našim proizvedom odprlo trge. Moram omeniti, da so vzhodne države za te bilateralne sporazume in sodelovanje z nami zelo zainteresirane. Pomembno je tudi, da naša podjetja lahko konkurirajo za tenderje svetovne banke. Seveda pa morajo podjetja vse te možnosti izkoristiti, saj ne more vlada izvažati namesto njih.

Padanje industrijske proizvodnje nima samo negativne konotacije. To kaže, da v Sloveniji ni možno več prodati in nas dokončno postavlja pred dejstvo, da se je proces prestrukturiranja gospodarstva pričel.

Ravno danes (pogovor je bil v torek op. p.) bomo podpisali pogodbo o ustanovitvi slovenske izvozne družbe, ki bo zavaroval izvoz pred političnim in nekomercialnim tveganjem, dajala garancije, izvozniki pa bodo s takšnim zavarovanjem lažje dobili izvozne posle. Skratka, usta-

navljamo nekakšen slovenski Hermes.

Letos se je prvič zgodilo, da je materialna poraba države preseгла porabo gospodarstva. Kako namerava vlada razrešiti to nevzdržno situacijo?

»To so podatki za april, ki zajemajo še obdobje prejšnje vlade.

Vendar pa bo to morala razrešiti ta vlada.

»Javno porabo je vsekakor potrebno zmanjšati, saj je na vseh področjih podivjala in presega gnotne zmožnosti. Želimo zmanjšati stroške vseh vrst in to tudi delamo – zmanjšanje plač in investicij. Vendar pa samo to ni dovolj, potrebno je tudi odpirati nove trge in povečevati proizvodnjo.

V poslovanju podjetij se vse bolj širi tudi finančna nedisciplina.

»K razširitvi finančne nediscipline je prispeval tudi moratorij nad stečajem. Obširnost tega problema se zavedamo in smo ga že pričeli reševati. Pripravljamo predlog zakona o dolžniško upniškem razmerju, ki bo reguliral in zaostрил finančno disciplino. Še pred tem pa nameravamo izvesti globalno kompenzacijo. Upamo, da bomo uspeli to disciplino vzpostaviti nekje do konca leta.

Pomembna točka v gospodarskem programu vlade je tudi prestrukturiranje in sanacija bank. Kako napreduje delo na tem področju?

»Kar se tiče vlade, je delo na tem področju trenutno ustavljeno. Parlament ni sprejel potrebnih zakonov, tako da je stvar zastala. Vendar pa Banka Slovenije in Agencija za sanacijo bank vodita določene predsanacijske postopke.

Oktober bo potekal moratorij na stečaje. Nekateri se bojijo, da bi lahko prišlo do pravega plaza stečajev, kar bi lahko precej povečalo nezaposlenost.

»Obstoječa nezaposlenost se giblje med 95 in 100 tisoč dejansko nezaposlenimi. Vendar pa smo tu priče posebnemu fenomenu, saj vsak išče načine in poti, po kate-

rih rešuje svoje težave. Tako naše analize kažejo, da je resnično brez dela le deset ali petnajst tisoč ljudi, vsi ostali pa so si našli honorarna dela ali kaj podobnega.

Veliko je vprašanj, kaj bo po izteku moratorija. Vendar se z iztekom moratorija ne bo zgodilo nič dramatičnega. Podjetja, ki so trenutno pred stečajem, se bodo prijavila na natečaj za prestrukturiranje podjetij, ki ga je objavila vlada. Vprašanje stečajev in delovnih mest delavcev želimo reševati v okvirih teh

podjetij. Dali bomo priliko dobrim delom podjetij in jim pomagali preživeti. Mislim, da tudi upniki sami ne bodo sprožali tečajev, saj se jim to ne bi splačalo. Zato tudi smatram, da ne bo prišlo do bistvenega povečanja brezposelnosti.

Vendar pa bo vsaj v prvi fazi to le povzročilo povečanje brezposelnosti, ki jo bo potrebno reševati s socialnimi programi. Je denar zanje?

»Socialni programi so že dolgo pripravljeni. Dokaj dobro je imela te zadeve ureje-

ne že prejšnja vlada. Vendar pa, kot sem že rekel, ne verjamem, da bi se lahko sprožil plaz stečajev. Če pa bi do tega le prišlo, bi vlada zagotovo posegla vmes.

Zelo pereč problem, s katerim se mora vlada srečevati so tudi slovenske železarne. Opozicija se nikakor ne strinja z njihovo prodajo tujcem.

»Problem Slovenskih železarn je gotovo zelo zapleten. Njihov največji problem niso velike neporavnane obveznosti, ki znašajo okoli 500 milijonov mark. Največja težava zanje je razpad jugoslovanskega trga in trga SEV, na katere so bile usmerjene Slovenske železarne. Njihove kapacitete, ki znašajo do 900 tisoč ton jekla na leto, imajo danes na voljo le slovensko tržišče, ki pa je s svojimi 180 tisoč tonami letne porabe veliko premajhno. Nihče se ni sposoben v tako kratkem času preusmeriti na zahodna tržišča, kamor že pritiskajo vse železarne z vzhodnoevropskih držav. Najboljša rešitev bi bila, če bi našli tujega partnerja. To bi bila zagotovo optimalna varianta, saj bi se tako zagotovilo tudi tržišče za njihove izdelke.

Slovenske železarne so sposobne proizvajati specifična, visokokvalitetna jekla, za kar so opremljene tudi s vsem potrebnim tehnološkim znanjem.

Je že prišla kakšna ponudba na razpis?

»Doselej je prišla ena, kdo jo pošilja, ne vem, ker je do konca razpisa zapečaten.«

TRGOVSKO IN PROIZVODNO PODJETJE
AVTOTEHNIKA CELJE d.o.o.

Ugodne cene, nakupni pogoji
in presenečenja v prodajalnah
»AVTOTEHNIKE« v času MOS v Celju

- * 7% popust pri nakupu vozil Cimos-Citroën
- * 3% popust za vozila Renault
- * vozila Škoda in Aleko – dobava takoj

Za vsa vozila zagotovljeni nadomestni deli in pooblaščen servis

- * širok izbor tovornih prikolic za osebna vozila
- * 10% popust ali odloženo plačilo na 4 mesece brez obresti:
 - za kolesa »ROG« in motorna kolesa »TOMOS«
- * 5% popust ali 3 mesečno brezobrestno plačilo za:
 - belo tehniko »Candy«
 - črpalke »Grundfos«
 - oljne gorilce »API«
 - šivalne stroje »PFAFF«
 - švedski lak za parket »CASCO«

– MOTORNO OLJE »CASTROL« SEJEMSKI POPUST
Vaša zvestoba in zaupanje Avtotehniki Celje se obrestujeta

Obiščite nas na MOS v Celju ob hali A – nasproti tenis igrišč

NEMŠKO ITALIJANSKI KATALOG GOSPODARSTVA
CELJSKE REGIJE

PREDSTAVITEV REGIJE

Izdaji slovensko-angleškega kataloga, v katerem gospodarska zbornica predstavlja gospodarstvo celjske regije, je sledil podoben katalog v nemškem in italijanskem jeziku, ki bo lahko dobrodošla pomoč podjetjem in podjetnikom pri iskanju tujih tržišč.

Direktor območne gospodarske zbornice Celje mag. Franc Knafelc je pri predstavitvi kataloga poudaril, da je le-ta v primerjavi s prejšnjim nekoliko spremenjen, saj so v njem več pozornosti namenili turistični predstavitvi regije, v katalog pa sta vključena tudi velenjska in moziška občina. Kljub temu tudi v tem katalogu turistična ponudba celjske regije ni predstavljena v celoti. Manjka žička kartuzija, zbirka mašnih plaščev v Radmirju (ena redkih v Evropi), pa tudi Rogla v tej publikaciji ni zajeta.

Vendar pa je v njem predstavljenih okoli 200 največjih in pomembnejših podjetij celjske regije, posebna pozornost pa je namenjena zdraviliščem, ki so nosilci turizma v regiji. Pri njegovi pripravi so sodelovale tudi občine, ki so imele na voljo tudi cenejši oglasni prostor.

2000 izvodov kataloga bodo distribuirali na predstavitev naše regije v tujini, preko prijateljskih tujih zbornic in naših predstavništev v tujini.

Prva takšna priložnost bo predstavitev celjske regije v Mainzu, ki se je bo udeležil tudi veleposlanik Slovenije v Nemčiji dr. Boris Ferlec.

Franc Knafelc je omenil tudi načrte gospodarske zbornice Celje, ki želi organizirati predstavitev celjskega turizma v prijateljskem Gröwenbroichu, dobro pa sodeluje z madžarsko območno gospodarsko zbornico v Peczu in z italijansko v Trevizu.

J. V.

FRANC STROJ: PRAKSA, DELO IN ZNANJE SPROŽIJO RAZVOJ

BOGASTVO V SONČU

Kdo pozna uspešnega podjetnika, ki se je s trdim delom, pridnostjo, znanjem in talentom povzpel na vrh, ki ga lahko imenujemo Poslovni uspeh? Mu nudijo slovenski državni mošnje s področja gospodarstva podporo in motivacijo, ali sploh koga zanima, da je njegov patent dobrodošla in presenetljiva novost tudi zunaj naših meja? Litanije o tržnem gospodarstvu, konkurenci, kvalitetni in cenovno ugodni ponudbi na domačem in tujem tržišču so, kot kaže, gospodarstvenikom ravno dovolj, podjetniku kot je Franc Stroj, pa toliko kot nič. Stroj izdeluje v Dvorski vasi pri Begunjah visokokvalitetne sončne ogrevalne naprave po lastnem projektu, ki je nazadnje vzbudil veliko zanimanje tudi v Avstriji.

Osnovna dejavnost Franca Stroja so že petnajst let sončne ogrevalne naprave, pred petimi leti pa je kot prvi v Sloveniji začel izdelovati snežne topove. Prednost, ki jo nudijo njegove sončne ogrevalne naprave, je v tem, da v primerjavi s podobnimi napravami zagotavljajo dvajset do petdeset odstotkov večji izkoristek sončne energije. Preko vsega leta je prenašalec toplote voda, sistem sam pa je prirejen tako, da vodi in potrebno dodati tekočine proti zmrzovanju. Skrivnost patenta pozna le podjetnik sam.

Dobre plače za dobre delavce

V podjetju Stroj je stalno zaposlenih pet delavcev, deset jih pomaga honorarno, gre za delavce iz kovinske stroke. »Plače imajo zelo dobre, ker dobro delajo. Imamo fiksne dohodke, pa vendar lahko rečem, da jih plačam po delu in učinku, saj dobro poznam njihove sposobnosti, ker jih je malo, jih lahko tudi kontroliram«, je povedal Franc, kolikšne so pravzaprav plače, pa ni želel izdati. Program dejavnosti je dokaj širok in tako v proizvodnem programu nastajajo kolektorji, boilerji vseh vrst za kombinirano ogrevanje, snežni topovi, cisterne za tekoča goriva, regulacijska oprema, nudijo pa tudi montažo sončnih ogrevalnih naprav, sistemov za centralno ogrevanje in sistemov za ogrevanje bazenov. Strojevi izdelki imajo dolgo življenjsko dobo, so iz nerjavečih materialov in antikorozijsko zaščiteni.

V podjetju se odvija nabava materialov, proizvodnja in prodaja. Nad vsem skupaj bedi lastnik, ki ima oči povsod. Zanimiv in nenavaden Strojev projekt je energetska

neodvisna mobilna brunarica, katere največja odlika je okološka neoporečnost. Prostor v njej je funkcionalno izkoriščen, opremljen je moderno in prikupno. V hišici je celo kamin. Najprej je bila zamišljena zgolj kot reklamna poteza, torej, kako bi na najboljši način predstavili sončno energijo, atraktivno in nenavadno. Podjetnik je dokazal, da dobro obvlada tudi osnovne propagandne prijeme. Reklamna hišica je postala zanimiva za poslovneže kot moderen sejemskoposlovni prostor ali objekt za gostinstvo. Sledilo je veliko povpraševanje in zanimanje za brunarico in Franc Stroj je pridobil še en zanimiv projekt. Lahko bi rekli, da vse, kar dela, naredi domiselno in z idejo v žepu. In to mu prinaša denar. Zelo veliko denarja.

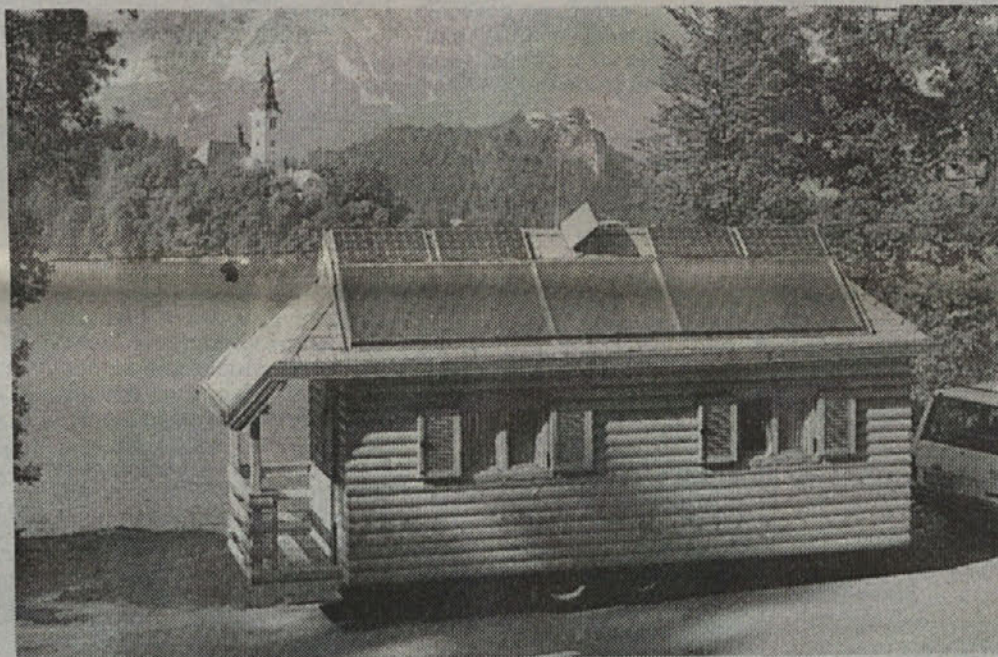
Pri trinajstih je izdelal računalnik

Franc se je rodil v kmečki družini, ki je živela za delo na kmetiji. Ima še dva brata in sestro in vsi so se v življenju dobro znašli. »Delal sem že od majhnega. Drugi so hodili v kino ali se kako drugače zabavali, jaz pa sem delal. Na morje sem šel prvič, ko sem bil star enaindvajset let.« Inovativnost in iznajdljivost sta ga odlikovali že kot otroka. V sedmem razredu osnovne šole je izdelal računalnik, naslednji izdelek je bil avto-dvosed, ki ga je samostojno izdelal od začetka do konca. Formalne izobrazbe, ki bi ustrezala njegovim sposobnostim, nima. Po poklicu je ključavničar. Najprej se je zaposlil kot vzdrževalec v tekstilni tovarni, kmalu pa je šel na svoje. Začetek je bil težak. Starši mu z denarjem niso mogli pomagati, pač pa so mu bili vedno v moralno oporo in vzpodbudo. Oče ga

je naučil dela in delovnih navad. Denarnega zaledja na začetku ni bilo, pač pa obilo zagnanosti, optimizma, inovativnosti in veselja do strojništva. Številne stroje je Franc sam izdelal. Nakup bi bil predrag in čakalna doba predolga. Najprej se je ukvarjal s centralnim ogrevanjem, po naftni krizi pa je sledil novemu trendu. Znal je upreti pogled v prihodnost, saj pred desetimi leti ljudje niso bili seznanjeni z možnostmi sončne energije, niti se niso odločali, da bi jo uporabljali. Danes, ko se spogledujemo z ekološko katastrofo, so tudi posamezniki pripravljivi razmišljati o energiji, ki je čista. Sončna energija je bila naložba prihodnosti in kot tako jo je lahko odkril le dobro izostreni poslovni nos.

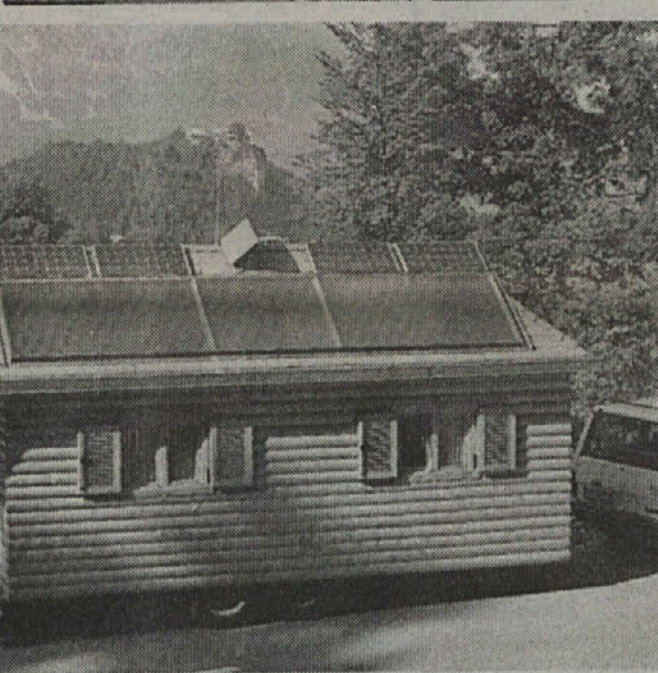
Gospodarskega uspeha nihče ne ceni

»Ves čas skušam slediti razvoju, sproti izboljšujem

Energetska neodvisna mobilna brunarica

izdelke in trudim se dodati tudi kaj svojega. Moja prednost je, da imam neko osnovno znanje in hkrati praktične sposobnosti. Zamisel lahko preizkusim. Praksa še vedno prevladuje. Marsikaj lahko poiščem v knjigah, kar zadeva teorijo, a praksa velikokrat pokaže drugače. Delo in praksa sprožita razvoj, znanje je možno pridobivati

sproti. Ko ob talentu osvojiš še neko teoretično osnovo, potrebuješ še prakso, da lahko talent dejansko uveljaviš«, razmišlja Franc Stroj. Nedvomno mu je uspelo združiti vse troje, saj je avtor izdelka, ki predstavlja novost pri nas in v tujini. Ko je na letošnjem sejmu v Celovcu predstavil svoje sončne ogrevalne naprave, so Avstrijci naredili večjo propagandno akcijo kot kadarkoli prej Slovenski mediji. »S kolektorji sem bil v samem vrhu in predstavljal sem Slovenijo. Ne dam prav slovenskim gospodarstvenikom, da nam ne posvečajo nobene pozornosti, ne nudijo ne motivacije ne iniciative. Športnika, ki tekmuje na tujem, vsi vzpodbujajo in finančno podpirajo, jaz se financiram sam. Gospodarski uspeh je torej nič! To, da imam poseben projekt, bi morali gospodarstveniki izkoristiti, vzpodbuditi širšo proizvodnjo in s tem bi se uveljavili na širšem zunanjem trgu.«

V podjetju Stroj organizirajo prodajo po vsej Sloveniji in tudi v Avstriji, hrvaško tržišče je zamrlo. Cilj je, da obdržijo svojo okolico. »Perspektiva v kolektorjih je, ker gre za ekološko neoporečno energijo. V Avstriji nagradijo sleherno stranko, ki se odloči za montažo šestih kolek-

torjev na streho, s petnajst tisoč šilingi, za večje sisteme so višje nagrade. Pri nas ljudi v tej smeri ne osveščajo, ne seznanjajo, kaj šele nagrajujejo.«

Udeležbo na celovškem sejmu na primer si je treba zagotoviti z denarjem. Vsak podjetnik plača sam, gre za vsoto okoli sedem tisoč nemških mark in te si ne more vsakdo privoščiti, naj bo še tako spreten, inovativen in kvaliteten. Vsekakor je res, da gre Francu Stroju dobro, slovenskemu gospodarstvu pa slabo. Franc Stroj ima več kot dovolj, naše gospodarstvo pa več kot premalo. Povezava in sodelovanje bi pomenili le eno samo stopničko, a vendar eno stopničko več in korak naprej.

Sodobni poslovneži letijo

Franc obiskuje pilotsko šolo za letenje s helikopterji v Kranju. Še vedno je začetnik z dvema urama letenja. Za šolanje bo odšel okoli osem tisoč nemških mark in seveda načrtuje tudi nakup helikopterja. Dan je za podjetnika prekretek in podaljšala mu ga bo pot po zraku. V pilotsko šolo se je podal zaradi hobija, veselja do letenja, zaradi posla in reklame. V njegove obveznosti sodijo

tudi obiski številnih servisov širom Slovenije, kar mu vzame preveč časa. Naložba v helikopter najbrž ne bo dobičkonosna, pač pa spet še ena premišljena, atraktivna, reklamna poteza, na drugi strani pa prijetno razvedrilo.

Dom pod gorami

Dvorska vas diha čisti zrak pod Stolom, Dobrčo in Roblekom. Gore se bohotijo nad domovanjem družine Stroj, ki se je ugnezdila na hribu nad vasjo. Hiša je zelo velika in povezana tudi s kompleksom podjetja. V kletnih prostorih je skladišče, zgoraj delavnica in še samostojen objekt za proizvodnjo. Na dvorišču smrčita debela šarplaninca, dokler ju ne vznemiri tujec, takrat postaneta čuvaja. Franc ima pse zelo rad in v njegovi prisotnosti se temu primerno obnašata. Hiša je vzor možnosti izkoriščanja sončne energije. Podjetnik je svoje znanje najprej uporabil zase.

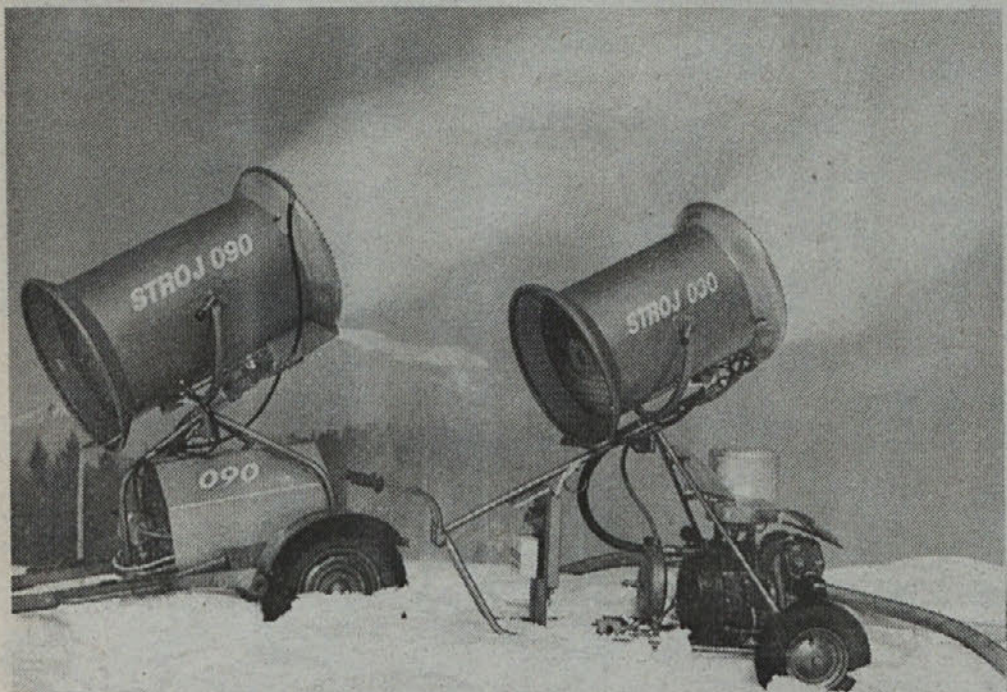
Franc Stroj ima dva otroka, Andreju je trinajst let, Matiji osem. Starejši je podedoval izumiteljsko žilico po očetu, pred hišo že stoji majhen, nenavaden motor domače izdelave. Žena Olga je zaposlena v podjetju in kot pravi Franc, tudi ona živi z obrtjo in ima s podjetjem veselje.

»Čas za družino je, a vendar ga je premalo. Živeti moramo sporazumno, drug drugega podpirati in si pomagati«, pravi Franc. Njegov delovni dan se začne ob pol šestih zjutraj in navadno se ne konča pred pol deseto zvečer. Ves dan je v pogonu, njegovo veliko in drobnno zadovoljstvo je delo. »Pravega miru nima nikoli. Telefoni zvonijo ves dan in vsakomur skušam ustreči, pomagati moram tudi delavcem. Res je, da sem včasih utrujen in vsega naveličan.«

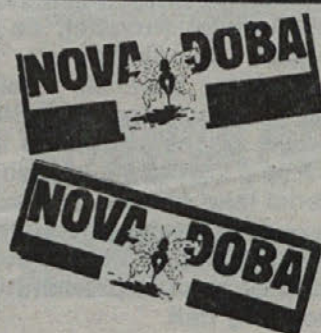
Življenjske ambicije je zadovoljil v delu. Brez kompromisov, na račun prostega časa in morda tudi družine. Dobro je to, da nikogar izmed njih ni zaslužnil denar. Poletja družina Stroj ni preživela v kakšnem tujem, mondenem letovišču, pač pa je bil njihov oddih teden dni v Portorožu.

Franc Stroj je pri svojih šestinidesetih letih v svoji stroki in zamislih neutrudljiv, pri delu vesten in temeljit. Daje videz prijaznega, sproščenega in zadovoljnega človeka. »Ujel sem poklic in ga z veseljem opravljam. Delam zase in v svoje zadovoljstvo. To, da koristim ljudem, mi veliko pomeni.« Bi to delo opravljal, tudi če ne bi za to dobil denar? Najbrž, saj ga veseli.

Ksenija Lekić

Franc Stroj je bil prvi proizvajalec snežnih topov v Sloveniji

RES JE...

da se je začelo predvolilno obdobje. To pa ne pomeni, da bomo novinarji v zahvalo za postrženo kavico na nešteth tiskovnih konferencah nešteth strank manj objektivni. Seveda le nekateri... da je letošnja slovenska turistična bera ena velika luknja. Tako pravijo tudi v Postojnski jami. da so s slovenskim državljanstvom veliki problemi. Tako veliki, da jih ne prenese niti Cetisov papir. Dvestopetdeset slovenskih državljanov bo v drugi rundi dobilo slovensko državljanstvo vklesano na glinasti tablici.

da so verniki v Bodoncih na Goriškem obeležili dvestoto obletnico obstoja cerkvene občine. Svečanega maševanja pa se metropolit Alojzij Šuštar ni udeležil - bilo je protestantsko. da so krave velika živina. Posebno, če sodelujejo na Krvavem balu na Krvavcu, kjer živin iz slovenskega političnega življenja ni bilo opaziti. Zato je bilo prijetno. da vinjeni ne bi smeli voziti. Bo prepedevala tudi za vožnjo po »Vinskih cestah«? Kakorkoli že, vse slovenske ceste bi lahko nosile kakovostni pridevnik »vinske«. da je med vejico in piko velika razlika. Če to poreče Ministrstvo za obrambo RS, ima trditve še večjo težo. da se ne ve, kdo je sestrelil italijansko transportno letalo. Sigurno ga niso slovenski teritorialci, saj Janšev protitočene rakete ne nesejo tako daleč. da je Ciril Zlobec iskren človek. Javno je povedal, da je Dobrica Čosić, predsednik ZRJ, njegov prijatelj že dolga leta. Čudno je, da Zlobec hkrati poudarja, da je to človek, ki že četrto stoletje predstavlja tudi duhovnega očeta velikosrbstva. da ima Radio Slovenija komisijo, ki cenzurira besedila popevk. Prav, saj bo manj neumnosti donelo iz radijskih sprejemnikov. Žal nima komisije, ki bi izločala slabo glasbo in še marsikaj drugega (recimo radio ga-ga in podobne neokusnosti).

NI RES...

da na Brezje hodijo samo invalidi. Božjo mater so začeli prositi za pomoč pri bližnjih volitvah tudi pripadniki Slovenske ljudske stranke. Če bo stranka zmagala, bo to - čudež. da je študij teologije v Sloveniji oviran. Po novem bo lahko časopis Slovenec dobil ustrezne kadre med diplomanti, ki bodo študirali teologijo na Teološki fakulteti in novinarstvo pod B na Fakulteti za družbene vede. da bodo tuji razgrabili slovenske železarne. So namreč tako zanič, da se je doslej javil samo en kupec. Italijan bi pa tako ali tako namesto jekla začel izdelovati makarone. da so policaji neumni. Ker vedo, da jih ljudstvo ne mara, so se začeli prilizovati preko časopisnih oglasov tipa »Vaša policija.« Naša ne. da je Dragiša Marojević dobil mesto v skupščini. Res pa je, da je dobil mesto na parkirišču mejnega prehoda v Dolgi vasi. da je vlada storila dovolj na področju lastniške zakonodaje, pri sanaciji bančnega sistema in razreševanju javnega dolga. Peterle pa ni povedal, ali je mislil na svojo ali Drnovskovo. da je arheologija zanimivejša kot arheologinja. Posebej, če je slednja lepa, prijazna in odkrita. da se bosanski vojaki urijo v Mariboru. To pravijo general Slapar zato, ker se bojujejo zračnega napada iz Srboslavije. Sicer pa se pri slovenskih teritorialcih Bosanci tako nimajo kaj naučiti. Piti že znajo. da so največji klovni že mrtvi. Chaplina bo kmalu dohitel Vitomir Gros. Le design bo moral spremeniti, da se ga otroci ne bodo bali.

SLOVENSKO OBRAMBNO MINISTRSTVO OBNAVLJA VOJAŠNICE BREZ DOVOLJENJ

JANŠA STRELJA KOZLE V TRIGLAVSKEM NARODNEM PARKU

PO SLEDEH AFERE S HRVAŠKI VOJSKI PODARJENIMI DOKUMENTI

MINISTER ŠE SPI NA LOVORIKI

Po tistem, ko smo v prejšnji številki Nove dobe že drugič pisali o obrambnem komunikacijskem sistemu »Neptun«, ki ga je »zapustila« republiki Hrvaški, gradila pa so ga tudi s slovenskim denarjem smo pričakovali ustrezne korake, ki jih naj bi napravili odgovorni v Republiki Sloveniji v smeri povračila vložnih sredstev. Posebej zato, ker je hrvaška vojska pred nosom odnesla dragocene dokumente Janševemu ministrstvu, bolje rečeno: njegovim tajnim obveščevalnim službam.

Dnevnik z zeleno piko na i je par dni po ekskluzivnem članku poobjavil naše pisanje in dodal, da Janša ne misli reagirati. To razumemo kot eklatantno sprevedavanje in tiščanje glave v pesek. Prvič, Janša bi lahko javnosti pojasnil, če je njegovo ministrstvo sploh pristojno v arbitriranju med hrvaškimi in slovenskimi interesi do drugega kableskega sistema. Če ni, bi lahko svedela zanikala. To pa je težko verjetno, saj je njegov človek prepoznal vohilja v podjetju Tegrad, ko so bili dokumenti že na Hrvaškem. Obrambno ministrstvo je kot strokovno vladno telo pristojno za reševanje vsih problemov, ki kolikajkaj dišijo po vojaškem. Drugič, kot šef organa, ki ni izpolnjeval svojih strokovnih nalog, kar bodo in so na zepih občutili državljani Republike Slovenije, bi jim lahko to pojasnil. Zakaj ne, vsi ljudje grešijo, človek pa je tudi on. Tretjič, lahko bi zopet malce stopil na navadna tla. Je mogoče, da sta ga »zmaga nad JLA« in visoki položaj toliko opijanila, da se obnaša kot »nedotakljivi«, kot kralj.

Franc Furland

Vreča denarja, napolnjena iz državnega proračuna omogoča dčenje vojašnic, ki jih je Jugovojška zapustila Republikli Sloveniji, privojilo pa si jih je, brez posebnega ozira do občinskih zahtev, Ministrstvo za obrambo RS. V zidarska dela se spušta brez predpisanih dovoljenj. Po nedovoljeni obnovi vojašnice v Bohinjski Beli, je začelo z gradbenimi deli na črno tudi v vojašnici na Rudnem Polju na Pokljuki, na področju Triglavskega narodnega parka. Slovenska vojska ne kaže nikakršne pripravljenosti na umik iz zaščitenega okolja, temveč poskuša svojo prisotnost zabetonirati.

vrnjena podjetja, ki so delala zanj po istih cenah, kot so jih poprej ponudila Janševemu ministrstvu. Ker investitorji izgleda ni bilo do nižjih cen, si je lahko izvajalec vknjižil razliko kot čisti dobiček, ki je šel v direktno škodo slovenskih davkoplačevalcev. Da zadeva močno zadarja, je razvidno iz doku-

Ko je Jugovojška lani zapustila vojaške objekte na Rudnem polju, ki so lep čas služili izobraževalnim potrebam vojaških sol in enot iz cele SFRJ, jih je, kot po običaju, prevzela Teritorialna obramba Republike Slovenije. V sklopu »privilegirane« območja, do katerega je napravil iz blejske smeri lepo asfaltno cesto general armade Nikola Ljubičić (baje so polagali asfalt od vojašnice proti dolini, ker pretkani gešo ni zaupal Gorenjcem, da bodo »potegnili asfalt do vojašnice, če bodo začeli v dolini), spada tudi smučišče z vlečnico. Slednja je bila ves čas obratovanja zaradi neizpolnjenih varnostnih zahtev brez dovoljenj. Nepravilno postavljeni stebri vlečnice so menda zakrivali vojakovo smrt, več pa jih je »zaletavanje« v beton odneslo z zlomi. Glede na antidovoljensko manjko, ki je napadla obrambno ministrstvo, je mogoče pričakovati še kakšnega teritorialca, ki ga bodo s tečajja smučanja odnesli in krsti.

Vhod v prenovljeno vojašnico varuje slovenski vojak

poceni prenočišča za mladi- no in študente na potovanjih. Januarja je obrambno minist- rstvo spročilo, da bo v starih objektih uredilo izobraževalni center za lastne potrebe in centralni heliodrom za Julijce. Koncem avgusta smo dobili obvestilo, da na Rudnem polju nekaj delajo. Rečeno je bilo, da je pridobivanje potrebnih dovoljenj za dela v teku, to kar

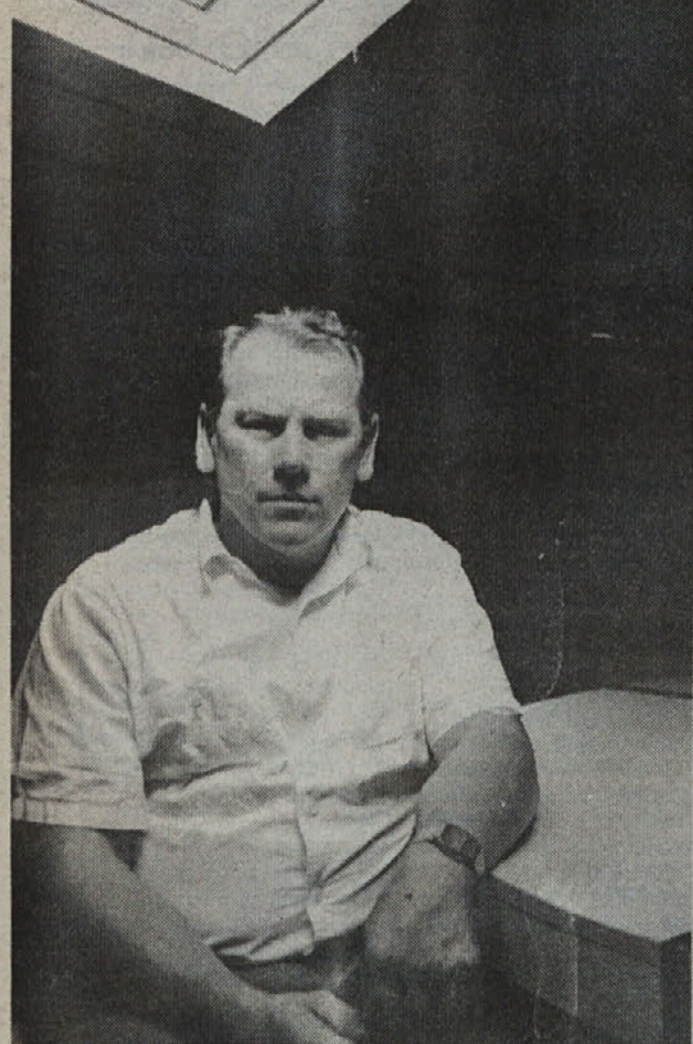
Triglavski narodni park leži v severozahodni Sloveniji in s svojimi več kot 800 km² pokriva 4 odstotke nje- ne površine. Razprostira se od komaj 200 metrov nad- morske višine v Tolminskih koritih pa vse do 2863 me-etrov, kolikor meri najvišja gora Triglav.

Prva pobuda za ustanovit- ev parka je bila podana že leta 1908, leta 1924 pa je bila dolina Triglavskih jezer zavarovana za dobo dvajsetih let. Trajno zavarovanje manjšega predela je bilo uzakonjeno leta 1961, Tri- glavski narodni park, kakršnega imamo danes, pa je bil razglašen z zakonom leta 1981.

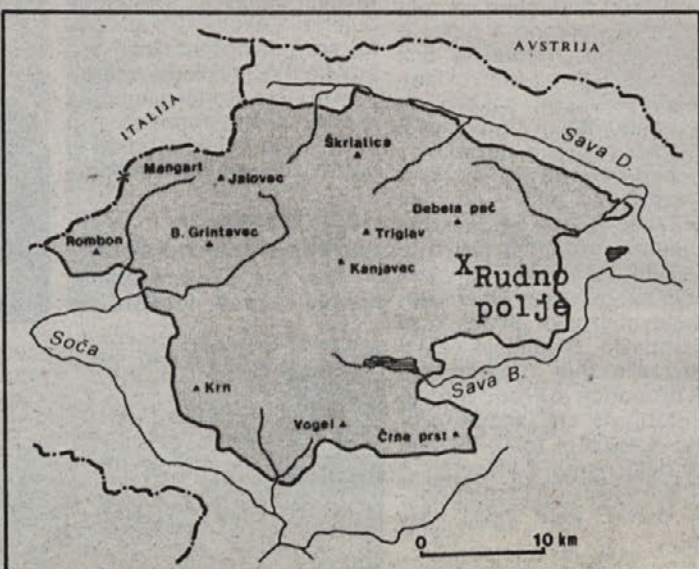
divja ob preletih posameznih helikopterjev? V največji ne- varnosti so pasoč konji. Če nihče drug, se bodo uprli kmetje.

Spluh pa helikopterji niso primerni za Triglavski narodni park. Njihovi poleti so upravi- čeni samo v reševalne name- ne,« meni Janez Arh, gorski stražar v Triglavskem narod- nem parku iz Srednje vasi, čig- ar oče je trideset let s konji tovoril hrano na Sedmera jeze- ra in ki danes želi, da bi v narodnem parku ostalo vse v originalu, brez helikopterjev.

Denar + orožje = mafija Del v biški vojašnici na Rudnem Polju, ki je imela svojo prehodnico že za časa Avstro-Ogrske na drugi lokaciji in ki je bila 1945. leta požgana, ne oz-

Marko Bežjak: »Vojašnice obnavljajo brez dovoljenj«

Vojašnica v Bohinjski Beli je rumene barve

Jugovojška si je vojašnico v Bohinjski Beli, čudovitem kraju med še bolj čudovitima Blejskim in Bohinjskim jezerom, omissila za potrebe t. i. planinske pehote. V njej je bil batalion vojakov in častni- kov v gozdarjih (čež 800 mož), ki je spadal v planinsko brigado s poveljstvom v Kranju. Njih število se je v vojašnici in na poligonu nad vasjo povečalo, ko so na tečaje alpinistike prihajali gojenci iz različnih vojaških sol in študentje obrambo- slova.

Po odhodu JA je vojašnico s poligonom prevzelo sloven- sko obrambno ministrstvo. Da bi bila vojašnica ob železniški postaji vredna nove zmagozve slovenske vojske, jo je bilo potre- tarno generalno obnoviti. Ko je bila 26. avgusta obnovljena vojašnica, ki je baje stala okrog- lih štiriisto milijonov tolarč- kov, slovesno odprta, ni nihče povedal, da je bila obnovljena na črno.

Zidava brez dovoljenj

»Za dela na tistih objektih vojašnice, ki so bili potrebni obnove, je obrambno minist- rstvo na radovljiški občini pri- glasilo vzdrževalna dela. Ker še do danes ni predložilo vseh potrebnih dokumentov (opisa del, izpiska iz zemljiške knjige, iz katerega mora biti razvidno, da razpolaga z zemljiščem in potrdila o namembnosti objek- ta), potrdila nismo mogli iz- dati.

Obseg del na par stavbah je zahteval izdajo gradbenega in lokacijskega dovoljenja. To

vrstne dokumente izdaja Mini- strstvo za varstvo okolja in urejanje prostora v Ljubljani na osnovi predpisane doku- mentacije, predložene v mati- čni občini. Lokacijsko dovolje- nje je prišlo na našo upravo včeraj (3. septembra op. av.), na Ministrstvu v Ljubljani pa je bilo izdano 18. avgusta.« pri- poveduje Marko Bežjak, v. d. načelnika Uprave za Urbani- zem občine Radovljice.

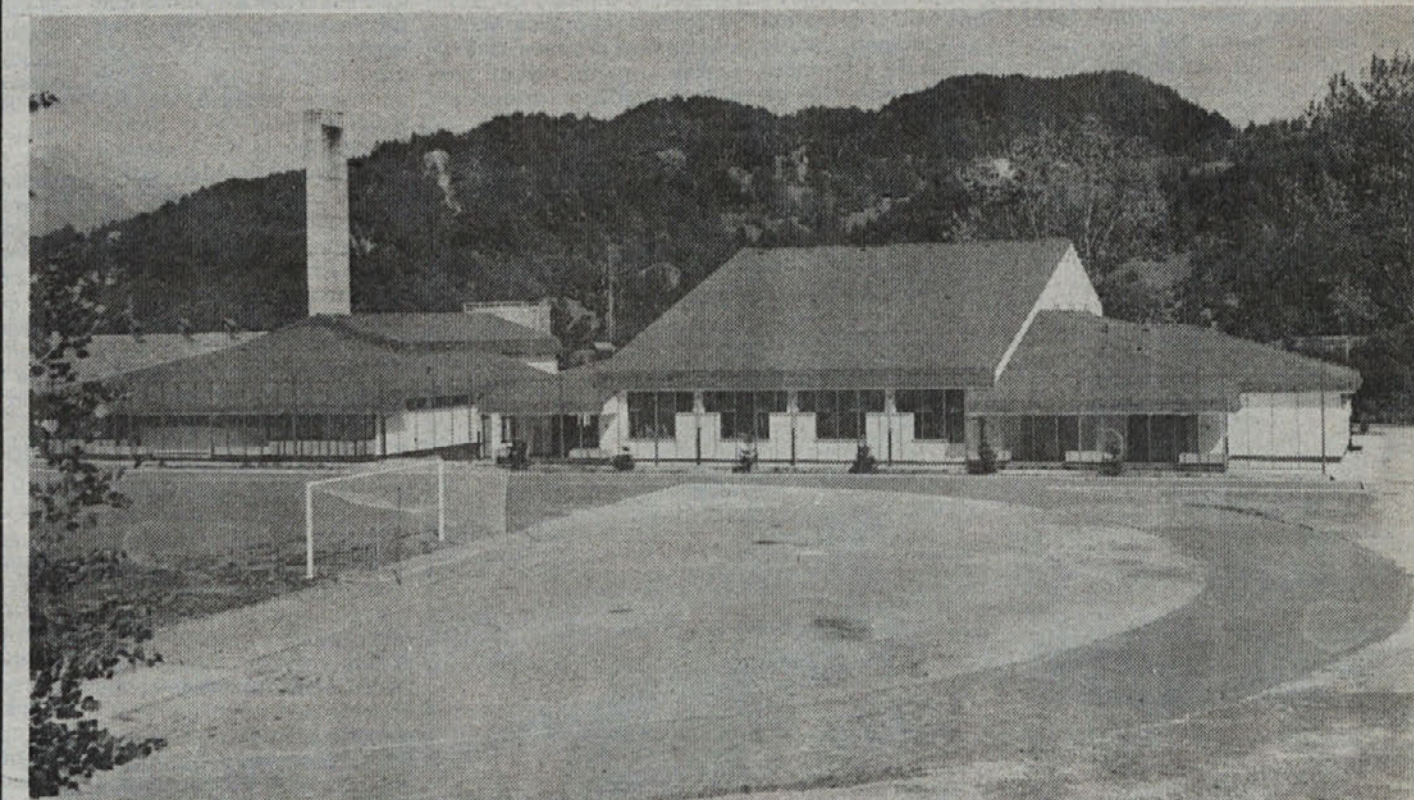
Goljufiga z izvajalcem

Obrambno ministrstvo je za izvajalca del v vojašnici, v ka- teri nekatera dela še trajajo in ki razen stražarjev še ne gosti vojakov, izbralo podjetje Ener- gogradnje, čeprav je v natečaj- ju postavilo višjo ponudbo kot druga zainteresirana gradben- na podjetja. Izbrani dražji izva- jalec je za podizvajalce vzel za-

mentacije, kjer se podjetje Energogradnje pojavlja kot iz- vajalec že od meseca aprila, ko v Uradnem listu še ni bilo razpisa za izbrano izvajalca.

Na Pokljuki zidarjo brez dovoljenja

Energogradnjenci so začeli v pokljukih vojašničnih ob- jektih razkopavati brez vsakrš- nihkoli dovoljenj. Ker vloga obrambnega ministrtva za pri- glasitev pripravljanih del ni bila popolna, radovljiška občni- na ni mogla pravočasno izdati ustreznega dovoljenja. Rok za začetek del je bil v Uradnem listu RS določen s prvim sep- tembrom, kladiava pa so zapela že pred tem datumom. (Neuča- kanost spominja na nekatero šolarje, ki oprezajo okrog svo- je šole že pred koncem po- čitnic).

Vojašnica v Bohinjski Beli stoji v prelepem okolju

NOVA DOBA

NOVA
PESTREJŠA
PODOBA

JENNIE GARTH

Nadaljevanka Beverly Hills 90210 menda tačas navdušuje staro in mlado po svetu. Če štejemo igralce, je stvar vredna ogleda. Poleg srčkanih pripadnikov močnejšega spola je tudi kar nekaj lepotičk. Eno izmed njih, Kelly, igra Jennie Garth, ki smo jo videli že v Vrnitvi najstniškega angela. Zasebno je dobra prijateljica Luca Perryja in Jasona Priestleya.

JENNIE
GARTH

TV PROGRAM

GLASBA

LESTVICE

STOPITE
BLIŽE
SLOVENSKI
VOJAKI

PIREDITVE
PO SLOVENIJI

HOROSKOP

SUPER NAPovedNIK

TA TEDEN NA TV

Sobota, 19. september
TVS 1

SODNIK
TIMBERLANE

ameriški črno-beli film, 1947, 119 min.
(CASS TIMBERLANE)
režija: George Sidney
scenarij: Donald Ogden Stewart in Sonya Levien po romanu Sinclaira Lewisa
fotografija: Robert Planck
glasba: Roy Webb, Constantine Bakaleinikoff
igrajo: Spencer Tracy, Lana Turner, Zachary Scott, Tom Drake, Mary Astor

Leta 1947 je posnel Spencer Tracy z Lana Turner film, katerega predloga je bil roman znanega pisatelja Sinclaira Lewisa z naslovom Cass Timberlane, v slovenskem prevodu Sodnik Timberlane, ki je nastal dve leti pred filmom. Skupni nastop dveh slavnih igralcev in sentimentalna zgodba – to sta glavna razloga, da je film postal uspešnica tistega časa.

Lewisa zanima človeška duša, hkrati pa je dober opazovalec življenja, pa naj se odvija v velikih mestih ali v odmaknjenih provincialnih krajih. Na tej osnovi je gradil tudi režiser filma George Sidney, ki je zadel tako tone podeželskega utripa mesteca v srednji Ameriki kot vročično dogajanje New Yorka. Naslovna vloga uveljavljenega sodnika je seveda pripadla Spencerju Tracyju, pravemu igralcu za lik malce osornega in samosvojega človeka, ki živi urejeno življenje, razpeto med delom na sodišču in skupino prijateljev v klubu. Ko se nepričakovano zaljubi v čedno, a revno dekletko z »napačne strani«, nekakšno sodobno Pepelko je to za okolico

prvovrstno presenečenje. Toda mlada žena je očarljiva in moč zadovoljen, še posebej ob trenutku, ko izve, da je na poti otrok. Porod pa se na nesrečo tragično konča in zakonca se drug drugemu vse bolj oddaljuje. Žena preživlja vedno več časa z moževim prijateljem, odvetnikom Bradom Crilejem in vedno bolj se ji dozdeva, da je zaljubljena v čednega možkega, ki ji zna tako spretno dvoriti. Ko s sodnikom pripotujeta v New York, kjer žene nekaj časa živi svetovljanski odvetnik, se zgodi nepričakovani obrat...

Petek, 18. september
TVS 1
SOVA

ANGEL VARUH,

švedski črno-beli film, 1990, 104 min.
(Skyddsangeln)
scenarij in režija: Suzanne Osten
fotografija: Göran Nilsson
glasba: Franz Schubert, Richard Wagner
igrajo: Philip Zanden, Etienne Galsner, Malin Ek, Björn Kjellman, Gunilla Röör

Svoj četrti celovečerni film Angel varuh je švedska režiserka Suzanne Osten posvetila slovitemu newyorškemu igralcu in režiserju Johnu Cassavatesu. Po priznanjih za svoje prejšnje filme, za film Mozartovi bratje je dobila švedskega oskarja, je bil njen Angel varuh uvrščen med pet kandidatov za evropsko filmsko nagrado Feliksa leta 1991. Ostenova je ena vodilnih švedskih gledaliških in filmskih režiserk, ki nadaljuje z impresivno in bogato švedsko filmsko tradicijo, saj vnaša v svoje filme elemente

tako specifičnega filmskega izraza kot švedske miselnosti, ki se je kot izjemno subtilna in obrnjena k človeku pokazala še posebej pri slovitim Ingmarju Bergmanu.

Film Angel varuh išče povezave v sodobnem svetu nasilja, čeprav v dogajanju umaknjen v prva leta našega stoletja, pripoveduje sodobno zgodbo in razpira aktualno problematiko odnosa posameznika in nasilja. V tem primeru nasilja v imenu ideje in posameznika kot bodočega intelektualca, študenta, ki mora sam v sebi, soočen s konkretnostjo, odločiti o svojem nasilnem dejanju.

Zgodba se dogaja v neki evropski deželi na začetku našega stoletja. Študentski nemiri pretresajo deželo in minister za notranje zadeve zapre univerzo in enega izmed študentov na sodišču obsodijo na smrt. Poletje se je pričelo in notranji minister Brikman odide s svojo družino, ženo in tremi otroci na svoje podeželsko posestvo. Zaradi govoric, da pripravljajo na Brikmana atentat, najamejo Jakoba kot telesnega čuvaja. Toda Jakob je hkrati čuvaj in hkrati skrivni atentator na Brikmana. Jakoba kaj hitro vključijo v družinsko življenje, je namreč očarljiv in srce obeh hčera se kaj hitro vnamejo, pa tudi Jakob je vse manj ravnodušen. V tej podeželski idili se pravzaprav edine Brikmanova žena Livia boji za življenje svojega moža, Jakob pa upa, da bo minister dosegel preklic smrtnih obsodb in njemu ne bo treba izvršiti atentata... Situacija se je bistveno spremenila, atentat na neznanu znano osebnost je pač nekaj drugega, kot pa atentat znotraj družine, katere član si postal.

ČETRTEK, 17. SEPTEMBRA

SLOVENIJA 1

- 10.15 Program za otroke, Dimnikarček se potepa po svetu, slovaška risana nanizanka (12/13)
10.25 Prigode Toma Sawyerja, ponovitev ruske nadaljevanke (2/3)
11.30 Nekoč je bilo... življenje: življenje odhaja
12.00 Poročila
12.05 TV dnevnik BiH, 16. 9. 1992, ponovitev
15.05 Športna središča, ponovitev
17.00 TV dnevnik 1
17.10 Program za otroke, Priča, norveška nadaljevanke (2/4)
17.35 M. Maticetov: Zverinice iz Rezije, lutkovna igrlica (8/13)
17.55 Na grad se je vrnilo življenje
18.25 Že veste..., svetovalno izobraževalna oddaja
19.05 Risanka
19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport
20.05 Žarišče
20.35 Gore in ljudje
21.40 Tednik
22.30 Grajske stavbe na slovenskem
22.35 TV dnevnik 3, vreme, šport (VPS 22.35)
23.00 Poslovna borza
23.15 Sova, Dragi John, 22. epizoda ameriške nanizanke (VPS 23.15)
23.40 Policijski rock, ameriška nadaljevanke (4/7)

SLOVENIJA 2

- 16.45 Sova, ponovitev
18.00 Regionalni programi – Koper, slovenska kronika
19.00 Videolestvica
19.30 TV dnevnik BiH

20.00 Gozdarska hiša Falke-nau, nemška nanizanka (7/23)

Ves Küblach je razburjen: Potekajo še zadnje priprave za poroko Hanne Ritter in Reinerja Müllerja. Na gradu Bernried naj bi za slavje dokončali novo restavracijo. Herta, Hanna in Andrea se odpeljejo v München nakupovat. Ob vrnitvi Andrea slučajno spozna slavnega violinista Jonasa Schermannna, ki bo v njenem življenju igral še pomembno vlogo.

Iz bolnišnice odpustijo gozdnega delavca Breitkreuzu. Njegova hčerka Resi je žalostna, ker mora zapustiti gozdarsko hišo. Njenega očeta pa skrbi služba pri Rombachu, ker iz zdravstvenih razlogov ne sme več opravljati svojega poklica. Martin Rombach mu poskuša najti novo delo.

20.30 Umetniški večer, Zakaj Havel?, kanadski dokumentarni film
22.10 Vernisaž, češka drama

23.00 PEP v košarkari: Smelt Olimpija – Žalgiris, posnetek iz Ljubljane

KOPER

- 16.00 Videti Benetke... in umreti – francoski vo-hunski film, 1966
17.25 Sodobna umetnost – dokumentarna oddaja
18.00 Slovenska kronika, studio 2
19.00 Vsedanes – tv dnevnik
19.30 Ryan – soap opera
19.55 Buck Rogers – serijski film
20.40 Rdeči kanjon – ameriški pustolovski film, 1949
22.00 Vsedanes – tv dnevnik
22.10 Glasbeni utrinek
22.25 Bratje v orožju – ameriška grozljivka, 1989

AVSTRIJA 1

- 9.00 Čas v sliki; 9.05 Številna družina; 9.30 Dežela in ljudje; 10.30 Hudičevi dečki; 12.15 Klub seniorjev; 13.00 Čas v sliki; 13.35 Sinha Moca; 14.55 Morske želve; 15.00 Jaz in ti; 15.30 Am dam des; 17.10 Wurlitzer; 18.00 Čas v sliki; 18.30 Mogoče je vse; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Show mix; 21.30 Ljubezen brez upanja; 23.00 Frederic in deklica; 0.30 Čas v sliki

AVSTRIJA 2

- 8.30 Vreme; 15.55 Leksikon umetnikov; 16.00 Šport; 17.15 Srečanje z živaljo in človekom; 18.30 Games show; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kultura; 20.15 Poročila; 21.00 Trailer; 21.30 Kultura; 22.00 Čas v sliki; 22.30 Klub 2

NEDELJA, 20. SEPTEMBRA

SLOVENIJA 1

- 9.35 Program za otroke, Živ žav, ponovitev
10.20 Priča, 2. del norveške nadaljevanke, ponovitev
10.45 Baletna šola iz Ljubljane se predstavlja

BALETNA ŠOLA
IZ LJUBLJANE
SE
PREDSTAVLJA,

1. oddaja
Baletna šola iz Ljubljane je ustvarjalno sezono 1991/92 predstavila z zaključnim koncertom v Cankarjevem domu meseca maja.

TV Slovenija je posnela celotni nastop, ki ga boste videli v treh oddajah ob nedeljskih dopoldnevih. Kot vsako leto so se tudi letos z do sedaj osvojenim znanjem predstavili gojenici vseh stopenj, od najmlajših (pripravnic) do diplomantk, gostovali pa so tudi fantje iz Baletnega studija v Mariboru.

TV realizacija Tomaž Švigelj, redakcija Danica Dolinar.

- 11.05 Kronika, ponovitev kanadske poljudnoznanstvene serije /22/26/
11.30 Obzorja duha
12.00 Poročila
12.05 TV dnevnik BiH
12.55 Begunci, tu z nami
15.00 Šaljivec, ponovitev slovaške humoristične serije, 4/6
15.30 Domači ansambli: 25 let ansambla Nika Zajca, ponovitev
16.00 Splošna praksa, avstralska nanizanka /12/13/
17.00 TV dnevnik 1
17.10 Nevarno poletje, avstralski film

NEVARNO
POLETJE,

avstralski barvni film, 1981 (Dangerous Summer)

scenarij: David Ambrose, Quentin Masters

režija: Quentin Masters
v gl. vl.: Tom Skerritt, Ian Gil-mour, Giselle Morgan, Shane Porteous, James Mason, Ray Barrett, Peter Lawless

Howard Anderson (Tom Skerritt) je uspešen, dinamičen Američan, ki pride v Avstralijo, da bi z družabnikom v podeželskem okolju sedemdeset milij od Sydneya zgradila počitniški kompleks. Toda podtaknjen požar daje slutiti, da gre za nekakšno umazano igro. Anderson se poveže z zavarovalniškim agentom G. Engelsonom (J. Mason), ki začne temeljiteje proučevati nenavadne dogodke. Skupaj z Andersonom odkrijeta veliko prevaro... Zgodba se odvija v tednu pred božičem...

- 18.35 TV mernik
18.50 Risanka
19.20 Slovenski loto
19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport, zrcalo tedna
20.30 Zdravo
21.35 Svet narave – hrepene-nje molja, angleška poljudnoznanstvena serija /8/8/
22.25 TV dnevnik 3, vreme, šport
22.55 Sova, ameriške vido-smešnice, 23. epizoda ameriške nanizanke, Policijski rock, ameriška nadaljevanke, 7/7

SLOVENIJA 2

- 16.00 Športna nedelja
18.00 Sova, ponovitev
19.30 TV dnevnik BiH
20.00 Druga godba '92: Trevor Watt's, 2. del
20.30 TV prodaja nepremičnin
20.35 Vizionarij, angleška dokumentarna serija, 2/4
21.25 Očetje in sinovi, koprodukcijnska nadaljevanke /6/8/

- 22.35 Mali koncert Milan Po-točnik – klavir
22.40 Športni pregled

KOPER

- 16.00 Srce moje – italijanska drama, 1982
17.35 Z avtobusom na počitnice – angleška komedija
19.00 Vsedanes – tv dnevnik
19.30 Ryan – soap opera
19.55 Crime story – serijski film
20.40 Ko trčijo svetovi – ameriški znanstvenofantastični film, 1951
22.00 Žrebanje loto
22.05 Vsedanes – tv dnevnik
22.15 Bella tv
23.30 Crime story – serijski film

AVSTRIJA 1

- 9.00 Čas v sliki; 9.05 Kultura; 10.15 Dežela dolin; 12.00 Teden-ski pregled; 13.00 Čas v sliki; 13.10 Številčna družina; 13.35 Lightning; 15.10 Comedy Capers; 15.30 Jaz in ti; 16.10 Daktari; 18.00 Čas v sliki; 18.15 Službeni red; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Krompir; 21.10 UNICEF gala 92; 22.10 Schalom; 23.10 Samotna pot; 1.30 Poročila

AVSTRIJA 2

- 8.00 Vreme; 9.00 Čas v sliki; 9.05 Heidi; 9.30 Vesoljska lad-ja; 10.15 Panoptikum; 10.30 Buddy tepe Lukasa; 12.00 A. Wunda; 13.00 Domovina, tuja domovina; 13.30 Slike iz Av-štrije; 14.15 Umetnost; 15.00 Šport; 16.30 Svet pustolovš-čin; 17.15 Klub seniorjev; 18.00 Številčna družina; 18.30 Lokalni program; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Kraj dejanja; 21.55 Čas v sliki; 22.00 Šport; 22.10 Felixov angel; 23.00 Lomilci src; 0.35 Čas v sliki; 0.40 Hura, lomilci kosti so tu; 2.00 Poročila

SLOVENIJA 1

- 9.25 Program za otroke, J. Strada: Pravljicarjeve pravljice: Princeska na zrnu graha
9.40 V ateljeju
10.00 J. Mortimer: Odloženi raj, ponovitev angleške nadaljevanke (4/12)
10.50 TV mernik, ponovitev
11.05 Forum, ponovitev
11.40 Utrip, ponovitev
12.00 Poročila
12.05 TV dnevnik BiH
16.20 Dober dan, Koroška
17.00 TV dnevnik 1
17.10 Program za otroke, Ra-dovedni taček: Slad-korček
17.25 Bratovščina sinjega ga-leba, 3. del nadalje-vanke
17.55 Norčije v živalskem vrtu
18.10 Obzorja duha, ponovitev
18.45 Werner Fend: Moja knji-ga o džungli, nemška poljudnoznanstvena se-rija 3/27

MOJA KNJIGA
O DŽUNGLI,

nemška poljudnoznanstvena serija

3. del: NA SLEDI NOSOROGU Nosorogu grozi izumrtje – nenazadnje zato, ker nekateri moške še vedno verjamejo, da v prah zmleti rog nosoroga zvišuje potenco.

Še posebej redek je javanski nosorog. V globokem, neprodornem pragozdu na Javi je ta zanimivi sesalec že prava redkost. Celo vodja območne gozdne uprave še nikoli ni videl javanskega nosoroga na prostem. Werner Fend se je odločil, da bo živali poskušal priti na sled.

Njemu in njegovim spremljevalcem se je obetala vznemirljiva džungelska pustolovščina

v drevaku, pohod v nedotaknjene predele, kjer kar mrgoli krokodilov, kač in neverjetnih, redkih živali. Končno pa so pustolovci odkrili vsaj nosorogove sledi.

- 19.05 Risanka
19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport
20.05 Žarišče
20.35 Svet na zaslonu
21.20 W. Trevor: Sobota v av-gustu, angleška drama
22.20 TV dnevnik 4, vreme, šport
22.50 Sova, Brooklynski most, ameriška nanizanka, 2/12, Zgodbe iz Hollywo-oda, ameriška nanizanka, 1/6, ameriška kronika, ameriška dokumentarna serija, 3/13

SLOVENIJA 2

- 16.15 Sova, ponovitev
17.30 Športni pregled, ponovitev
18.00 Regionalni programi – Ljubljana
19.00 Videošpon
19.30 TV dnevnik BiH
20.00 Gozdarska hiša Falke-nau, nemška nanizanka, 9/23
20.30 Gospodarska oddaja: Evropa 2000
21.00 Sedma steza
21.30 Ciklus filmov znanih re-žiserjev Eric Rohmer: Zbiralka, francoski film
22.55 Talk show

KOPER

- 13.00 Ryan – soap opera
13.20 Crime story – serijski film
14.10 Ko trčijo svetovi – ameriški znanstveno-fantastični film, 1951
15.30 Prosim, ne jejte marjetic – serijski film
16.00 Maščevalčev meč

PONEDELJEK, 21. SEPTEMBRA

SLOVENIJA 1

- 9.25 Program za otroke, J. Strada: Pravljicarjeve pravljice: Princeska na zrnu graha
9.40 V ateljeju
10.00 J. Mortimer: Odloženi raj, ponovitev angleške nadaljevanke (4/12)
10.50 TV mernik, ponovitev
11.05 Forum, ponovitev
11.40 Utrip, ponovitev
12.00 Poročila
12.05 TV dnevnik BiH
16.20 Dober dan, Koroška
17.00 TV dnevnik 1
17.10 Program za otroke, Ra-dovedni taček: Slad-korček
17.25 Bratovščina sinjega ga-leba, 3. del nadalje-vanke
17.55 Norčije v živalskem vrtu
18.10 Obzorja duha, ponovitev
18.45 Werner Fend: Moja knji-ga o džungli, nemška poljudnoznanstvena se-rija 3/27

MOJA KNJIGA
O DŽUNGLI,

nemška poljudnoznanstvena serija

3. del: NA SLEDI NOSOROGU Nosorogu grozi izumrtje – nenazadnje zato, ker nekateri moške še vedno verjamejo, da v prah zmleti rog nosoroga zvišuje potenco.

Še posebej redek je javanski nosorog. V globokem, neprodornem pragozdu na Javi je ta zanimivi sesalec že prava redkost. Celo vodja območne gozdne uprave še nikoli ni videl javanskega nosoroga na prostem. Werner Fend se je odločil, da bo živali poskušal priti na sled.

Njemu in njegovim spremljevalcem se je obetala vznemirljiva džungelska pustolovščina

v drevaku, pohod v nedotaknjene predele, kjer kar mrgoli krokodilov, kač in neverjetnih, redkih živali. Končno pa so pustolovci odkrili vsaj nosorogove sledi.

- 19.05 Risanka
19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport
20.05 Žarišče
20.35 Svet na zaslonu
21.20 W. Trevor: Sobota v av-gustu, angleška drama
22.20 TV dnevnik 4, vreme, šport
22.50 Sova, Brooklynski most, ameriška nanizanka, 2/12, Zgodbe iz Hollywo-oda, ameriška nanizanka, 1/6, ameriška kronika, ameriška dokumentarna serija, 3/13

SLOVENIJA 2

- 16.15 Sova, ponovitev
17.30 Športni pregled, ponovitev
18.00 Regionalni programi – Ljubljana
19.00 Videošpon
19.30 TV dnevnik BiH
20.00 Gozdarska hiša Falke-nau, nemška nanizanka, 9/23
20.30 Gospodarska oddaja: Evropa 2000
21.00 Sedma steza
21.30 Ciklus filmov znanih re-žiserjev Eric Rohmer: Zbiralka, francoski film
22.55 Talk show

KOPER

- 13.00 Ryan – soap opera
13.20 Crime story – serijski film
14.10 Ko trčijo svetovi – ameriški znanstveno-fantastični film, 1951
15.30 Prosim, ne jejte marjetic – serijski film
16.00 Maščevalčev meč

– ameriški pustolovski film, 1952

- 17.10 Na kalifornijskih cestah – serijski film
18.00 Primorska kronika, studio 2 šport
19.00 Vsedanes – tv dnevnik
19.25 Ryan – soap opera
20.00 Crime story – serijski film
20.45 Ponedeljkov športni pregled
21.45 Alpe Jadran – tednik
22.15 Vsedanes – tv dnevnik
22.25 Osramočena in zavržena – argentinska drama, 1952

AVSTRIJA 1

- 9.00 Čas v sliki; 9.05 Številčna družina; 9.30 Lokalni program; 10.00 Ljudski miti; 10.30 Štirje veseljaki; 12.00 Visoka hiša; 13.00 Čas v sliki; 13.35 Sinha Moca; 14.45 Ceste sveta; 15.00 Jaz in ti; 15.05 Nils Holgerson; 15.30 Am dam des; 16.30 Ding dong; 17.10 Wurlitzer; 18.00 Čas v sliki; 18.30 Čemu sem jaz; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 21.25 Miami vice; 22.10 Pravica neke žene; 23.45 Nigel Kennedy; 0.40 Ljubezen po programu; 20.05 Poročila

AVSTRIJA 2

- 8.30 Vreme; 15.55 Leksikon umetnikov; 17.00 Železniške postaje Evrope; 17.30 Lindenstrasse; 18.00 Številčna družina; 18.30 Ljubezen na prvi pogled; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kultura; 20.15 Boter; 21.00 Novo v kinu; 21.15 Kompas; 22.05 Čas v sliki; 22.30 Superstring; 23.15 Nočni studio; 0.15 Halo Avstrija, halo Dunaj; 0.45 Čas v sliki

PETEK, 18. SEPTEMBRA

SLOVENIJA 1

- 11.05 Program za otroke, Smrkci, ameriška risana serija
- 11.30 M. Matičetov: Zverinice iz Režije, ponovitev lutkovne igrice 6/13
- 11.50 Poslovna borza, ponovitev
- 12.00 Poročila
- 12.05 TV dnevnik BiH, 17. 9., ponovitev
- 13.50 Zakaj Havel?, kanadski dokumentarni film (VPS 13.50)
- 15.30 Versinaž, češka drama (VPS 15.30)
- 16.20 Gospodarska oddaja: 10.000 obratov, ponovitev
- 17.00 TV dnevnik 1
- 17.10 Prigode Toma Sawyerja, 3., zadnji del ruske nadaljevanke
- 18.15 Brata Grimm: Pepelka, predstava šentjakobskega gledališča
- 19.05 Risanka
- 19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport, forum
- 20.30 J. Mortimer: Odloženi raj, angleška nadaljevanke 4/12
- 21.25 Sova Roseanne, 16. epizoda ameriške nanizanke (VPS 21.25)
- 21.50 TV dnevnik 3, vreme, šport (VPS 21.50)
- 22.20 Policijski rock, ameriška nadaljevanke 5/7 (VPS 22.20)

23.10 Angel varuh, švedski film (čb) (VPS 23.10)

SLOVENIJA 2

- 16.45 Sova, ponovitev
- 18.00 Regionalni programi - Maribor slovenska kronika
- 19.00 Jazz in blues
- 19.30 TV dnevnik BiH
- 20.00 Gozdarska hiša Falkenau, nemška nanizanka 8/23

20.30 Večerni gost: Wang ai Ping

21.20 Studio City

22.20 Videonoč

KOPER

- 16.00 Rdeči kanjon - ameriški pustolovski film, 1949
- 17.20 Prosim, ne jejte marjetic - serijski film
- 17.45 Risanke
- 18.00 Primorska kronika, primorski forum
- 19.00 Vsedanes - tv dnevnik
- 19.30 Ryan - soap opera
- 19.55 Crime story - serijski film
- 20.40 Glasbeni utrinek
- 21.00 Koncert komornega orkestra: Tartini
- 22.05 Vsedanes - tv dnevnik
- 23.15 Crime story - serijski film

AVSTRIJA 1

- 9.00 Čas v sliki; 9.05 Številčna družina; 9.30 Ruščina; 10.00 Ljudski miti; 10.30 Ljubezen brez upanja; 12.15 Poročila; 13.00 Čas v sliki; 13.35 Sinha Moca; 14.45 Jutrišnji mojstri; 15.00 Jaz in ti; 15.30 Am dam des; 16.15 Zoom; 17.10 Wurlitzer; 18.00 Čas v sliki; 18.30 Darilo; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Derrick; 21.35 Boss; 23.30 Pogodba; 1.30 Poročila

AVSTRIJA 2

- 8.30 Vreme; 15.45 Leksikon umetnikov; 15.50 Večni Rembrandt; 17.30 Otok na koncu sveta; 18.00 Številčna družina; 18.30 Kolo sreče; 19.30 Čas v sliki; 20.00; Kultura 201.5 Diagnoza; 21.00 Znanost; 22.00 Čas v sliki; 22.30 Billy, kako si to naredil; 23.20 Ameriški supermarket; 23.45 Hollywood on trial; 1.25 Poročila

SOBOTA, 19. SEPTEMBRA

SLOVENIJA 1

- 9.20 Radovedni taček: Rak
- 9.35 Lonček, kuhaj!: Ocvrta zelenjava
- 9.45 Modro poletje, 23. in 24. del španske nadaljevanke
- 10.45 Zgodbe iz školjke
- 11.45 Novosti založb: Prelistajmo skupaj
- 12.00 Poročila
- 12.05 TV dnevnik BiH, 18. 9. 92, ponovitev
- 13.10 Večerni gost: Wang ai Ping, ponovitev
- 14.00 Tednik, ponovitev
- 14.50 Sodnik Timberlane, ameriški film /čb/
- 17.00 TV dnevnik 1
- 17.10 Vizionarji, ponovitev angleške dokumentarne serije /1/4/ (VPS 17.10/)
- 18.00 Svetovalna oddaja
- 18.30 Dober tek! - kuharski nasveti Paula Bocuseja /2/22/
- 19.00 Risanka
- 19.15 Žrebanje 3 x 3
- 19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport, utrip
- 20.30 Show Rudija Carrella
- 22.05 J. McGinnes: Slepo zaupanje, ameriška nadaljevanke /2/4/
- 22.50 TV dnevnik 3, vreme, šport /VPS 22.50/
- 23.20 Sova, Murphy Brown, 42. epizoda ameriške nanizanke /VPS 23.20/
- 23.45 Policijski rock, ameriška nadaljevanke /6/7/ /VPS 23.45/
- 0.35 Varuh časa, avstralski film /VPS 00.35/

SLOVENIJA 2

- 17.10 Sova, ponovitev
- 18.30 Domači ansambli: 25 let ansambla Nika Zajca

- 19.00 Šaljivec, slovaška humoristična serija /4/6/
- 19.30 TV dnevnik BiH
- 20.00 Klasika
- 20.25 Pazi, spolzka tla!, francoski film
- 21.50 Moški, ženske

KOPER

- 16.00 Koncert komornega orkestra Tartini
- 17.10 Na kalifornijskih cestah - serijski film
- 18.00 Globus
- 19.00 Vsedanes - tv dnevnik
- 19.30 Jutri je nedelja - verska oddaja
- 19.40 Ryan - soap opera
- 20.05 Crime story - serijski film
- 20.50 Srce moje - italijanska drama, 1982
- 22.20 Vsedanes - tv dnevnik
- 22.30 Naš prijatelj Koper
- 23.30 Crime story - serijski film

AVSTRIJA 1

- 9.00 Čas v sliki; 9.05 Številčna družina; 9.30 Angleščina; 10.00 Francoščina; 10.30 Ruš-

- čina; 11.00 Komedija; 12.20 Aya; 12.30 Halo Avstrija, halo Dunaj; 13.00 Čas v sliki; 13.35 Štirje veseljaki; 15.00 Pustolovščina v svetu rastlinskega sveta; 15.30 Jaz in ti; 16.00 Wurlitzer; 17.30 Countdown; 18.00 Čas v sliki; 18.30 Le slama v glavi; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Muzikanti iz Münchna; 22.05 Zlata dekleta; 22.30 Obračun.; 0.00 Borderline; 1.45 Poročila

AVSTRIJA 2

- 8.00 Vreme; 13.40 Leksikon umetnikov; 14.45 Šport; 14.30 Dirigent Zubin Mehta; 15.30 Pogled v deželo; 16.00 Visoka hiša; 17.00 Dežela gradi svoje glavno mesto; 17.45 Kdo me hoče; 18.00 Številčna družina; 18.30 Alpe Donava Jadran; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kultura; 20.15 Kot solza v morju; 21.50 Čas v sliki; 22.00 Šport; 22.30 Zabava; 23.00 Rdeči kavč; 23.30 Bruce Springsteen; 0.00 Kabli Manhattana; 0.20 Caribine noči; 1.10 Poročila

TOREK, 22. SEPTEMBRA

SLOVENIJA 1

- 9.15 Program za otroke, zgodbe iz školjke
- 10.30 Nekoč je bilo... življenje
- 11.00 Sedma steza, ponovitev
- 11.30 Svetovalna oddaja, ponovitev
- 12.00 Poročila
- 12.05 TV dnevnik BiH
- 15.25 Ciklus filmov znanih režiserjev Eric Rohmer: Zbiralka, ponovitev francoskega filma
- 17.00 TV dnevnik 1
- 17.10 Program za otroke, Lonček kuhaj!: Jogurtovi napitki
- 17.20 Biskvitki, ameriška risana serija 11/12
- 17.40 M. Matičetov: Zverinice iz Režije, 9/13
- 18.00 Poštarska pravljica
- 18.40 Mostovi
- 19.10 Risanka
- 19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport
- 20.05 Žarišče
- 20.35 Osmi dan
- 21.25 Novosti založb
- 21.40 F. Hebrard-L. Velle: Ambasadorkin soprog, francoska nadaljevanke 12/13
- 22.30 TV dnevnik 3, vreme, šport
- 22.55 Poslovna borza
- 23.05 Kronika, kanadska dokumentarna serija 24/26

V tretjem prispevku pa bomo spoznali mati Terezo, njena dobra dela in odmeve, ki jih je imela po vsem svetu njena nesebična pomoč umirajočim v Calcutti.

V nadaljevanju oddaje se bomo srečali z malo Luiso Brown, z rojstvom prve deklice iz epruvete in spoznali zdravniške postopke, ki takšno rojstvom omogočajo.

V petem prispevku vas bodo ustvarjalci oddaje seznanili z odnosi med sovjetskimi voditelji in muslimani leta 1980 ter z navzočnostjo muslimanov v Evropi in v Sovjetski zvezi.

Ob koncu oddaje pa bomo spremljali še treninge brazilskih zelenih baretk za boj proti komunizmu.

- 23.35 Sova, Svež veter v starem gradu, angleška nanizanka, 2/6, Zgodbe iz Hollywooda, ameriška nanizanka, 2/6, Glasbeni utrinek: A. Aratunian: Koncert za trobento

SLOVENIJA 2

- 15.00 Svet na zaslonu, ponovitev
- 15.40 Sova, ponovitev
- 17.20 Svet poroča
- 18.00 Regionalni programi - Koper
- 19.00 V službi Rock'n'Rolla
- 19.30 TV dnevnik BiH
- 20.00 Gozdarska hiša Falkenau, nemška nanizanka, 10/23
- 20.30 Glasba show in cirkus: Neverjetne zgodbe
- 21.30 Omizje
- 23.30 Svet poroča, ponovitev

KOPER

- 13.00 Ryan - soap opera
- 13.20 Crime story - serijski film

- 14.10 Ponedeljkov športni pregled (ponovitev)
- 15.10 Prosim, ne jejte marjetic - serijski film
- 15.35 Osramočena in zavržena - argentinska drama, 1952
- 17.10 Na kalifornijskih cestah - serijski film
- 18.00 Slovenska kronika, studio 2
- 19.00 Vsedanes - tv dnevnik
- 19.25 Ryan - soap opera
- 20.00 Crime story - serijski film
- 20.45 Podmornica E-57, japonski vojni film, 1957
- 22.20 Vsedanes - tv dnevnik
- 22.30 Arhitektovi nasveti
- 22.40 Gungala, gola divja mačka - italijanski pustolovski film

AVSTRIJA 1

- 9.00 Čas v sliki; 9.05 Številčna družina; 9.30 Angleščina; 10.00 Ljudski miti; 10.30 Kriminalni film; 13.00 Čas v sliki; 13.35 Sinha Moca; 14.45 Jutrišnji mojstri; 15.00 Jaz in ti; 15.30 Am dam des.; 16.30 Gamedshow; 17.10 Wurlitzer; 18.00 Čas v sliki; 18.30 Je to naš ali vaš obisk; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Univerzum; 21.15 Smrtna melodija brez konca; 22.45 Ameriški grafiti; 0.30 Čas v sliki

AVSTRIJA 2

- 9.30 Vreme; 16.55 Leksikon umetnikov; 17.00 Srečanje po madžarsko; 17.30 Usmeritev; 18.00 Številčna družina; 18.30 Gaudimax; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kultura; 20.15 Kdor se smeje, zmaga; 22.00 Čas v sliki; 22.30 Klub 2.

SREDA, 23. SEPTEMBRA

SLOVENIJA 1

- 10.10 Program za otroke, Biskvitki, ameriška risana serija (11/12)
- 10.30 Bratovščina sinjega galeba, ponovitev 3. dela nadaljevanke
- 11.00 F. Hebrard-L. Velle: Ambasadorkin soprog, ponovitev francoske nadaljevanke (12/13)
- 11.50 Poslovna borza, ponovitev
- 12.00 Poročila
- 12.05 TV dnevnik BiH
- 14.45 Omizje, ponovitev
- 17.00 TV dnevnik 1
- 17.10 Klub klobuk, oddaja za otroke
- 19.10 Risanka
- 19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport
- 20.05 Žarišče
- 20.35 Film tedna, Življenje je sladko, angleški film
- 22.20 TV dnevnik 3, vreme, šport
- 22.50 Sova, Nenadni uspehi, ameriška nanizanka, 19/19
- Zgodbe iz Hollywooda, ameriška nanizanka, 3/6

SLOVENIJA 2

- 15.40 Osmi dan, ponovitev
- 16.30 Sova, ponovitev
- 18.00 Regionalni programi - Maribor slovenska kronika
- 19.00 Psiho
- 19.30 TV dnevnik BiH
- 20.00 Športna središča
- 21.30 VI. evrovizijsko tekmovanje mladih glasbenikov Bruselj '92

KOPER

- 13.00 Ryan - soap opera
- 13.20 Crime story - serijski film
- 14.10 Podmornica E 57 - japonski vojni film, 1957
- 15.45 Prosim, ne jejte marjetic - serijski film
- 16.15 Zadnja zima - ameriško-

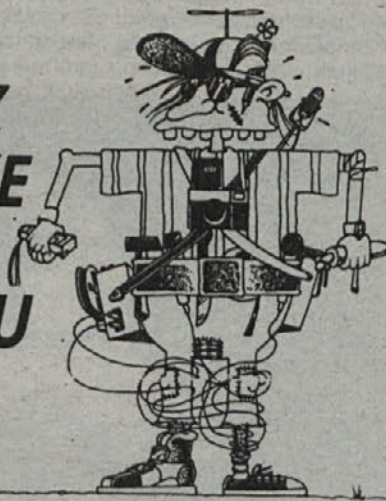
- izraelska barvna drama, 1983
- 17.40 Glasbeni utrinek
- 18.00 Primorska kronika, studio 2, mladi
- 19.00 Vsedanes - tv dnevnik
- 19.25 Ryan - soap opera
- 20.00 Crime story - serijski film
- 20.45 Slepa ulica - italijanska drama, 1969
- 22.15 Vsedanes - tv dnevnik
- 22.25 Sodobna umetnost - dokumentarna oddaja
- 22.55 Priložnost naredi tatu - italijanska glasbena farsa

- Sinha Moca; 14.45 Conny zmore vse; 15.05 Niklaas iz Flandrije; 15.50 Črni blisk; 16.15 Natančno pogled; 16.30 Heureka; 17.10 Wurlitzer; 18.05 Me žene; 18.30 Smo naredili narobe; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Kdo je opicam dal sladkor; 22.15 Model in vohun; 23.00 Zabriske point; 0.45 Čas v sliki; 0.50 Od kod si, Johnny; 2.20 Poročila

AVSTRIJA 2

- 8.30 Vreme; 16.55 Leksikon umetnikov; 17.00 Skupno varnejši; 17.30 Dežela in ljudje; 18.00 Številčna družina; 18.30 Mrmrajoči lev; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kultura; 20.15 Culloden; 21.30 Črno na belem; 22.00 Čas v sliki; 22.30 Šport

BREZ
DLAKE
NA
JEZIKU

MARIBORSKI RADIO ŠTUDENT UKV stereo 95.9MHz

Prvi prispevek v tokratni oddaji Kronika bo predstavil življenje in kariero Yaserja Arafata, ustanovitev organizacije PLO ter spore med Arabci in Izraelci.

Drugi prispevek ima naslov Pokol v naselju Jonestown, v naselju, ki ga je Jim Jones v Gvajani ustanovil za svoje vernike. Seznanili se bomo

KOPER

- 13.00 Ryan - soap opera
- 13.20 Crime story - serijski film

ZAKONSKO RAZSULO NA ANGLEŠKEM DVORU

Že nekaj časa princese Sarah (32) ni na spregled. Skrila se je pred zunanjim svetom in dala na tri metre povišati obzidje najete vile v Windsorju – nihče namreč naj ne bi imel vpogleda v njeno zasebno življenje. »Sara se je zazidala,« pravijo, ob tem pa širijo tudi govorice, da je noseča s teksaškim prijateljem Johnom Bryanom (37). Njena tašča kraljica Elizabeta je vsa besna. »Fergie je našo kraljevsko družino spet osmešila pred vsem svetom,« je zapisal Daily Mirror, ki je pikantne slike odkupil za 160 tisoč mark. Za princesinega moža je to več kot lahko sploh prenese kak moški, zato bi bilo najbolje, da bi »nedostojna baba« in njen ameriški ljubimec pospravila

kovčke. Še enega takega škandala si kraljeva družina ne more privoščiti, sicer bo Elizabeta zadnja angleška kraljica. Ta naj bi kričala »te babe nočem nikoli več videti«, da je odmevalo po vsem gradu Balmoral.

So pa po svetu seveda tudi taki, ki Sarah ščitijo in se sprašujejo: »Je ljubezen sploh lahko greh? Kako lahko kraljica zahteva, da bi živel kot nuna?« Opominjajo, da se Fergie od 1990. leta pritožuje, da z možem na leto nista preživela skupaj več kot 42 noči, tako je bila preostale noči vedno sama.

Kdo je skrivnostni »telefonist«?

Pravo zakonsko dramo že leta preživlja princesa Diana (33). Zdaj se je v Londonu pojavil magnetofonski trak, na katerem je posnet zelo intimen pogovor med njo in neznanim moškim (to je v resnici James Gilbey, soigralec pola njenega moža

Charlesa). Diana mu pravi dragi in sipica, on šepče nežne besede, kot »srečen sem, če si srečna ti, jočem, če jočeš ti.« In vedno znova ponavlja: »Ljubim te, ljubim te.« Ali pa: »Draga, kakšen pritisk je danes?« Ona: »Opoldne se počutim zelo slabo, popolnoma samotno, prazno, začela bi kričati in si mislim: k hudiču po vsem, kar sem naredila za to usr... družino.« On: »tega ni treba... Poljubi me. Veš, kaj bom delal opolnoči? Tebe bom trdno pritiskal nase...« Sicer na dvoru pravijo, da gre za ponaredek, toda strokovnjaki so vendarle potrdili, da je glas stoočsto Di-anin. Vsa Anglija se zdaj sprašuje, kdaj se bo tudi ona, kot Sarah in še pred tem njena svakinja Ana, odločila za prosto pot v svobodo.

ANGLEŠKA KRALJICA ELIZABETA BO PRVIKRAT PLAČALA DAVEK

DAVKARIJA ZAHTEVA SVOJE

To kar delajo milijoni njenih podložnikov že od nekdaj, bo morala angleška kraljica Elizabeta II. (66) storiti prvič. Ob koncu letošnjega leta bo namreč morala plačati davek. Najbogatejša ženska na svetu, ki cenijo njeno premoženje na 12 milijard mark, zaradi 190 milijonov mark davka seveda ne bo imela nič manj.

Davčni urad je naredil tak račun:

1. Premoženje: obdavčiti bo mogoče le manjši del in sicer delnice v višini 950 milijonov mark, slikarska dela v vrednosti 1,2 milijarde mark, gradove in posesti v vrednosti 280 milijonov, dragotine v vrednosti 100 milijonov, posesti vredne 85 milijonov, konje in konjušnice v vrednosti 15,5 milijonov mark. Od vsega tega bo plačala 44 milijonov mark davka.

2. Dohodki: kraljica dobi letno 53,2 milijona mark od posesti v delniških družbah, 22,2 milijona mark apanaže, 7,8 milijonov mark posebnih dohodkov, za 131,6 milijonov mark daril, sem spadajo prosti letalski prevozi, vožnje z jahtami in železnico kot dohodki za pripravljenost osebnosti. Poleg tega dobi 8,7 milijonov od zemljiških posesti, 72 milijonov za vzdrževanje gradov, to je skupaj 295,5 milijonov mark. Od tega lahko kra-

ljica odšteje 11 milijonov za izdatke, kot na primer 202.000 mark za kraljevske vinske kleti. Tako bo davka na dohodek 146 milijonov mark.

JAPONKE SO NORE NA BORCE SUMO SEKS Z DEBELUHO

Sumo borci, velikani in debeluhi, ki se prerivajo v borilni areni, zaldejo tudi na naše male ekrane, izhajajo iz daljne japonske tradicije in so tako kot nekoč še danes zelo čislani. Nenavadno je, da so drobna japonska dekleta nora nanje in mnogim ne gre v glavo, kako se lahko spravijo k ljubezenskemu dejanju.

Dnevno jih pitajo s sedem tisoč kalorijami in s posebno prehrano dosežejo do 240 kilogramov. Jedo ogromne količine rib, mesa, perutnine, riža in zelenjave. Toda te požrtije se splačajo. Borec dobi na mesec 13.000 mark osnovne plače in vsaka zmaga mu prinese dodatnih 500 mark, temu pa je treba dodati še lep kupček denarja od reklamiranja in sponzorjev.

Sumo borci imajo med ljudmi že stoletja velik ugled, med ženskami pa so izredno priljubljeni, vsaki, ki se poro-

či z njim zavidajo. »Dekleta so nora na nas«, pravijo – problem je samo v tem, da so naša dekleta tako majhna.« eden od njih pripoveduje, kako je moral na svojem prvem zmenku poklekniti, da je izbranki lahko pogledal v oči.

Pri spolnem odnosu morajo biti zelo previdni. Njihova življenjska doba znaša največ štirideset let, kajti njihovo ožilje je zaradi stalnega žrtja do kraja obremenjeno. Preživahne ljubezenske igre kar za trikrat zvišajo tveganje srčne kapi.

Na japonski televiziji so pred kratkim pripravili oddajo z enim od sumo borcev, ki so ga gledalci lahko neposredno spraševali po telefonu o njegovem ljubezenskem početju. Zanimalo jih je, kako se sploh lahko ljubi s svojo krhko ženo. Na sceno so televizijci postavili tudi velikanski postelji, kjer so drugi kandidati pokazali, kako bi naj to šlo.

Nato pa je neka poznavalka nočnega življenja sumo borcev vso zadevo pojasnila. Sumo borec se uleže na hrbet, njegova partnerica pa sede nanj. Okoli prsnega koša si zaveže brisačo. Sumo borec jo drži v tej zanki, ko se ritmično ziblje naprej in nazaj.

PRI RICHARDU GRIECU

Igralec Richard Grieco si je na Beverly Hillsu omissil najlepšo in najdražjo hišo, seveda z velikim bazenom, teniškim igriščem, sobo za rekreacijo in ločenim krilom za goste. Vredna je 75 milio-

nov mark in je naravnost sijajna. Z griča, na katerem stoji, je prelep pogled na Beverly Hills.

V njej so velikanske sobe z velikimi okni. Le Richardova spalnica, obarvana črno,

je brez oken, a ima stekleno streho, skozi katero rad gleda zvezde. Stene je lastoročno poslikal.

Kadar ne snema, najraje igra biljard.

Sumo borca v ringu

NENAVADNA ZGODBA DVAINDVAJSETLETNEGA DEKLETA IZ LONDONA

RAZOČARANI DEČEK

Dvaindvajsetletna Talisa Luci iz Londona je privekala na svet kot deček in dali so mu ime José. Z devetnajstimi se je po kirurškem posegu ponovno rodila – kot ženska. Uresničila je dolgoletne sanje in postala vrhunski model. Njena fotografija se je pojavila v londonskem dnevniku The Sun.

Talisa Luci (sedaj ima 22 let) na fotografiji, ki jo je objavil londonski dnevnik The Sun.

Talisa Luci se je rodila v Čilu. Ko je imela šest let, so se starši preselili v Veliko Britanijo. Bila je premajhna, da bi se zavedala svoje transseksualne drame in prevelika, da bi razumela, zakaj so ji lutke bolj všeč kot vojščaki. Že v rani mladosti je začela sovražiti tako svoje moško telo kot psihiatre, h katerim so jo vodili starši, ki se niso mogli sprijazniti z nesrečo,

da imajo otroka – homoseksualca. Talisa se je počutila kot ženska.

In zato je bila zelo nesrečna, jokala je, ni jedla, begala je od hiše, goltala tablete, si rezala žile in skušala prepričati starše, da je ženska.

Njeno življenje je bilo strašno. Bila je nesrečna duša, obsojena na moško telo. Živela je v napačnem telesu. In ne samo to. Oblačila se je

Talisa Luci, ko je imela osem let in se je še imenovala José.

kot ženska, uporabljala ličila in imela nore sanje, ki se jih je sramovala. Želela se je pokazati gola na tretji strani časopisa The Sun. V štirinajstem letu se je vpisala v umetniško šolo, kamor so jo sprejeli kot žensko.

Skušala si je pomagati s hormonskimi kurami. In končno jo je odrešil kirurški poseg. Operirali so jo v zasebni kliniki v Sussexu. Cena pet tisoč funtov. Operacijo so ji plačali starši. Od tega trenutka je Talisa začela živeti, vsa njena preteklost je bila le še ogromna laž.

Sedaj prebiva v majhnem lepo urejenem stanovanju v Claphamu, priljubljenem predmestju na jugu Londona. Resnice o svoji preteklosti ni nikoli povedala svojim

partnerjem. Pri prvem srečanju z moškim je doživela moro. Bala se je, da jo bo razkrinkal. Vendar le ta ni nič opazil in doživetje je bilo fantastično. Pravi, da bo pravo resnico zaupala le moškemu svojega življenja, ki pa ga še ni srečala.

Končno pa se ji je uresničila tudi druga želja. Pred kratkim so iz redakcije časopisa The Sun poklicali agencijo, kjer je Talisa delala kot manekenka in jo vprašali, če bi se gola slikala za njihovo tretjo stran. Fotografija prelestne mladenke je bila natisnjena v milijonih izvodov najboljši razširjenega londonskega dnevnika.

Vukica Vlajić

ZDRAVNIŠKA MNENJA SE SPREMINJAJO

VČERAJ ZLO, DANES KORIST

Raziskave in razprave o koristnosti ali škodljivosti določenih snovi ali obnašanj strokovnjaki nenehno ponavljajo. In zgodi se, da tisto, pred čemer so nekoč svarili, danes proglašajo za ugoden vpliv na zdravje. Nanizajmo nekaj novih primerov.

O tem, da je kajenje škodljivo, zdravniki seveda ne bodo nikoli spremenili mnenja, pač pa nenehno dodajajo nove dokaze o tej nadlogi. V ameriškem strokovnem časopisu za epidemiologijo American Journal of Epidemiology so pred kratkim objavili rezultate analize, ki pravi, da imajo celo najstniki, ki pokadijo tedensko le do dvajset cigaret, močno povečan holesterol v krvi, kar je lahko razlog kasnejših srčnih bolezni.

Novorojenčki mater, ki so med nosečnostjo kadile, štirikrat pogosteje ob drugih problemih obolijo tudi za različnimi alergijami. Ti otroci imajo v svoji krvi še pred rojstvom mnogo več alergijski antiteles kot dojenčki, katerih matere se niso zastrupljale z dimom.

Precej omajano pa je mnenje o črni kavi, ki so ga pred desetimi leti objavili medicinci s Harvarda. Opozarjali so na povezavo med pitjem črne kave in rakom na požiralniku. V najnovejši analizi, opravili so jo nekateri isti strokovnjaki, pa ugotavljajo, da ta povezava ni tako pomembna, kot so nakazovali prvotni kazalci.

Plavanje koristi kostem

Še pred kratkim so menili, da so močne kosti odvisne le od tistih dejavnosti, ki nosijo telesno težo, torej od hoje in tekanja. Neka nova študija je pokazala, da je za kosti še kako blagodejno tudi plavanje. Raziskovalci z veteranskega medicinskega centra v Portlandu so primerjali skupini starejših plavalcev in neplavalcev. Plavalci so trinajst let vadili povprečno po 4,6 ur na teden in so imeli v primerjavi z drugo skupino za dvanajst odstotkov čvrstjšo kostno maso. Očitno na kvaliteto kosti ne vpliva le nošenje telesne teže, pač pa tudi pritisk mišic na kosti.

Spet česen

Česen je že stoletja zdravilo domala za vse od vampirjev do kuge. Raziskava medicinskega centra na Floridi potrjuje njegovo učinkovitost v obvladovanju infekcije. V krvi ljudi, ki so tri tedne dnevno pojedli dva do tri majhne glavice česna, je bilo precej več belih krvničk, naravnih morilcev vseh vrst mikrobioloških napadov na človeški organizem. Ko so njihova bela krvna telesa v laboratoriju namestili skupaj z rakastim tkivom, so ta telesa »ubila« tudi do 160-krat več tumorskih celic kot telesa ljudi, ki niso jedli česna.

Česen, trdijo znanstveniki, ni le snov, ki jača obrambne moči organizma, pač pa ima zelo širok spekter delovanja, zoper bakterije, glivice, parazite, viruse. Menda lahko nadzoruje celo zelo nevarne oblike genitalnega herpesa.

Vendar strokovnjaki ne priporočajo nenehno uživanje česna. Zmerno dozo naj prične jesti človek tedaj, ko oboli. In to bodisi sveži česen ali industrijski preparat brez vonja.

Ugasnite televizijo

Kako škodljiva je za otroke televizija? Ameriška akademija pediatrov s svojimi 37 tisoč člani misli, da je zelo škodljiva. Strokovnjaki so ostro proti nadaljevanjem in filmom tipa Rambo. Ti filmi jačajo agresivno obnašanje, intelektualno pasivnost, skratka, same slabe lastnosti. Starše spominjajo, da ni nič narobe, če je otroku kdaj dolgčas. Ni potrebno, da so otroci stalno z nečim zaposleni. Ena najmočnejših gibalnih sil za razvoj samozavesti in kreativnosti je prav dolgčas, trdijo pediatri. Torej, od časa do časa ugasnite televizijo.

Srce nadzoruje stres

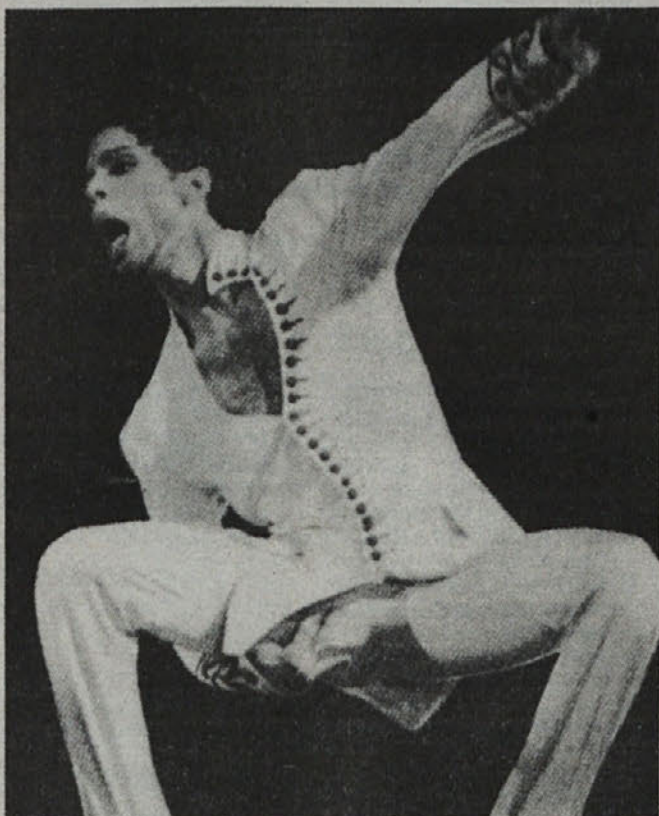
Medicinska ekipa iz škotskega Edinburgha je predložila dokaze o še eni sposobnosti človeškega organizma, v katerem se tvori srčni hormon, ki pomaga v nadzoru stresa. Ena osnovnih reakcij na stres je izločanje adenocorticotrofine (ACTH) in hipofize. ACTH stimulira osvoboditev steroidnega hormona, ki vpliva na metabolizem glukoze in odziv organizma na infekcijo in prizadetost.

Iz zgodnejših raziskav se je dalo sklepati, da so na osvoboditev ACTH in na njegovo preprečevanje vplivali možgani. Sedaj pa so škotski znanstveniki dokazali, da ima močan vpliv na preprečevanje potencialno nevarnih reaganj nekaterih sistemov v človeškem organizmu na stres prav srčni hormon ANP. Zdravniki so odkrili, da srce ta hormon proizvaja v velikih količinah in z njim tudi uravnava vodo in sol v človeškem telesu, deluje pa tudi na možganske celice.

Še vedno ni jasno, kako hormon v možganih deluje, dejstvo pa je, da igra pomembno vlogo v živčnem sistemu in je fiziološko, morebiti pa tudi klinično zelo pomemben.

PRINCE PRETIRAVA

Prince očitno rad pretirava in je tudi neokusen. Mnogi so se pritoževali nad njegovim obnašanjem na koncertu v East Courtu. Nekateri njegovi oboževalci pa so se pritožili, ker so bili za vso to perversnost prikrajšani, kajti oder je bil predač, da bi lahko kaj videli.

LJUBIMCA V ISKANJU

Bil je natak, vojni pilot, voznik formule, paranoični vietnamski veteran. Zdaj se je Tom Cruise spremenil v irskega kmeta. Film se imenuje Far and Away (Daleč in stran).

Zgodba govori o ponosnem Josephu Donellyju, garaškem poljedelcu, ki si v življenju ne želi nič drugega, kot delati na lastni zemlji. Soigralka, nikoli zadovoljna bogataška hčerka Shannon Christie (igra jo Nicole Kidman) ga pregovori, da skupaj pobegneta v Ameriko. Človeka iz popolnoma različnih okolij delita sanje o Novem svetu. Teče leto 1892.

Čistokrvni Irec režiser Ron Howard si sicer težko predstavlja, da kdo želi zapustiti Smaragdni otok, vendar pravi: »Lepa, kot je Irska, jima tedaj vendar ni mogla nuditi svobode. Če ima Irec kaj rajši od zemlje, je to občutek neodvisnosti.«

Popotnika sta na revnih bostonskih ulicah spoznala, da življenje v Ameriki ni z rožicami postlano. Joseph se za preživetje senzacionalno pretepa po krčmah, Shannon goji kokoši. A dogodivščine še ni konec. Oklahoma vzkipi in skupaj s karavano kmetov upata v uresničitev svojih sanj in potem – na prihodnost v dvoje ...

Micki

PETROL
z vami na poti

MUZIKA JE BIZNIS

Končno. SUB POPzvok je osvojil tudi Slovenijo. Sicer kakšna tri leta prepozno, a vendar. Verjemite mi, dragi bralci, da po zakonitih podalpskih kletah prav v tem času nastajajo nove skupine, ki si želijo zveneti podobno kot MUDHONEY, NIRVANA ali TAD. Nekaj se jih je že uspelo predstaviti širšemu občinstvu. »Touch Me, Im Sick« bo spet postal klubski hit. Ali pa morda vendarle ne? In zopet: tudi če je temu tako, kaj bomo sploh imeli od tega? Malo dobre zabave in kopico bendov, ki bodo capljali za svetovno rock produkcijo? Nekonkurenčnost je namreč največji sovražnik naših bendov, kadar gre za nastope v tujini. Brez založb in promoterjev je vse skupaj kaj klavirno, ta iste založbe in promoterji pa so komaj uspeli omiliti posledice invazije ameriških bendov na Stari kontinent, pri tem pa so si pomagali z bendi, ki so na vagonček skočili pravočasno. Torej, ostajata vam dve možnosti, dragi moji muzikantje: berite zahodno glasbeno časopisje in pridno kupujte najbolj hype plošče ali pa se zanesite na staro formalo radikalne eksotike. Tisti, ki bodo poskušali še kaj drugega, bodo tvegali neslavni konec. Toda, ali ni Rock'n'Roll že od nekdaj bil nekakšno nasprotje »square« ziheraštvu? Ja, ja, časi se spreminjajo...

VIDENO

NOVI ROCK, 5. 9., Križanke Bratje in sestre, bodimo vendar pošteni! Saj menda ja ni bilo tako hudo? Roko na srce, tudi slabše prireditve smo že videli kajne? Malce optimizma nam ne bi škodilo, gospoda.

Najprej k poraznemu obisku. Če vprašate mene, je že 1100 prodanih vstopnic, toliko so jih namreč organizatorji iztržili, zavirljiv uspeh, če upoštevamo program namreč. Poglejte: če bi bil gost večera Nick Cave, bi bile Križanke polne do zadnjega kubičnega centimetra, tako pa smo prišli v njih zmrzovat le tisti, ki nas je zanimalo, ali se bo res kaj zgodilo ali ZOPET nič. Kljub ideološko zadržti izbiri nastopajočih (kakšen NR je to, če na njem nastopajo le in izključno rock bendi?) mi ni prav nič žal, da sem bil tam, čeprav moram v isti sapi priznati, da tudi tistim, ki jih ni bilo, ne bo treba točiti solz. Slednjemu pritrjujejo izjave organizatorske trojice (Weber, Vidmar, Ogrinc), ki v enotni evforiji hvaljenja letošnjega Novega Rocka nikakor niso uspeli prepričati radijskih poslušalcev, da je bil ravno letošnji NR tisto, brez česa jim živeti ni. Nekaj o bendih. MESSERSCHMITT so odlični hard

rockerji, ki jih je veselje poslušati, toda še zmeraj medijsko prekratki, da bi lahko v popolnosti odgirali vlogo glavnega gosta te fešte. HOWITZER so kljub tremoznemu nastopu pevca suvereno odnesli lovčev venec v predstavitvenem delu programa. Za ostale pa lahko malce resignirano napišemo, da so pridno in zadovoljivo nastopili v največjem underground klubu na Slovenskem. Morda velja omeniti velenjske RES NULLIUS, ki predstavljajo izjemen primer benda, na katerega lahko rock kritik vpliva – pozitivno. Fantje sploh niso več takšni bebci, kot so bili še pred letom dni. Stooges poetika, Iggy mimika, tehnika, gumiarabika. Bravo dečki, bravo Marjan!

Še enkrat: Novi Rock, pač. Morda bi kateri izmed bendov mnogo bolje funkcioniral v zdravi, zatohli atmosferi kakšnega izmed underground klubov, toda tudi tega smo na Novih Rockih že vajeni. Še pomnite, tovariši?

NICK CAVE, 7. 9., Križanke

Nabito polne Križanke s težavo prenesejo še zadnjo žalostno pesem benda ONCE UPON A TIME, kar v prevodu pomeni »Teža pregolema«, nakar je v zraku naenkrat čutiti tisto značilno napetost, sladko pričakovanje, ki ga navaden smrtnik občuti, preden se ima srečati s Stvarnikom. Roadieji popravijo mikrofonske kable,

prižgejo ojačevalce in kmalu stopi na oder On, mitsko biče, polubog. Vse ostalo se zgodi kot v transu in po končani črni maši imam občutek, kot da bi bil pravkar stopil iz cerkve.

Tritisočglava množica ljudi, od katerih si je večina sicer nekoč želela poskusiti heroin, ali kaj podobnega, pa jim to zaradi verskih, moralnih ali pa povsem logičnih razlogov ni povsem uspelo (meni se zdi neumno), je v uri in pol izkusila ves Weltshmerz, ki se lahko skondenzira v enem samem človeku. Naj bom jasen: ničesar nimam proti Nicku Caveu. Koncert mi je bil zelo všeč in Cave je edini pravi darker, ki ga lahko poslušam brez pogubnih stranišnih učinkov. Tender Prey je prekrasna plošča in možak premore več energije kot dvajset metalških frontmanov, toda poslušanje zadnjega albuma prepuščam

Messerschmitt: nova zasedba in stari dobri rock.

že omenjenim »jaz-bi-bil-džanki-pa-mi-mama-ne-pusti« darkerjem. Če pa bo Temni Nick še kdaj prišel naokoli, si bom koncert rade volje zopet pogledal.

TREND

Poslušati Danzige in Ministry.

Gotchee: otvorili Novi Rock '92.

DOBER GOSPODAR MISLI NA JUTRI!!!

Že danes si preskrbite, kar boste potrebovali prav kmalu:

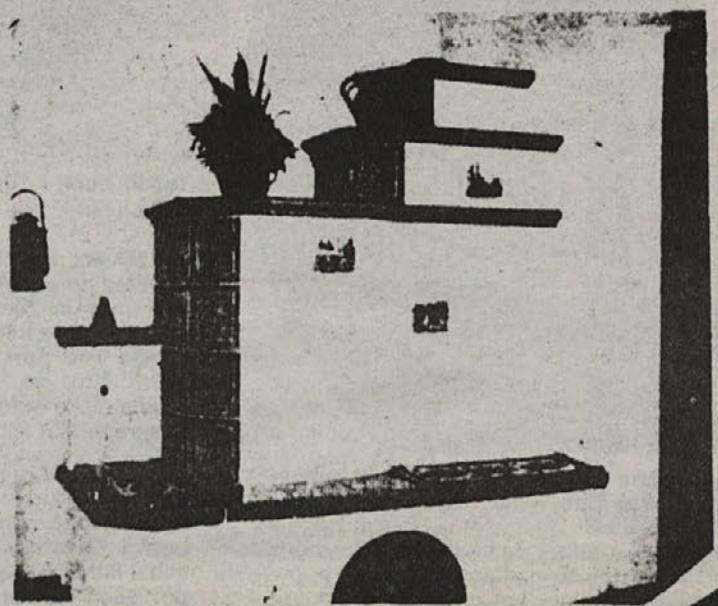
ROKOVNIK – PRIROČNIK '93

- da boste točno vedeli kdaj in kje,
- da boste imeli vse zapisano,
- da boste z njim obdarili partnerje, izkazali pozornost do svojih članov, ga dali v zahvalo za požrtvovalno delo,
- ker ga preprosto morate imeti.

V prednaročilu je zelo ugodna: SAMO 700 SIT. Vaša naročila sprejemamo na naslov: ČZP ENOTNOST, Dalmatinova 4, LJUBLJANA, telefon 321-255, 110-033.

P. S.: NE POZABITE – ZA DOBER NAKUP NI NIKOLI PREZGODAJ!

SVETUJEMO, PROIZVAJAMO, PROJEKTIRAMO, PRODAJAMO, MONTIRAMO

- zdravo in ekonomično gretje
- ekološko čisto okolje
- lahko vzdrževanje
- kakovost in trajnost peči
- prijetna toplota za vaš dom

- toplozračni vložki »SUPRA« s termosteklom
- fugirna masa PALESIT

- ob gotovinskem plačilu 10% cassasconto
- obročno odplačevanje 1 + 3

VSE NA ENEM MESTU

- kmečke peči
- kamini
- toplozračne peči
- štedilniki
- pizza peči
- polmontažne peči

INFORMACIJE:

JOŽICA MIKLOŠIČ
Lerjakova 52, Pekre—Limbuš
MARIBOR, tel.: (062) 631-375

keramika d.d.

68000 Novo mesto
Slakova 5
tel. (068) 21-201, 26-016, 26-015
fax (068) 24-298

SVETUJEMO, PROIZVAJAMO, PROJEKTIRAMO, PRODAJAMO, MONTIRAMO

LESTVE

Slovenija – Ultrazvočne erozije radia MARŠ

1. ALICE IN CHAINS – Would
2. BEASTIE BOYS – Jimmy James
3. MINISTRY – N.W.O.
4. BREEDERS – Safari
5. MAGNAPOP – Merry
6. DANZIG – Dirty Black Summer
7. FATIMA MANSIONS – 1000%
8. FAITH NO MORE – Everything's Ruined
9. THE HOUSE OF LOVE – You Don't Understand
10. THE HEART THROBS – Hooligan

Velika Britanija (NME) – neodvisni albumi

1. THROWING MUSES – Red Heaven
2. THE DROP NINETEENS – Delaware
3. KITCHENS OF DISTINCTION – The Death Of Cool
4. JULIANA HATFIELD – Hey Babe
5. PAVEMENT – Slanted And Enchanted
6. FINITRIBE – An Unexpected Groovy Treat
7. SWALLOW – Blow
8. NIRVANA – Bleach
9. THE FIRE ENGINES – Fond
10. THE STONE ROSES – Turns Into Stone

Velika Britanija (NME) – albumi

1. THE SMITHS – Best... 1
2. GENESIS – We Can't Dance
3. NEIL DIAMOND – The Greatest Hits
4. INXS – Welcome To Wherever You Are
5. MICHAEL JACKSON – Dangerous
6. SIMPLY RED – Stars
7. ENYA – Sheperd Moons
8. NIRVANA – Nevermind
9. MADNESS – Divine Madness
10. JIMMY NAIL – Growing Up In Public

Velika Britanija (NME) – singli

1. SNAP – Rhythm Is a Dancer
2. BILLY RAY CYRUS – Achy Breaky Heart
3. LUTHER VANDROSS AND JANET JACKSON – The Best Things In Life Are Free
4. FREDDIE MERCURY AND MONSERRAT CABALLE – Barcelona
5. JON SECADA – Just Another Day
6. UNDERCOVER – Baker Street
7. KWS – Rock Your Baby
8. FELIX – Don't You Want Me
9. 2 UNLIMITED – The Magic Friend
10. TAKE THAT – I Found Heaven

ZDA /Billboard/ – albumi

1. BILLY RAY CYRUS – Some Gave All
2. PEARL JAM – Ten
3. KRIS KROSS – Totally Krossed Out
4. VARIOUS – Boomerang
5. MARIAH CAREY – MTV Unplugged EP
6. MEGADETH – Countdown To Extinction
7. VARIOUS – Mo'Money
8. GARTH BOOKS – Ropin' The Wind
9. RED HOT CHILI PEPPERS – Blood Sugar Sex Magik
10. METALLICA – Metallica

Velika Britanija (NME) – filmi

1. LETHAL WEAPON
2. FAR AND AWAY
3. BEETHOVEN
4. UNIVERSAL SOLDIER
5. BATMAN RETURNS
6. PETER PAN
7. MY COUSIN VINNY
8. BASIC INSTINCT
9. FERNGULLY... THE LAST RAINFOREST
10. THE PLAYER

DP REKLAMA, opravljanje storitev s področja ekonomske propagande in trgovine. CELJE, Ul. XIV divizije 6

REKLAMA

PISMA

Ozadja Radia Kranj

Zadnje tedne je kar nekaj pisem objavljenih v slovenskem tisku posredno ali neposredno obravnavalo aktualno situacijo na kranjskem radiu. Posamezne zapise človek lahko mirno preze, kajti v prvi vrsti govorijo predvsem o duhovnem nivoju avtorjev oziroma »odprtosti«
urednikov pri kreiranju rubrik, v katerih se objavljajo stališča bralcev. Ker pa nekateri zapisi poskušajo tehtnejše in z argumenti razkrivati ozadja kranjskega radia, mogoče le velja zapisati še eno plat zgodbe, ki se je začela udejanjati v preteklem sistemu in se dokaj nesrečno prenesla v sedanjost.

Primer kranjskega radia je pravzaprav v določeni luči šolska demonstracija politične nesposobnosti in želje po doseganju »lastnega«
medija praktično za vsako ceno. Če pa k temu dodamo še malce prislovičnega gorenjskega lokalizma v vsej njegovi širini, potem ne moremo priti prav daleč od »občinskega podzemlja«
(prostori Radia so v kleti stavbe SO Kranj, op. p.).

Radio Kranj so pred približno štirimisi leti preko ideje ZSMS spočeli pod okriljem komunistov v SZDL-jevski hiši. S pomočjo takrat še živečih SIS-ov se je našla ustrezna finančna baza in projekt so pripeljali do poskusnega oddajanja. Če preskočimo zaplete, za nekatere politični udar, ob odhodu takratnega direktorja in odgovornega urednika, pride do aktualne situacije, ki kranjski radio v marsičem vrača na izhodiščno točko.

Radio Kranj je še vedno delovna organizacija v ustanavljanju, brez zakonom (novega pač še vedno ni) določene organa upravljanja in s programskim svetom, ki pa je zaenkrat še vedno zgolj na papirju. Ob statutu, ki so ga sedanji občinski močje pripravili še po samoupravnem vzorcu in sedanji v.d. direktor praktično izsilil od zaposlenih, ni v hiši nobenega bistvenega splošnega akta. Odločbe o plačah, dopustih... so že dve leti označene kotčasne, se v letu dni večkrat spreminjajo in so očitno oprte zgolj na direktorjevo (ne) poznavanje pravne ureditve na tem področju.

Radio Kranj je letos tri mesece pravno-formalno oddaljal brez odgovornega urednika, obe vodilni mesti pa sta z istima osebam v vlogi vedejev zasedeni že več kot leto dni. Kranjski izvršni svet v odstopu je ob zadnjem šestmesečnem imenovanju v.d. direktorja mirno preslišal, da je le-ta dobil od kolektiva nezaupnico. Sveto prepričanje, kot se je izrazil eden od lokalnih političnih odličnikov, da bo kranjski parlament pred poletjem zanesljivo sprejel zakonsko določene organe, se je popolnoma razletelo pri odbornikih v občinskem zboru združenega dela. Glede na izzide glasovanja jih ni malo, ki s(m)o prepričani, da je bil izglasovan negativni rezultat prehodno politično dogovorjen.

Zanimivo in zadnje čase vse bolj absurdno je v luči pričakovanja sprostitev moratorija na radijske frekvence v Sloveniji, skozi očala kranjskega radia zreti v bodočnost. Ohranjanje sedanjega stanja v naši hiši je namreč ob obilici sprenevedanja pisano na kožo zgolj in samo današnji (jutrišnji) dnevni politiki. Projekt ima v tej optiki seveda nujno vse manj skupnega s profesionalnim novinarstvom in vse bolj prehaja na področje, kjer se začinjajo izrazi, ki so v slovarjih označeni z zvezdicami.

Bo kranjska politika ob vsem priseganju na pravno državo zmogla stopiti preko vse širšega brezna in končno, skozi dolžnosti ustanovitelja, posta-

viti Radio v zakonske okvire in ustvariti vse predpogoje za njegovo normalno rast?

Če bo odgovor na (retorično?) vprašanje negativen, potem pač velja že danes ugotoviti, da novinarski ceh s tem dokončno izgublja svojega člana, krepijo pa se vrste bolj ali manj politično obarvanih propagandnih neslanosti in primitivizma. To pa je seveda točka na kateri se bo marsikdo iz sedanje ekipe poslovil od redakcijskih prostorov, ki so bili svoj čas menda uporabljeni tudi za zapor. Zgolj aluzija?

VINE BEŠTER, v. d. gl. in odv. urednika Radia Kranj

Odprto pismo!

Radi prepočasnega in ne preveč resnega dela Občinske komisije za ugotavljanje medvojnih in povojnih zločinov v Občini Ljutomer ter nerazumljivega, večkrat dvoživnega stališča Občinske organizacije ZZB NOV Ljutomer o teh vprašanih pošiljam v objavo v medijih. Občinski skupščini in Izvršnemu svetu Občine Ljutomer sledeče

Vprašanje: Kaj namerava storiti, da se zadeva zaključi?

Z ozirom na dejstvo, da sem dobil muzejske arhivsko oštevilčene fotokopije rokopisa Alt Frančka Milana od maja 1944., kjer gre 60 ljudi iz Razkriškega področja, radi slabega dela Červič Staneta Bojana, poročilo Atene z dne 14. 1. 1944 ter da posedujem fotokopijo pisma Nemeč Ivana Vojka pisatelju Ferdu Godini, v katerem pravi, da Červiča ni poslal kot aktivista v Prekmurje, ampak je samo toleriral njegovo željo, in končno poročilo Šumenjak Daneta Mirana z dne 28. 8. 1944. o Červičevem slabem in škodljivem delu v Prekmurju, iz česar sledi, da gre za okrog 100 ljudi, kateri so žrtve dvomljivih borcev in ali dvomljivih aktivistov, da ne rečem celo lažnih, zato

predlagam Občinski skupščini Občine Ljutomer in Izvršnemu svetu Občine Ljutomer, da o delu svoje občinske komisije in stališču občinske organizacije ZZB NOV Ljutomer na eni izmed prihodnjih svojih sej o tem razpravi. Menim, da je treba delo pospešiti, vsebinsko poglobiti in razširiti, da se tako čimprej zaključi in pride do sprave. Dokumentacije je dovolj in je na razpolago, le proučiti in preveriti jo je potrebno. Tako se bo poleg gori navedenega ustvarila tudi podlaga za pravo in resnično zgodovino, kar sedanja v mnogostem ni. V kolikor sedanja komisija nima prave volje, da delo resno korektno opravi, je potrebno komisijo menjati z bolj delavnimi člani in s predpogojem nepristranskosti.

Občinsko združenje ZZB NOV Ljutomer pa naj pripravi dokaze o tistih, ki so bili pobiti in so imenovani od njih – namreč od združenja – za gestapovske vohune, Alojz Lebar, Sabočan in Rauterjevi. Za takšne težke obsodbe so potrebni vendarle dokazi – če sploh so? – Razumeti je namreč treba, da sedaj že tretja generacija mora nositi madež svojih prednikov, brez da bi jim do sedaj bila krivda sploh dokazana. Dokazana krivda skrivacev pa se niti noče obravnavati, pa čeprav gre do sedaj še za neugotovljeno število žrtev, ki po poročilu Alt Frančke Milana samo na razkriškem področju govori o 60 ljudeh. Če pa izračunamo ostali teren, pa je gotovo število 100 premalo, čeprav jih uboga komisija ne najde niti dvajset. Prijatelji, odprimo vrata resnici, saj smo vendar to tudi dolžni storiti!

Ptuj, 10. septembra 1992.

FRANC TARČA

Blišč in beda demokracije

V naši volilni areni je večina nastopajočih že dalj časa ponkoni in kar pridno zapravlja državni denar, denar davkoplačevalcev in delavstva. Za nameček se ne ozira na nič in na nikogar; zdi se, da jih v tej igri ne more nihče več ustaviti.

Nabiranje političnih točk s koristnimi dejanji za slovenske državljane je v ozadju. V ospredje prihaja, kdo bo koga bolj nasadil in bolj grdo prekucnil, z željo, da se ne bo nikoli več pobral. Pri tem rolanju na politični sceni so uporabna vsa orodja in orožja, ki jim pridejo v roke in na pamet.

Skoraj vsem pa gre za to, da bi prišli na oblast ali ostali na njej ter nemoteno vladali v imenu in na račun ljudstva. V demokratični, civilni in pravni državi pa se na oblast pride in z nje odide z volitvami. Recimo, da je to res. Recimo tudi, da bi pri nas nekateri radi prišli na oblast še pred volitvami. Če bi kazalo, da jim to ne bo uspelo, bi poskusili vso zakonodajo naravnati tako, da bi čim lažje prišli na prestol. In za to gre v tej igri – pri snovanju in sprejemanju volilne zakonodaje. Sicer pa vsak volilni sistem oziroma volilna zakonodaja na koncu naplahta volilce. V takem (ne)moralnem, (ne)pravem in vsesplošno bolehnem stanju, v kakršnem je naša družba, je demokratična volilna zakonodaja že vnaprej zgolj pobožna želja. Za kakšno in ničico se bodo sporazumele naše stranke oziroma poslanci, še ne vemo. Ne vemo, kako, kdaj in kakšne »zakonske zveze«
bodo sklepali strankarski prvaki. To je gotovo precej odvisno od volilne zakonodaje in od tega, kolikšno in kakšno doto bo prinesel v zakon. Ali nas bodo z volilnim referendumom potegnili za nos; ali bodo sprejeli predlagani svezeni volilne zakonodaje; ali bodo nekoliko popravili staro volilno zakonodajo in celo razpisali volitve; ali pa bodo na naše začudenje spremenili ustavni zakon in si podaljšali vladanje ter oblast, ko jim bo tekla voda v grlo. Ali pa nekateri morda celo potihoma upajo in delajo v to smer, da bi nas pripeljali v izredni položaj in temu primerno ukrepali.

Pri tem jim je popolnoma vseeno, ali zmorejo oziroma bodo zmogli sprejemati zakone in druge odločitve, ki so usodnega pomena. V čakalnici parlamenta (poslanski klub) čaka na usmiljenje pomembna vsebinska zakonodaja – od zakona o lastniškem preoblikovanju podjetij, zakona o intervencijah v gospodarstvu, zakona o družbah, o soupravljanju, o stečajih, o socialnih in delovnih sodiščih, o finančah in monetarni politiki itd. Volitve so potrebne zaradi tega. Oblast je oblast in vsaka vlada. So pa razlike v vladanju. Za te razlike gre volilcu in volitve so priložnost, da se oblast udari po prstih, ali pa zamenja. In kjer so delovno mesto, socialna varnost, socialno partnerstvo, soodločanje in poceni delovna sila – nizka mezda, zadnja pravica v malhi človekovih pravic, je odločanje o teh razlikah za volilca bolj pomembno, kot je to videti prav na prvi pogled.

Po volitvah hitro zbledi blišč volilnih kampanj in kazati se začne tudi beda. Nova oblast pozablja na dane obljube, ki jih je tako sveto trosila med volilci med volilno kampanjo, da si je pridobila njihove glasove.

Zivljenje po volitvah gre svojo pot. Nova oblast je zamenjala staro oziroma stara je premagala »novo«, davkoplačevalec je ostal to, kar je bil, enako velja za delavca in njegovo bedo. Še vedno razmišlja, kako bo preživel sebe in družino. Volitve so za nami in začno se pripravljati na nove volitve. Opozicija se spravi na prežo in nestrpno čaka na vsako priložnost, da bo naskočila vsako potezo vlade, da si bo tako za-

čela nabirati nov politični kapital za naslednje volitve, najraje pa izredne. Očitno je politični kapital pomembnejši od ljudi, njihovih težav in stisk. Kako smo gledalci v tej politični areni naivni, bo pokazal čas. In ne nazadnje se bosta pokazala blišč in beda demokracije, te magične besede, ki odpira vsa vrata.

RAJKO LESJAK,
Zveza svobodnih sindikatov Slovenije

Izjava SDP

Slovenije o ukinitvi pouka srbohrvaščine v osnovni šoli

Polemika o umestnosti učenja srbohrvaškega jezika v osnovni šoli je skrajno spolitizirana in zato neproduktivna. Zato ponuja SDP Slovenije, ob vsem spoštovanju mnenja strokovnih institucij, v razmislek predlog, da bi ta predmet v prihodnje zamenjalo izbirno učenje jezikov sosednjih držav, to je italijanščine, nemščine, madžarščine ali hrvaščine.

Kakšen kruh nam bo rezala industrija

To je bil naslov javne tribune, ki jo je organizirala v Šentjurju izpostava SDSS. Vsakega človeku, ki se ima občutek za naravne zakonitosti se zdi takšno vprašanje nestvarno in dokaj značilno za komuniste iz realsocializma. Zaradi tega razgledanega in stvarnega človeka takšno zborovanje ne more zanimati.

Znano je, da kruh daje kmetijstvo, industrija in vse ostalo pa le izboljšuje življenje in delo, če je ekološko in racionalno organizirano. Zaradi naslovnih miselnosti je bilo kmetijstvo v realsocializmu zapostavljeno in je danes v težavah in nerazvito. Zaradi miselnosti, ki se ponuja iz naslovnega vprašanja, je bila praksa komunistov iz realsocializma nenaravna in je morala propasti. Toda pri nas še ne v celoti. Privilegiranci in preoblečenci še ohranjajo staro prakso in staro miselnost. Šentjurska SDSS se je ustanovila po volitvah in ustanovili so jo bivši komunisti, ki so prišli z intrigami in po zaslugi slabosti Demosne koalicije v šentjursko vlado, ter zavedeni in omamljeni delavci. Zaradi tega nečjejo vedeti za program, ki ga je Demosna koalicija proklamirala pred volitvami. Ta program je bil v določitvi, da se da podpora razvoju družinskim kmetijam in z ozirom na bogato kulturno dediščino turizmu in vsemu, kar sodi tu zraven; to je gostinstvu in obrti. V tem je perspektiva našega področja in mora biti tudi vir dohodka. Na žalost se je na tem področju zelo malo naredilo, kar pa ni čudno, saj so stare strukture popolnoma prevzele oblast. V demosni koaliciji, ki je bila izvoljena s skromno večino, so bili trojanski konji in preoblečenci, ki samo govoričijo demokracijo (kot so to počeli dosedaj), drugače pa spretno manipulirajo z drugimi, ki so preveč vdani (zadovoljni hlapci) oblastnim strukturam in še to tistim iz realsocializma. Takšna je bila tudi vzgoja realsocializma. Vsak, ki je ohranjal naravne zakonitosti in spoštoval krščanske vrednote, je bil moteč in je še moteč za oblastizelneže in privilegirance. Za naslednje volitve, ki so pred nami, so važni ne toliko programski cilji in strokovnost, ampak dosti bolj metode delovanja in značajnost, ki so jih dosedaj pokazali bodoči kandidati.

Dokaj jnsno pa je, da za naše področje bo kruh in dohodek moral biti v kmetijstvu, turizmu, ter gostinstvu z obrtjo, ki sodi v te gospodarske panoge. V tem je treba iskati naše perspektive, ne pa v industriji, ki je dostikrat ekološko problematična. V ta namen je potrebno racionalizirati občinsko upravo in administracijo, ki je še vedno pokora in ovira za

Skavt Stane ponovno v akciji

Neumorni predsednik mariborskega Druženopolitičnega zbora in predsednik občinskega odbora NDS Maribor, Stanislav Holc, ne more iz svoje kože. Časi, ko je s svojimi vragoljivi Mariborčane še zabaval (alpinizem po občinski stavbi in obešanje ruske zastave), pa so minili. Medijsko pozornost v predvolilnem času si skuša zagotoviti z vedno originalnejšimi akcijami. Očitno je spoznal, da je z očitki podpredsedniku občinske skupščine o rdečem prevratu, izjavami o policijskih metodah vodje INDOK centra ter z diletantskim poskusom rušenja občinskega proračuna, prečnil svoje sposobnosti.

Tokrat je pričel pri temeljih. Po dveh letih pripravništva v politiki se je končno naučil, da je pot do oblasti tudi politika malih korakov. Spoznal je, da se mora rušenja rdeče nevarnosti, ki še vedno razsaja po delavskem Mariboru, lotiti pri samem začetku tega zla, pri vohu v občinsko stavbo, kjer je nekdanj tako odmevno izobešal svoje zastave.

Opogumljen z maligani, se je vročega avgustovskega večera skušal ohladiti v službenem avtomobilu, do katerega ima kot visok funkcionar tudi vso pravico. Toda glej ga zlomka! Nameromu je preprečil rdeč ostanek mariborskega boljšeizma – varnostnik. Kako je vsa akcija potekala, je razvidno iz faksimila zapisa.

Epilog: Skavt Stane je bil odnešen na Ulico heroja Staneta, še preden jo je uspel preimenovati. Josip Štajerski

V VEDNOST: Gospa Tovornik
Gospod Sovič
Gospod Rouš
Delovni nalog: OBČINA MARIBOR

POROČILO O DOGODKU

Varnostnik: JURIC EDVARKO sem pri opravljanju del in opravi pri fizičnem varovanju premoženja dne 18. 9. 92 ob 19⁰⁰ zaznal in ukrepal pri sledenem posebnem dogodku:

Opis dogodka – poročilo

Malo po prejemu službe prišel g. Holc Stanislav predsednik DPO ter zahteval službeno vozilo Golf ali Audi. Ko sem mu povedal, da vozila brez potnega lističa ne more dobiti me je začel zmerjati z komunistično svajo ter groziti da bo on poskerbet zato da niti jaz niti drugi varnostniki ne bomo delali tukaj. Kljub mojemu pojasnjevanju, da je takšno pravilo ni nehal zmerjati. Večino zmerjanja je stisnil tudi g. Horvat Boris ter se nekateri delavci iz CNZ za zagotavljanje g. Horvata da je pri takšno pravilo sta odšla skupaj ven. To približno 20 minutah se je g. Holc rahl kakor se je ponovilo njegovo zmerjanje z komunistično svajo int. Ker zmerjanja in zahtev nisem več prenesel sem g. Holca naprval iz zgradbe. Po mojem mnenju je g. Holc bil pod vplivom alkohola.

Varnostnik: f

zdrav razvoj našega področja. S tem se bodo naša sredstva in delovna sila za hitrejši razvoj infrastrukture in ohranjanje kulturne in naravne dediščine. Franc Zabukošek, NDS, Šentjur

Protest republikanske zveze Slovenije

RZS najostreje protestira zoper postopke Ministrstva za notranje zadeve, ministra g. Bavčarja in g. Brejca, v zadevi SNS in njenem predsedniku g. Jelinčiču.

Kje ste bili gospod Bavčar, ko je neki tujec, znan pod imenom Marojevič, sredi Ljubljane kričal in klical na pomoč jugovojško, ki naj bi po njegovi želji potepala Slovenijo? Kje ste gospod Brejc z vašim VIS-om, da ne veste, kaj vse počno tuje organizacije po naši državi? O srbski-teroristični skupini Črna roka vam ni nič znanega, pa o tem, da določeni krogi tuje delovne sile zbirajo denar in ga pošiljajo v Srbijo za podporo vojni in veliki Srbiji, vam tudi ni nič znanega. Saj vam ne more biti, ko pa vaši agenti sledijo in napadajo zavedne Slovence, tiste, ki so se med vojno borili proti okupatorju. Tiste pa, ki so sodelovali z okupatorjem, tudi bivše delavce KOS, pa pustite, da v naši državi počno, kar želijo.

Tukaj je Slovenec gospod Zmago Jelinčič, tu je Slovenska nacionalna stranka in to bi moralo biti zadnje, kar bi vas motilo. Motijo vas naj tuje stranke, kot so SDA, HDZ, SDS itd., ki nimajo na ozemlju Slovenije kaj iskati, šele potem vas naj moti stranka, ki se bori za Slovenca in Slovenijo. Ko

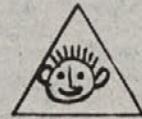
bo vaše ministrstvo očistilo to državo do te mere, da v njej ne bo več niti enega tujca, ki je bil izdajalec, kriminalce, morilec, potem tudi nacionalizma v Sloveniji ne bo več. Zavedati se morate, da v vsaki državi nacionalizem nastaja in se krepi sorazmerno z dotokom tujcev v državo. Zato pa ste vi boter SNS, saj ste nam jih naselili pred nos kar sedemnajst tisoč v nekaj mesecih, poleg kdo bi vedel koliko stotisoč že prej živečih je pri nas. Tega, kar so naredile z nami določene vladajoče stranke v kooperaciji z notranjim ministrstvom, si Slovenci nismo zaslužili, niti se za kaj takega nismo borili. Kot je opaziti, ravno notranje ministrstvo prevzema vlogo bivše JLA, pa ne po funkciji obrambe, ampak po montiranju aretacij, raznih podtikanj in diktature, ki je iz dneva v dan bolj navzoča. Zato gospod minister Igor Bavčar, vas RZS poziva, da storite tisto, kar si večina Slovencev po tistem želi; rešite slovenski narod pred stalinistično diktaturo in odstopite. Mi, republikanci, se vas ne bojimo, ne bojimo se vašega represivnega aparata, ne vaših specialcev, ki tako radi lomijo lesene kole na glavah Slovencev. Želimo pa se sestati z vami za okroglo mizo pred slovensko javnostjo in vam s pričami in dejstvi dokažati, kdo in kaj ste v resnici. Mi, gospod Bavčar vas ne spoštujemo, celo zviška gledamo na vas, ker smo res pravi, zavedni Slovenci. Žal pa za vas kaj takega ne bi upali trditi. Bodite demokrat in se odzovite pozivu RZS, kateremu se že toliko časa tako spretno izmikate. Ker sedaj pripravljamo kongres, si po tistem želimo čimmanj »lovskih«
strelcov, prometnih nesreč in režiranih aretacij. Lep pozdrav!

za RZS
ŠTORMAN Adolf, Velenje

STOPITE BLIŽE, SLOVENSKI VOJAKI

PRAVLJIČNI HOROSKOP

za šolsko l. 1992/93

To šolsko leto bo za dečke nepozabno, saj vas čaka veliko lepih presenečenj. Tudi sladkarji boste pojedli toliko kot že dolgo ne. Tistim, ki si neradi umivate ušesa, sporočam, da bo prav kmalu zelo moderno, če bo komu rastla repa iz njih. Le kapo bo bolj težko nositi. Dečki, ki ne pišejo radi domačih nalog, si naj pravočasno naročijo »čudežni svinčnik«, ki bo, medtem ko se bodo igrali ali potepali, sam pisal naloge. Starši naj vam čimprej kupijo otroški avtomobilček, ki vas bo v najkrajšem času pripeljal v šolo. Le zakaj bi hodili peš ali se vozili za avtobusom? Vendar pazite, da se z avtomobilčkom ne boste igrali med poukom. Več kot polovica dečkov se bo zaljubila v sošolke ali prijateljice. Zato se med poukom lepo obnašajte, med odmori pa nikar ne divjajte. Deklice ne marajo razgrajčev. Malo bolj si umivajte zobe. Nog si ni treba umivati, saj vsi nosite nogavice. Skoznje pa se tako in tako ne vidi, kakšne so. Nohte si redno negujte, vsaj na rokah, kjer so bolj vidni, saj rokavic ne morete nositi vse leto.

NASVET: NATANČNOST PRI MATEMATIKI NE BO ODVEČ!

Deklice dobro veste, da šola ni šala, zato boste svoje punčke in druge igračke shranile in se igrale le ob sobotah in nedeljah. Ker pa ste že velike in znate prav dobro opazovati, kateri od sošolcev vas neprestano ogleduje, boste še bolj pazile na svojo zunanost. V lase si boste zataknila še kakšno okrasno sponko ali pentljo. Tudi vaša oblačila bodo prikupna in boste kot princeske iz pravljic. Pri tem pa nikar ne pozabite, da se v šoli res ne sme klepetati med poukom. Dobre učenke naj to šolsko leto še bolj pomagajo tistim sošolkam in sošolcem, ki jim učenje ni ravno konjiček. Kadar zvečer ne boste in ne boste mogle zaspati in vam ne bo pomagal niti recept za spanje, se le spomnite na dobro vilo Trnavko in njene prečudovite pravljice. Doma bodite pridne, saj že znate pospravljati in pomivati posodo. Mnoge se boste naučile peči tudi palačinke in kuhati najslajši čokoladni-jagodni-vanilijev puding.

NASVET: POSEBEJ PREVIDNE BODITE PRI NAREKIH!
... IN KO ZAZVONI ŠOLSKI ZVONEC - JE TUDI TEGA OTROŠKEGA HOROSKOPA KONEC...

HOROSKOP

Oven 21. 3. - 20. 4.

Zelo ste obremenjeni in dodatno vas bodo obremenile še naloge, ki vam jih bodo naložili v družini. Krotite svojo nepotrpežljivost, hvaležnost bo vaše plačilo. V ljubezni bo šlo vse tako, kot si želite. Srečne številke 2, 5, 10, 24, 26, 30.

Bik 21. 4. - 20. 5.

Počutite se mladostno in polni energije, z lahkoto boste kos vsemu, česar se boste lotili. Novo prijateljstvo vam bo odprlo oči v važni zadevi. V partnerstvu bo nekaj nesporazumov, ki jih le razjasnite. Srečne številke 1, 9, 10, 11, 40, 42.

Dvojčka 21. 5. - 21. 6.

Vaši nameni so dobri, vendar boste morali biti zelo pazljivi, da bi dosegli cilj. Pri naslednjem sprehodu po mestu, pustite čekovno knjižico doma. V poklicu boste imeli težave in se zapletli v prepire. Srečne številke 4, 17, 18, 20, 33, 41.

Rak 22. 6. - 22. 7.

V središču vašega zanimanja bodo družinske reči. Sprejmite presenetljivo povabilo - rešili boste probleme, ki vas že dolgo žulijo. Pokažite svojo širokosrčnost in ne pozabite na svojega partnerja. Srečne številke 4, 6, 14, 22, 37, 39.

Lev 23. 7. - 23. 8.

Da ne bi česar koli napačno načrtovali, pregledajte v prvi vrsti svoj finančni položaj. Bodite zelo previdni, če vam bo kdo takole od strani ponujal kakšno priložnost ali vam kaj obljubljal. Previdnost v prometu.

Devica 24. 8. - 23. 9.

Imate dobre možnosti, da bi napredovali v poklicu. Pri tem pazite na to, da boste dovolj dobro precenili sposobnosti svojih sodelavcev. Utegne se zgoditi, da bi si ustvarili kakšnega sovražnika. Srečne številke 3, 4, 16, 21, 29, 31.

Tehtnica 24. 9. - 23. 10.

Vaša domišljija ne pozna meja in sposobni ste pridobiti ali navdušiti marsikoga za svoje predstave. Toda ne izgubite občutka za stvarnost - ali je vse tudi uresničljivo, sicer boste zelo razočarani. Srečne številke 3, 4, 9, 22, 29, 30.

Škorpion 24. 10. - 22. 11.

Vaša sposobnost, da znate pojasniti še tako zamotane reči in jih pojasniti s preprostimi besedami, vam bo prinesla mnogo občudovalcev. Toda previdnost pred laskači, med njimi so, ki vam ne želijo dobro. Srečne številke 3, 5, 15, 26, 37, 42.

Strelec 23. 11. - 21. 12.

Nazadnje gre vse tako, kot ste že dolgo upali. Toda nič ne bo tako, kot bi lahko bilo, kajti sami k temu ne prispevate dovolj. Poskusite biti bolj aktivni, počutili se boste veliko bolje, manj bo dvomov. Srečne številke 1, 9, 10, 21.

Kozorog 22. 12. - 20. 1.

Izgubljeno vam ne da miru. Prepustite se radovednosti, dokopali se boste do pomembnih spoznanj. V poklicnem delu se boste izkazali, denarni problemi bodo še trajali. V športu bodite zelo zadržani. Srečne številke 4, 11, 13, 39, 40, 41.

Vodnar 21. 1. - 19. 2.

Postavili vas bodo pred pomembno poklicno odločitev, ki o njej dobro razmislite in se ne pre naglite. Dober bi bil posvet s prijatelji. Zdravstvene težave bodo prehodne in zdravnik ne bo potreben. Srečne številke 11, 14, 22, 31, 32, 39.

Ribi 20. 2. - 20. 3.

Nagnjeni ste k avanturam, ki se ne bodo končale najbolje. Ne pustite se zapeljati, če boste v trdnih rokah. Sreče se ne da uloviti. Ob koncu tedna vas čaka lepo presenečenje. Tudi večji denarni izdatek. Srečne številke 5, 11, 16.

BESEDE PISATELJA

NIKOS KAZANTZAKIS

»Ker pa v moji pogodbi z življenjem ni vpisanega roka, zrahljam zavoro, kadar pridem na nevaren klanec. Življenje slednjega človeka je namreč cesta, ki drži navkreber in nizdol, zato potuje vsak pameten človek z zavoro. A jaz, to naj si štejem v čast, gospodar, sem že zdavnaj zavrgel svojo zavoro, ker se pač trkov ne bojim. Karamboli pravimo delavci iztirjanjem. Naj me hudič vzame, če mi je mar za trčenja, ki jih povzročim. Dan in noč drvim ko nor, delam, kar me veseli, pa naj se tudi razletim na kose, kaj morem s tem izgubiti? Nič. Mar si, če bom hodil, kot je treba, ne bom zlomil vratu! Seveda si ga bom. Zatorej prižgi vse topove, naprej!

Zdaj se mi smeješ, gospodar. A vendar ti pišem svoje bedarije ali, če hočeš, svoje misli in slabosti – čeprav jaz, bogami, ne razumem, kakšna je razlika med vsem tem – pišem ti, a ti se smeješ, če ti ni odveč. Tudi jaz se smejem, kadar se smeješ ti in tako smehu ni videti konca na svetu. Vsak človek ima kakšno norost, a največja nespamet je po mojem mnenju, če nimam nobene norosti...« (Grk Zorbas)

PASIJON – RADIJSKA IGRA

V uredništvu igranega programa radia Slovenija so v teh dneh zaključili z montažo svojega doslej najboljšejnega projekta. Za radijski medij so pripravili najstarejšo slovensko ohranjeno dramsko besedilo Škofjeloški pasijon, ki ga je leta 1721 spisal pater Romuald – Lovrenc Marušič. Celoten posnetek, ki bo v prosti prodaji na dveh kasetah, traja okoli 90 minut, za začetek pa so natisnili dva tisoč kaset.

VILENICA 92

NAGRADA MILANU KUNDERI

Nagrajenec letošnje Vilenice je znani češki pisatelj Milan Kundera, ki trenutno živi v Franciji in je bil eden tistih redkih razumnikov, ki je mnogo pred drugimi podprl slovensko željo po oblikovanju samostojne države. Nagrade pa ni dobil v zahvalo, pač pa zato, ker je s svojimi kratkimi zgodbami, esejmi in romani prenovil pripovedno umetnost Evrope. Teži k temu, kar želi gojiti Vilenica: spoštovanje drugačnega, pravico do dvoma, kulturo kot vez med ljudmi.

Pomembni evropski literarni, ki ohranjajo umetnostno izročilo srednjeevropske kul-

Milan Kundera, dobitnik letošnje nagrade Vilenica

turne skupnosti majhnih narodov med nemško in rusko

PRVA ANTOLOGIJA SLOVENSKE EMIGRANTSKE PROZE: POD JUŽNIM KRIŽEM

ŠTRIDESET PROZAISTOV

Pred kratkim so v Mohorjevi družbi izdali prvo antologijo slovenskih emigrantskih pisateljev po drugi svetovni vojni, ki so jo pripravili in uredili Zora Tavčar, Helga Glušič in Martina Jevnikar. V delu so zajeli kar štirideset prozaistov, ki so zaradi različnih vzrokov zapustili svojo domovino in ustvarjajo na tujem.

Za projekt so se odločili iz več razlogov, predvsem pa zaradi dejstva, da je zdomska oziroma emigrantska literatura ostajala pol stoletja zunaj zanimanja uradne literarne pozornosti. Antologija ponuja v branje zaokrožena besedila, živahno in zanimivo branje, v katerih se zrcali poseben umetniški in duhovni profil. Pri tem ne gre za nekakšno eksotiko, temveč za željo, da bi bralec v eni sami knjigi zaznal, v kako ne navadno širokem geografskem in duhovnem razponu je slovenski emigrantski pisatelj odpiral naše obzorje v času, ki je bil ne le zunaj zanimanja matične kulture, ampak celo prepovedan, pravijo založniki.

Knjiga je urejena tako, da so v njej po abecednem redu nanizana besedila, pospremljena s kratko literarno estetsko analizo dr. Helge Glušič, ob tem je fotografija avtorja, na koncu pa je dodatek s podatki o življenjih in delih predstavljenih emigrantskih prozaistov.

Slovenski avtorji, razberegno iz knjige, živijo in ustvar-

jajo po vsem svetu, domala na vseh kontinentih, največ pa jih je seveda v Argentini. Njihova življenja so bila velike avanture, vsem pa je skupna stiska zaradi odtujenosti v okolju, v katerega so se bili prisiljeni vključiti, stiska zaradi neskončnih razdalj od koščka sveta, ki ga še vedno imenujejo svoja domovina. In zaradi tega je njihova izpoved moč še posebej velika, njihova literatura je usmerjena v intimno izpoved, v duhovno kreacijo človeka, ki je zunaj domovine.

Očitno so Slovenci, predvsem tisti, ki uživajo v gorati Argentini, dobri alpinisti in svoje občutke radi spravijo na papir. V knjigi Pod južnim križem je kar pet s planinami povezanih besedil in eno je izpod peresa Dinka Bertoncija, Jeseničana, ki je v petdesetih letih veljal v Argentini za enega najboljših plezalcev in leta 1954 so ga vključili v prvo argentinsko državno odpravo v Himalajo.

V antologiji so zbrani tudi odlomki del otrok slovenskih emigrantov, tistih, ki še pišejo v slovenskem jeziku in katerih motivi so podobni dilemam njihovih staršev.

Knjiga Pod južnim križem je kot pravijo v Mohorjevi družbi, dolg, ki ga skušajo poplačati naši kulturi, dolg, ki je nastal zaradi mnogih desetletij, v katerih so se slovenski emigranti po vsem

svetu povezali v skupni usodi, slovenska kultura pa je izdana antologijo slovenske emigrantske poezije so zabilala zaradi njihove zamolčanosti revnejša. S to in z lani njeno podobo.

-eš

SIJAJNE GOTSKE FRESKE

Pred kratkim je v cerkvi na Bregu pri Žirovnici akademski slikar in restavrator Viktor Snoj odkril fresko furlanskih mojstrov iz prve polovice 15. stoletja. Slikarija na slavočni steni prikazuje sv. Mihaela. Cerkvica je bila očitno bogato poslikana in strokovnjaki pričakujejo še nova pomembna odkritja.

Banka informacij!

Splošna banka Celje d.d.

V sodobnem svetu je hitra in kvalitetna informacija postala eden izmed najpomembnejših dejavnikov za pravočasno in uspešno odločanje. V LB Splošni banki Celje d. d., Celje vam med prvimi v Sloveniji nudimo možnost sodobnega in enostavnega posredovanja bančnih informacij na dom preko HOME – BANKING SER-VISA – INFOBANKING.

KAJ JE INFOBANKING?

INFOBANKING je avtomatski informacijski servis, ki komitentom banke posreduje informacije na dom preko telefonskega omrežja s pomočjo telefona ali telefaksa. Za uporabo sistema je potrebna relativno preprosta in cenena oprema, zato so storitve servisa dostopne vsem komitentom banke.

KAJ NUDI INFOBANKING?

INFOBANKING LB Splošne banke Celje d. d., Celje posreduje informacije:

- o stanju ziro ali tekočega računa peko telefona
- izpis navedenih informacij po telefaksu

V najkrajšem času pa bo INFOBANKING postal prava banka podatkov, saj bo zgoraj navedenima možnostima sledil še dostop do informacij:

- o dnevnih menjalniških tečajih
- o obrestnih merah
- o bančni ponudbi
- o borzi vrednostnih papirjev
- ter druga sporočila.

KDO SE LAHKO VKLJUČI V INFOBANKING?

V INFOBANKING servis se lahko vključi vsak komitent LB Splošne banke Celje d. d., Celje, ki mu je banka dodelila osebno številko – GESLO za uporabo informacij INFOBANKING-a. Potrebujete le še telefonski aparat ali telefaks.

KAKO SI ZAGOTOVITE STORITVE INFOBANKINGA?

Za uporabo storitev INFOBANKING-a izpolnete zahtevek za izstavitve osebne številke in ga predate službencu v matični enoti banke. Osebno številko boste prejeli v zaprti ovojnici, ko boste z banko podpisali pogodbo o posredovanju bančnih informacij. V kolikor imate doma telefonski aparat starejše izdelave, vam bodo na bančnem okencu na voljo tudi žepni tonski oddajniki z navodili za uporabo.

Vse podrobnejše informacije lahko dobite v katerikoli enoti LB Splošne banke d. d., Celje.

Vabimo vas, da se vključite v HOME BANKING SERVIS – INFOBANKING

STARO STEKLO IN KERAMIKA

Pokrajinski muzej Celje je pripravil imenitno razstavo z naslovom Staro steklo in stara keramika s celjskega področja. Suvereno se bo predstavil avstrijskemu občinstvu v razstavišču Steirisches Glaskunstzentrum in Glasmuseum Stözl Glas – Center Bärnbach, kjer bodo eksponati na ogled od 24. septembra do 14. novembra, konec novembra pa jo bodo preselili v Celje.

BODO MAJHNI BEGUNCI IZ BIH JESENI SEDLI V ŠOLSKE KLOPI?

ZNANJE ZA BEGUNČKE

Vlada Slovenije oziroma njeno Ministrstvo za šolstvo in šport ima dolžnost, da jim pomaga. Toda, v tej vladni situaciji se sami sprašujejo, kako. Znašli so se v razkoraku med dobro voljo in resničnimi zmoglostmi. Denar je prvi in največji problem, vsaj tako trdijo funkcionarji. Toda to ni edina zavora, da bi organizirali vsaj obvezno, osnovno izobraževanje. Majhni begunci so razseljeni po celi Sloveniji v 47 občinah v sedemdesetih zbirnih centrih in pri družinah ter prijateljih. Skoraj je nemogoče vsem, kljub naporom, omogočiti šolanje.

Je možno, da bi majhni začasni begunci te jeseni tudi zares sedli v šolske klopi, je bilo naše prvo vprašanje Teji Valenčičevi, namestnici šolskega ministrstva.

»Za organiziranje osnovnega izobraževanja za začasne begunce iz BiH je potrebno pet milijonov DEM. Do sedaj so zagotovljeni le trije odstotki potrebnega denarja. Poleg vseh problemov okoli organiziranja šolstva, od osnovnega preko srednjega do fakultet, o čemer je v eni prejšnjih števil Nove dobe govoril dr. Slavko Gaber, se je vlada mlade države znašla pred novim, ne lahkim problemom. Tisoči mladih državljani Bosne in Hercegovine, začasnih beguncem, v Sloveniji čakajo in upajo, da bodo v svojem začasnem prebivališču sedli v šolske klopi.

Ministrstvo za šolstvo in šport intenzivno pripravlja obvezni skrajšani program za otroke, realizacija pa je odvisna od tega, če bomo uspeli dobiti v tujini potrebna finančna sredstva, s katerimi Republika Slovenija na žalost ne razpolaga. Že julija je slovenska vlada jasno in glasno povedala, da v fondih za šolanje beguncem nima niti tolarja, je pa pripravljena

delati, če mednarodna skupnost priskrbi denar.

Glede financiranja šolstva je situacija nejasna zato, ker smo le od Unicefa dobili garancijo za manjši del denarja, odgovora na prošnjo o sofinanciranju pa iz držav Evropske skupnosti nekaterih islamskih držav še nismo dobili.

Koliko denarja bi potrebovali za celoten projekt šolanja, vsaj osnovnošolcev?

»Za realizacijo obveznega programa bi potrebovali približno pet milijonov DEM. V to številko niso vključeni vsi stroški za tiskanje učbenikov in nabavo šolskega materiala.«

Imate podatke o tem, koliko za osnovno šolo godnih deklic in fantov trenutno prebiva v Sloveniji in koliko od teh bi zajelo možno šolanje?

»V Sloveniji se trenutno nahaja 17.500 šoloobveznih dečkov in deklic, začasnih beguncem, ki bi v primeru, če bi šolo organizirali, bili v največjem odstotku vključeni v pouk.«

Kakšen je interes BiH, ali njena vlada nudi potrebno pomoč v smislu izdelave učnih programov, izdajanja in nabave učbenikov?

»Naše ministrstvo je vzpo-

stavilo zvezo z vlado BiH, tako da imamo določeno garancijo, da bodo programi izvedeni v Sloveniji priznani. Obstaja še vrsta stvari, ki bi jih še morali opraviti.

Želimo skleniti pismeni sporazum. Težave, ki se pri tem pojavljajo, so razumljive zato smo skrajšane učne procese začeli pripravljati sami na osnovi programov iz BiH.«

Ali imate predstavbo, kako bo uresničitev načrta praktično izgledala, glede na to, da so razseljeni na celotnem območju Slovenije?

»Pravo sliko praktične uresnitve bomo dobili šele, ko bo začel, če bo. Po naših predvidevanjih bi šolski pouk organizirali v prostorih zbirnih centrov. V krajih, kjer te možnosti ne obstajajo, bomo morali organizirati pouk v prostorih obstoječih osnovnih šol po pouku za redne učence.«

Kdo bo plačal učbenike, šolski pribor, ostale potrebščine in pripomočke?

»Če bo šolanje organizirano, bodo učenci dobili knjige in šolski pribor brezplačno. Za šolski pribor smo zaprosili UNICEF, problem učbenikov pa poskušamo rešiti v sodelovanju z osnovno šolo »Prežihov Voranc«, kjer hrvaško-srbski razredi delajo po rednih programih izobraževanja iz BiH in uporabljajo njihove učbenike. Pri nabavi učbenikov nam pomaga vladna pisarna BiH v ustanavljanju v Sloveniji.«

Učitelji so eden od pomembnih problemov. Kako boste izbrali potreben kader?

»Na našem ministrstvu smo evidentirali okrog 400 posameznikov, ki so izrazili pripravljenost brezplačnega poučevanja. Večina je z visokošolsko izobrazbo in s statusom začasnega begunca. Prijavljajo se tudi posamezniki po rodu iz BiH, ki živijo v Sloveniji in želijo pomagati svojim sonarodnjakom. Med prijavljenimi kandidati so tudi študenti iz BiH, zdaj začasni begunci.«

Če se bodo begunci šolali, jim bodo to priznali, ko se bodo vrnili v domovino?

»Trudimo se, da bi načrt šolanja za otroke iz BiH uresničili. Če bo potekal, kot si želimo, bi ga v BiH verificirali kot tamkajšnji redni program.«

Ali majo po slovenskih zakonih, mladi iz BiH, začasno begunci, pravico vpisa v redne osnovne in srednje šole v Sloveniji?

»Začasni begunci iz BiH v slovenskem izobraževalnem sistemu nimajo pravice do vpisa v redne osnovne šole,« je povedala na koncu magistra Teja Valenčič.

Iz vsega tega se poraja zaključek, da bo treba še dosti postoriti in v prvi vrsti zbrati pet milijonov DEM, da bi lahko začeli šolanje. Čas teče, denarja ni od nikoder, ali vsaj ne v dinamiki, ki so jo predvideli odgovorni v slovenski vladi.

Majhni begunci se najbrž sprašujejo: Kaj res prav vse toliko stane, kaj mora Slovenija prav na vse gledati skozi denar?

Šefik Kozić

MODRE ČELADE V BIVŠI JUGOSLAVIJI – (19)

POGAJANJA

Mimo je London, začela se je Ženeva. Pristop za rešitev jugo krize na miren način je dober, čeprav ima bistveno napako – velja namreč, kadar gre za normalne države, za balkanske, zlasti za Srbijo, takšna načela ne veljajo. Še vedno ni znano, kdo je agresor, še vedno – tudi v Sloveniji – govorimo o sprtih straneh. Kot smo že rekli, Hitler je bil »sprt« s celim svetom...

Kako se bo razpletlo, ni možno napovedati. Jugoslavije ni več, bila pa je vedno nadomestilo za Veliko Srbijo in Veliko Hrvaško in ščit proti germanizaciji Slovenije, pa tudi proti romanizaciji in nevarnosti Ogrov.

BiH dobiva nove modre čelade, kakih 6.000, nadzorovale naj bi tudi meje, ni pa še jasno, kako bodo ščitile človekoljubno pomoč: neposredno konvoje ali ozemlje, po katerem pomoč prihaja. Modre čelade so zabeležile že več kot ducat mrtvih. Razen v primeru opazovalcev v italijanskem helikopterju še ni odgovorov, kdo so povzročitelji. To velja tudi za sestrelitev italijanskega letala in za smrt dveh Francozov.

Hrvati delajo vse, da bodo Muslimani ostali na cedilu. Tudmanovi Hrvati bi radi koridor, zaščiten iz Slavonkega Broda do Sarajeva. Premalo naredijo sami. Znameniti Panić dobiva bitke z Miloševićem, Srbija se deli. Resna je bojazen, da bo, ko bo »zagustilo«, odletel – Panić. V Srbiji so se oglasili tudi Bolgari, ki so v tej republiki manjšina, svet se začelja ukvarjati z bodočnostjo Kosova, Vojvodine, Sandžaka.

Na območjih, kjer deluje UNPROFOR, so pravi šefi še vedno Srbi. UNPROFOR celo ščiti, na primer Kninsko krajino, da se Martičevi soldati lahko borijo v BiH.

Cyrus Vance in lord David Owen sta potovala po Jugoslaviji. Owen je še vedno prepričan, da je krivda za balkansko morijo razdeljena. Srbi iščejo zaveznike na Kitajskem. Prav gotovo bo Panić kmalu potoval tudi v Moskvo. Romune bo že nekako ukrotila Evropa. Sankcije postajajo – proti ZRJ – čedalje bolj učinkovite, po drugi strani pa naj bi nogometiški nove Jugoslavije vendarle igrali v mednarodni areni...

Kakorkoli že, največ prizadevanj je še vedno za dostavo pomoči v BiH, manj za konec vojne. Žal še vedno velja, da bo Srbe moč ustaviti predvsem s silo. To, da srbska letala ne bodo smela več letati nad BiH, je dober sklep. Kaj pa, če bodo vseeno letala? Očitno BiH ni Irak, kajti tam bodo Amerikanci in drugi iraška letala preprosto sestrelili.

Slovenija je še vedno vmešana. Poročila o tem, da so naši predstavniki v Ženevi predlagali nekatere spremembe meja – na miren način – so nejasna. Zlasti ni jasno, za katere meje gre.

Zbigniew Kochanowski

MIKE NICHOLSON, ANGLEŠKI NOVINAR, JE SKOZI VOJNO VIHRO IN MIMO VSEH VARNOSTNIH ORGANOV ČEZ ŠTIRI MEJE PRETIHOTAPIL BOSANSKO DEKLETCE

ANGEL IZ SARAJEVSKEGA PEKLA

Da bi ji rešil življenje, je 55-letni angleški novinar Mike Nicholson, dopisnik televizijske mreže ITN, iz porušene sarajevske sirotišnice odpeljal devetletno Natašo Mihaljić. Ponaredil je svoj potni list in vanj dopisal ime deklice. Zdaj skušata z ženo premostiti še vso zakonodajo, da bi dekletce posvojila in mu končno ponudila pravi dom.

Grozljivo odkritje v porušeni sirotišnici

Mike Nicholson je znan angleški novinar. Bil je dopisnik iz Vietnoma, spremljal je spor na Falklandskih otokih in vojno v Zalivu. Pred nekaj meseci so ga poslali v Bosno. »Čeprav sem doživel marsikaj, podobnega pekla še nikoli nisem videl.« Po njegovih besedah je vojna v nekdanji Jugoslaviji strahotna predvsem za ženske in otroke, žrtve nesmiselnega pokola.

Pred časom so skoraj vse televizijske postaje objavile vest, da se je angleški novinar uspel prebiti iz sarajevskega pekla in rešiti še devetletno deklico.

Natašo Mihaljić so starši zapustili že pred vojno in je odrasčala v sirotišnici. Mike Nicholson je v kleti neke z bombami porušene stavbe odkril okrog dvesto otrok. Šlo je za nekdanjo sarajevsko sirotišnico z nesrečnimi otroki, ki niso imeli kam. Mnogi so bili tam več kot štiri mesece. Ob tem je treba še

povedati, da ni bilo več električne napeljave in luči, ne hrane, ne varstva.

Mika Nicholsona je odkritje prizadelo tembolj, ker je vedel, da za nesrečne otroke ne more nič napraviti. Ko so se na njem ustavile velike Natašine oči z nemim pozivom na pomoč, se je odločil.

Čeprav je dekletce živelo v sirotišnici in navzlic tragičnim dogodkom, je bila vesela in živahna. Že pred izbruhom vojne je bilo življenje teh otrok žalostno, z izbruhom vojne pa tragično. Dodobra so okusili lakoto in tvegali glavo, če so skušali zapustiti »varno« zavetje v kleti.

»Odkločil sem, da Natašo odpeljem v Anglijo. Diana, moja žena, obožuje otroke, najina sinova Tom in William pa sta sedaj odrasla. Prepričan sem bil, da bo tudi žena srečna in bo deklico sprejela.«

Dva dni in dve noči na nogah

Natašo je prijel za roko in se z njo napotil v medicinski

urad, k zdravniku, ki je bil obenem tudi direktor te ustanove. Z ganjenostjo je enostavno dejal: »Hočem rešiti to deklico.«

Zdravnik se je obrnil in vprašal Natašo, če bi šla »na počitnice« v Anglijo.

Deklica se je nasmehnila in vzkliknila: »Če grem v Anglijo, moram biti pridna in se ne smem preveč navezati, če pa ostanem dlje, bom povrnila z ljubeznijo.«

Ko je zdravnik prevedel dekličin odgovor, se je Mike odločil, da bo Natašo – posvojil.

»V Bosni je popolni kaos in ni se mogoče obrniti na urad za posvojitve. Po nasvetu zdravnika, naj Natašo odpeljem čez mejo, sem uporabil zvijačo. Vpisal sem njeno ime v svoj potni list, kot bi bila moja hčerka. Ostal pa je še drug velik problem: kako se prebiti do meje.«

Mike in Nataša sta se pridružila karavani beguncem, ki so pred vojno peš bežali skozi gozdove. Potovanje je bilo dolgo in nevarno. Ker sta dva dni in dve noči hodila brez počitka, je bila Nataša povsem izčrpana. Toda prebila sta se v Split, najela avtomo-

bil in z njim v Zagreb. Niti na letališču niti ob prihodu v London varnostniki niso

odkrili slepega potnika in go-ljujufe.

Mike in Nataša sta srečno

Mike Nicholson objema malo Natašo.

prispela v Grayswood (Surrey), kjer živi družina Nicholson. Mike je vmes telefoniral ženi in jo opozoril na presečenjen. Le-ta seveda ni niti sanjala, da se bo vrnil s posvojenko.

Diana je bila presrečna. Takoj je poskrbela, da Natašo nahrani, jo obleče in zabava in ji skuša po tolikih letih in štirih mesecih groze vrniti – dom.

Deklica seveda ne zna angleško, vendar zakonca Nicholson v tem ne vidita težav. Mala Nataša je nadarjeno dekletce, ki se bo jezika hitro naučila in nadaljevala šolanje. Medtem bosta Nicholsona skušala premostiti še zakonske ovire okoli posvojitve, saj zakonodaja BiH posvojitve ne dovoljuje, če je otrok starejši od petih let. Toda vsega hudega vajeni novinar in njegova žena trdita, da mora v brezpravju tudi zakon imeti luknjo za takšne nesrečneže, kot je donedavna bila mala Nataša.

Nataša je srečna v svojem novem domu. Zabava se na vrtu, teka in skače na svežem zraku. Največ časa preživi v igri s psom Maxom in upa, da bo za vselej ostala v Angliji.

Vukica Vlajić

LJUBLJANSKA ZAVAROVALNICA

PRODOR USPEŠNIH

Eno izmed dejstev, ki dokazuje njihovo drugačnost, je tudi podatek, da so morali menedžerji Ljubljanske zavarovalnice delnice svojega podjetja kupiti in si jih niso, kot se marsikje dogaja, enostavno razdelili.

»Ljubljanska zavarovalnica je delniška družba v mešani lastnini. Pravzaprav je nastala z nominacijo skladov bivšega ZOEL Dunav in svežega kapitala ustanoviteljev, med katerimi so številne banke, kot na primer avstrijska Kredit Anstalt, ter slovenske A banka, UBK banka... Med ustanovitelji pa so tudi številna zasebna podjetja in fizične osebe«, pripoveduje direktor Ljubljanske zavarovalnice mag. Miro Končina.

Miro Končina, dipl. polit., direktor

Sedež zavarovalnice je v centru Ljubljane, svoje filijale pa ima v Zagorju, Litiji, pred kratkim so odprli predstavništvo tudi v Celju, načrtujejo pa tudi filijali v Velenju ter Kopru. Njihova ponudba obsega vsa premoženjska in nezgodna ter transportna in kreditna zavarovanja. Posebno pozornost zasluži nezgodno zavarovanje otrok in učencev ter menedžersko zavarovanje – nezgodno zavarovanje vodilnih in strokovnih delavcev, ki ohranja realno vrednost, saj se premija in obveznosti plačujejo v tolarški protivrednosti nemške marke. Zavarovanje velja doma, na poti, v tujini, na delovnem mestu, v prostem času, oziroma 24 ur na dan. Menedžersko zavarovanje omogoča tudi udeležbo pri pozitivnem poslovnem re-

zultatu zavarovanja, ki se izplača ob koncu zavarovalnega leta. Nudijo tudi poseben popust za zavarovance, ki imajo vgrajene atestirane alarmne naprave v prostorih, pa tudi za večletno sklenjeno zavarovalno pogodbo.

Ljubljanska zavarovalnica načrtuje razširitev svoje ponudbe v sodelovanju z avstrijsko zavarovalnico Merkur Graz, ki je na avstrijskem trgu specializirana za zdravstvena zavarovanja, s katero ustanovljajo mešano zavarovalno družbo za trženje osebnih zavarovanj (zdravstveno, življenjsko in nezgodno zavarovanje). Kot pravi direktor mag. Končina je kapital za to zavarovalnico že zbran, čakajo le še na so-

glasje republiškega ministrstva za finance.

»Že tri mesece je vloga za pridobitev soglasja za oblikovanje mešane družbe na ministrstvu, pa še vedno nismo dobili dovoljenja. Takšnega odlašanja si ne znam drugače razlagati kot, da vlada ščiti monopol največjih domačih zavarovalnic. Tudi Avstrijci takšnega obnašanja ne razumejo, saj to ni normalno v neki sodobni družbi,« meni direktor Končina.

Kje vidite prednosti Ljubljanske zavarovalnice v primerjavi z velikimi zavarovalnicami?

»Prednost naše zavarovalnice je predvsem v fleksibilnejši ponudbi in v veliko manjši režiji. Veliko se govori o sanaciji bank, nihče pa ne govori o sanaciji zavarovalnic, ki so, predvsem največje, v podobnem položaju kot banke.

Stari zakon je imenoval zavarovalnice zavarovalna skupnost, v kateri zavarovanci združujejo svoja sredstva. Zato je bila osnovna naloga starih monopolnih zavodov zavarovanje družbene lastnine. Nobena od teh, do leta 1990 monopolnih zavarovalnic, ni razvila prave ponube, predvsem pa ne osebnih zavarovanj. Ravno osebna zavarovanja pa so v razvitem svetu osnova zavarovalništva. Zato je tudi struktura starih zavarovalnic neustrezna, saj niso oblikovale varnostnih skladov in so podka-

pitalizirane. Tako je Triglav izgubil polovico svojega tržišča, še vedno pa zaposluje isto število ljudi. Pri nas je režija veliko manjša in nimamo odvečnih kadrov, pač pa ustrezen kader še celo iščemo. Poudaril bi, da je povprečna izobrazba v našem podjetju visokošolska. Zato se podjetniško naravnana ka-

zavarovalnicah ne more primerjati z večjimi. Te naj bi bile bolj zanesljive?

»To nikakor ne drži. Obstaja zelo močan nadzorni mehanizem nad zavarovalnicami. Zavarovalnica nosi samo toliko rizika, kot ga prenese. Ostalo pa zavaruje pri pozavarovalstvu. Tako ima enako kot Triglav tudi naša zavaro-

v propagando in razširitev dejavnosti. Zato zavarovalnice rastejo počasi, vendar stabilno. Merkur Graz, o kateri sem prej govoril, je stara kar dvesto let. Pri zavarovalništvu je na prvem mestu varnost, nato likvidnost in šele potem rentabilnost.«

Verjetno so na področju zavarovalništva odprte še številne možnosti.

»Prav gotovo. Ena od teh, s katero smo se pričeli ukvarjati, je tudi zavarovanje kulturne dediščine. V sodelovanju z muzeji, galerijami... konkretno zavarujemo sam objekt in tudi eksponate v njem. Omenil bi tudi kmečka zavarovanja, ki so prej bazirala na solidarnosti in v primeru nesreč na državni podpori. Zato ni statističnih podatkov za daljša obdobja, ki bi bili za določitev zavarovalnih premij zelo potrebni. Tu so še velike možnosti za ponudbo celotnih zavarovalnih paketov.

Čeprav imamo zavarovana tudi velika podjetja, pa je naša naslednja ciljna skupina predvsem družina, za katero že imamo pripravljen cel paket zavarovanj – premoženjska, nezgodna, življenjska, itd.

Druga ciljna skupina pa so npr. obrtniki, ki jim ponujamo ugodno in celovito ponudbo naših zavarovalnih storitev.«

EP

LJUBLJANSKA ZAVAROVALNICA

der hitro odziva na potrebe in želje naših ciljnih trgov. S takšnimi ljudmi tudi lahko gradimo zavarovalno kulturo, ki je na žalost pri nas še zelo nizka, s svetovanjem zavarovancem, kaj se jim splača zavarovati in po kakšni ceni. Ni vselej najdražje zavarovanje tudi najboljšo. Kapitalsko se povezujemo tudi z zasebnimi zavarovalnimi agencijami, ki se nato tudi vključujejo v oblikovanje in izvajanje naše politike.«

Dostikrat se sliši, da se varnost izplačil v manjših

valnica pozavarovalstva. Zavarovalnica glede na obseg varnostnih rezerv prevzame riziko, ki ga lahko prevzame zavarovalnica, ostalo pa pozavaruje preko zavarovalnice Sava, ki to naprej prenese na zunanji trg. Tako je naš pozavarovatelj Swiss re. Do takšnih razlag nezanesljivosti prihaja zaradi nepoznavanja razmer in poslovanja v zavarovalništvu. Težava je prej v tem, da manjše zavarovalnice težje rastejo, ker glede na absolutni obseg sredstev ne morejo toliko vlagati

TORIŠČE KRVAVEGA DOGODKA Z NOŽEM NAD DRUŽICO

Minuli vikend, v noči iz sobote na nedeljo je v izolskem avtokampu Jadranka, ki se nahaja ob cesti Koper-Izola, prišlo do krvavega dogodka, v katerem je 45-letni delavec Aldo Bartalomeo iz kraja Montalfo Uffigo v pokrajini Caserta s stalnim prebivališčem v Trstu težko ranil svojo družico, petdesetletno Marto Cerut, rojeno Pirančanko, stanujočo v Trstu. Z nožem jo je sedemkrat zabodel v prsi, v bližini srca. Zgodilo se je okrog štirindvajsete ure, ko sta se vrnila iz portoroškega Casinaja in se sprla.

Aldo in Marta, ki sta preživljala dopustniške dni v izolskem avtokampu, sta bila stalna gosta portoroške igralnice. Ko sta bila zadnjič tam, se je Marta v Aldovi od-

notnosti pogovarjala z znanecem. Ker to ljubosumnemu Aldu ni bilo všeč, ji je pripeljal par zausnic.

Marta se mu je v prikolici uprla, kar je Alda razjezilo do te mere, da je s police vzel kuhinjski nož in jo sedemkrat zabodel. Ranjenka, iščoč pomoči, se je vsa okrvavljena privlekla do recepcije avtokampa, kjer se je zgrudi-

la. Reševalci so jo prepeljali v izolsko bolnišnico, podvrgli so jo dolgi in zahtevni operaciji.

Aldo Bartalomeo je po krvavem dejanju sedel v žrtvin avtomobil in se odpeljal v Trst, kjer je nemudoma poiskal karabinjersko postajo. Presenečenim karabinjerjem je povedal, da je pravkar »najbrž ubil svojo partnerko«. Karabinjerji so njegovo izjavo preverili pri policiji v Kopru, nakar so Aldo aretirali, zasilili in pospremili v koronejski zapor v Trstu.

Nadaljnji preiskovalni postopek bo pojasnil, kako je

prišlo do tragičnega spora. Sicer je to prvi primer, da se je tovrstni obračun zgodil v nekem avtokampu na Obali, kamor se zateka veliko italijanskih državljanov, ki se

jim v poznih nočnih urah po nočni zabavi ne da vračati domov.

Mario Rossi

MALI OGLAS ZASTONJ KUPON

MOJ NASLOV: _____

Kupon in čitljivo besedilo malega oglasa pošljite na naslov Nova doba, Aškerčeva 15, Celje, s pripisom »Za male oglase« in svojim polnim naslovom. Oglasov pod šifro in oglasov za podjetja in obrtnike ne objavljamo brezplačno.

NOVA DOBA

NAROČILNICA

Ime priimek

naslov

naročam časopis tednik: Novo dobo na naslov

Na gornji naslov mi pošljite izvodov.
(število)

Obvezujem se, da bom redno plačeval naročnino.

podpis naročnika

MALI OGLASI

SPALNICO in predsobno omaro prodam. Tel.: 063/24-550.

UMETNI KAMEN za coki, prodam. Tel.: 061/653-260

VSO OTROŠKO opremo za dojenčka prodam. Telefon: 063/38-144

OTROŠKI kombiniran voziček, malo rabljen, prodam. Tel.: 063/38-366

OLJNO peč, rabljeno, kupim. Tel.: 063/26-008 ali 441-350

FOXTERIERKO z rodovnikom, izredno čisto, staro 4 mesece, ugodno prodam. Tel.: 061/267-522

Avtomobili

R 4 TLS, letnik 1980, registriran do 4/1993, prodam, cena 1500 DEM. Tel. 063/850-226

WARTBURG KARAVAN, letnik 1977, registriran do 5/1993, prodam, cena 900 DEM. Tel.: 063/441-215 ali 441-606

FIAT 850 special, registriran do 8/1993, generalno obnovljen, prodam. Tel.: 063/776-872, po 17. uri

Ostalo

GLASBENI CENTER ITT-Nokia 743 2 x 30 W v garanciji, malo rabljen, prodam. Tel.: 061/573-084

VIDEOREKORDER Technic, japonski, prodam, cena po dogovoru. Tel.: 063/28-709

KNJIGO vse o sexu (Fenwik), novo, cena 1990 SIT, masažer Apolos, nov, cena 900 SIT ter peč za etažno centralno, prodam. Tel.: 061/788-104.

DVOSOBNO stanovanje, nepremijsko, oddam v najem, na Lavi. Tel.: 063/39-939, po 20. uri

AVTORADIO z zvočniki, vlečno kljuko za Nissan sunny, otroško posteljo z jogijem (120 x 75), kombiniran štedilnik (2 + 2), opeko modul (2000 komadov), ugodno prodam. Tel.: 063/711-323 od 15.-17. ure.

CIRKULAR, nov, prodam, cena 30.000,00 SIT. Tel.: 061/831-931

koroški
radio
slovenj gradec

UKV 97,2 IN 88,9 MHz STEREO

MEDNARODNI OBRтни SEJEM – CELJE

**SEJEMSKI POPUSTI IN
UGODNOSTI OB SKLENITVI
NOVIH ZAVAROVANJ**

- 20% za vsa nova zavarovanja
- 10% ob takojšnjem plačilu
- življenjsko zavarovanje:
eno mesečno premijo vam podari Zavarovalnica Triglav
- brezobrestno obročno odplačevanje

HALA A

zavarovalnica triglav d.d.
OBMOČNA ENOTA CELJE

OB NESREČI BO Z VAMI SOLIDARNO MILIJON NAŠIH ZAVAROVANCEV.
TOLIKŠNEGA JAMSTVA VAM NE MORE PONUDITI NIHČE DRUG.

PREPOZNAM GA Z ZAPRTIMI OČMI!

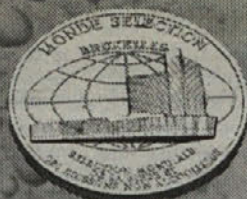

TERMALNI DESERT

Vrhunsko temno pivo
nagrajeno z veliko zlato medaljo
MONDE SELECTION
Bruxelles 92

LAŠKO PIVO

ZLATOROG

Vrhunsko svetlo pivo
nagrajeno z zlato medaljo
MONDE SELECTION
Bruxelles '92

LAŠKO PIVO
**TERMALNI
DESERT**
Poslednje TEMNO pivo

Prisegam! Ostalo ni bom!

PETINDVAJSETI MOS V CELJU

»Kljub znanim in številnim blokadam v skupščini je vlada že začela uresničevati naloge, ki si jih je zastavila v svoji zasnovi ekonomske politike. Polno realizacijo tega programa z dolgoročnimi učinki pa je seveda pričakovati šele po volitvah,« je med drugim povedal predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek na petkovi otvoritvi jubilejnega mednarodnega obrtnega sejma s četrstoletno tradicijo v Celju.

Na sejmski prireditvi, ki naj bi si jo po pričakovanjih ogledalo več kot 250 tisoč radovednežev sodeluje 1.610 razstavljalcev, od katerih je več kot petina prirajžala iz tujine. Svoje dosežke bodo prikazovali do 20. septembra, do takrat pa se bo zvrstila še vrsta spremljajočih prireditev.

